

Ekonomické dopady výkonu veřejné správy na územní samosprávy

Bc. Monika Hlušíková

Diplomová práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Monika HLUŠTÍKOVÁ**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Ekonomické dopady výkonu veřejné správy
na územní samosprávy**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Charakterizujte základní teoretické pojmy z oblasti veřejné správy.

II. Praktická část

- Zpracujte stručnou socioekonomickou charakteristiku obcí Kroměříž, Vizovice, Slušovice, Horní Lideč a Držková.
- Provedte analýzu financování jednotlivých typů obcí.
- Provedte komparativní analýzu jednotlivých obcí.
- Navrhněte a zhodnoťte efektivnější rozdělení příjmů a výdajů.

Závěr

Rozsah práce: **cca 70**
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- [1] Kolektiv autorů. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 4. dopl. vyd. Praha: IFEC, 2004. 447 s. ISBN 80-86473-80-5.
[2] PAŘÍZKOVÁ, I. Finance územní samosprávy. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 238 s. ISBN 978-80-210-4511-8.
[3] PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 1. vyd. Praha: ASPI, 2002. 442 s. ISBN 80-86395-21-9.
[4] PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe. 1. vyd. Praha: GRADA, 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jiří Macháček**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: **29. března 2010**
Termín odevzdání diplomové práce: **3. května 2010**

Ve Zlíně dne 29. března 2010

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 3. května 2010

.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Jako téma své diplomové práce jsem si zvolila „Ekonomické dopady výkonu státní správy na územní samosprávy“. Cílem této práce je stručně charakterizovat obce s různým výkonem státní správy, zhodnotit jejich financování a navrhnout možnosti zlepšení jejich hospodaření. V teoretické části se zaměřuji na charakteristiku základních teoretických pojmů vztahující se k územní samosprávě, rozpočtovému hospodaření a ke struktuře rozpočtového určení daní.

V praktické části je provedena stručná socioekonomická charakteristika vybraných obcí, analýza rozpočtové hospodaření, podrobně zhodnocený vývoj daňových příjmů jako nejdůležitější zdroj finančních prostředků územně samosprávných celků.

V závěru práce navrhuji konkrétní možnosti rozšíření daňových zdrojů k financování obcí a možné úspory výdajové stránky rozpočtů vybraných obcí.

Klíčová slova: územní samospráva, samostatná působnost, přenesená působnost, rozpočet, rozpočtové určení daní, příspěvek na výkon státní správy, daňové příjmy, spotřební daň, daň z nemovitosti, úsporná opatření.

ABSTRACT

The subject of my Diploma work is "Economic effects of the execution of state administration on municipal authorities". The aim of this work is to briefly describe municipalities with different execution of state administration, evaluate their financing and suggest possible improvements in their economic management. The theoretical part is focused on the characteristics of basic theoretical terms related to the municipal authorities, budget management and budget structure of tax allocations.

The practical part introduces brief social and economic characteristics of selected municipalities, analyses the budget management and evaluates in detail the trend in tax income as the most important source of financial resources of municipalities.

In the final part of the work I propose specific possibilities for extending the tax sources for municipal financing and potential savings of budget expenses of selected municipalities.

Keywords: municipal authority, autonomous competence, delegated competence, budget, budget allocation of taxes, contribution to execution of state administration, tax income, excise tax, real estate tax, economy measures.

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé diplomové práce panu Ing. Jiřímu Macháčkovi za odborné vedení, cenné připomínky a náměty, díky kterým jsem byla schopna tuto práci dovést do cíle.

Za poskytnuté informace bych chtěla také poděkovat zástupcům města Kroměříž, Vizovice, Slušovice, obcí Horní Lideč a Držková.

V neposlední řadě mé poděkování patří celé mé rodině, především manželovi a dětem, kteří mě podporovali a umožnili mi nejen vypracování této diplomové práce, ale i celé studium.

Motto:

„Jsme obklopeni moudrostí, člověk není jejím pramenem, nýbrž pouhou nádrží a může vydat jen to, co nasbíral.“

ERNEST THOMPSON SETON

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	12
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 SYSTÉM VÝKONU VEŘEJNÉ SPRÁVY NA ÚROVNI ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY	14
1.1 VEŘEJNÁ SPRÁVA	14
1.2 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA.....	16
1.3 OBEC – ZÁKLADNÍ ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÍ CELEK.....	17
1.4 POSTAVENÍ A FUNKCE OBCE	18
1.4.1 Samostatná působnost obcí	19
1.4.2 Přenesená působnost obcí.....	20
1.4.3 Orgány obce	22
1.4.4 Dozor nad činností územních samosprávných celků	22
2 FINANČNÍ SYSTÉM ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY	24
2.1 ROZPOČET ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ A JEHO ÚLOHA	24
2.2 ROZPOČTOVÝ PROCES	26
2.3 STRUKTURA ÚZEMNÍCH ROZPOČTŮ.....	26
2.4 PŘÍSPĚVEK NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY	29
2.4.1 Příspěvek na výkon státní správy do 31.12.2002	29
2.4.2 Příspěvek na výkon státní správy od 1.1.2003	30
2.4.3 Nová metodika příspěvku od 1.1.2006.....	30
2.5 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ	32
2.5.1 Struktura daňových příjmů obcí v letech 1993 až 1995	33
2.5.2 Struktura daňových příjmů obcí v letech 1996 až 2000.....	34
2.5.3 Struktura daňových příjmů obcí v letech 2001 až 2007	35
2.5.4 Struktura daňových příjmů obcí od roku 2008 do současnosti	37
II PRAKTICKÁ ČÁST	39
3 SOCIEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH OBCÍ	40
3.1 MĚSTO KROMĚŘÍŽ.....	40
3.1.1 Poloha.....	40
3.1.2 Správní členění.....	40
3.1.3 Obyvatelstvo.....	41
3.1.4 Občanská vybavenost	43
3.1.5 Technická infrastruktura	45
3.1.6 Trh práce	46
3.1.7 Hospodářství	47
3.2 MĚSTO VIZOVICE	48
3.2.1 Poloha.....	48
3.2.2 Správní členění.....	48
3.2.3 Obyvatelstvo.....	49
3.2.4 Občanská vybavenost.....	51

3.2.5	Technická infrastruktura	53
3.2.6	Trh práce	54
3.2.7	Hospodářství	55
3.3	MĚSTO SLUŠOVICE	56
3.3.1	Poloha.....	56
3.3.2	Správní členění.....	56
3.3.3	Obyvatelstvo.....	57
3.3.4	Občanská vybavenost.....	59
3.3.5	Technická infrastruktura	61
3.3.6	Trh práce	61
3.3.7	Hospodářství	62
3.4	OBEC HORNÍ LIDEČ	63
3.4.1	Poloha.....	63
3.4.2	Správní členění.....	63
3.4.3	Obyvatelstvo.....	64
3.4.4	Občanská vybavenost.....	66
3.4.5	Technická infrastruktura	67
3.4.6	Trh práce	68
3.4.7	Hospodářství	69
3.5	OBEC DRŽKOVÁ	70
3.5.1	Poloha.....	70
3.5.2	Správní členění.....	70
3.5.3	Obyvatelstvo.....	71
3.5.4	Občanská vybavenost.....	73
3.5.5	Technická infrastruktura	74
3.5.6	Trh práce	74
3.5.7	Hospodářství	75
4	PŘÍJMY A VÝDAJE JEDNOTLIVÝCH OBCÍ V LETECH 2005 – 2009	77
4.1	HOSPODAŘENÍ JEDNOTLIVÝCH OBCÍ V LETECH 2005 – 2009.....	77
4.1.1	Ukazatel dluhové služby jednotlivých obcí.....	84
4.2	ROZBOR DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ JEDNOTLIVÝCH OBCÍ.....	87
4.2.1	Daň z příjmů fyzických osob.....	88
4.2.2	Daň z příjmů právnických osob.....	94
4.2.3	Daň z přidané hodnoty	97
4.2.4	Daň z nemovitosti	100
4.3	ROZBOR PŘÍSPĚVKU NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY	102
5	MOŽNOSTI EFEKTIVNĚJŠÍHO VYUŽITÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ POSKYTOVANÝCH NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY ÚZEMNÍM SAMOSPRÁVÁM.....	106

5.1	PODÍL NA VÝNOSU ZE SPOTŘEBNÍCH DANÍ	106
5.2	KONKRÉTNÍ FINANČNÍ DOPADY SDÍLENÍ SPOTŘEBNÍ DANĚ NA VYBRANÉ OBCE ...	109
5.3	ZVÝŠENÍ PŘÍJMŮ DANÍ Z NEMOVITOSTI	111
5.4	KONKRÉTNÍ FINANČNÍ DOPADY VYUŽITÍ MÍSTNÍHO KOEFICIENTU U DANĚ Z NEMOVITOSTI NA VYBRANÉ OBCE	112
5.5	ÚSPORNÁ OPATŘENÍ VÝDAJOVÉ STRÁNKY ROZPOČTU OBCE	114
ZÁVĚR		119
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		121
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK		125
SEZNAM OBRÁZKŮ		127
SEZNAM TABULEK		128
SEZNAM GRAFŮ		131
SEZNAM PŘÍLOH		133

ÚVOD

Nová daňová soustava platí od roku 1993, tedy již 17 let v České republice funguje samostatné financování samosprávy prostřednictvím daňového určení v rozpočtových pravidlech. Tímto krokem došlo k významnému posílení finanční autonomie obcí. Za celou tu dobu lze říci, že se systém financování obcí neustále vyvíjí a ani současná legislativní úprava není zřejmě konečná.

Základní principy, kompetence a pravomoci územní samosprávy vymezuje především Ústava ČR a zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. Vedle těchto legislativních předpokladů je pro správné fungování samosprávy nutné vytvořit i ekonomické předpoklady, tzn. získávat vlastní finanční zdroje a hospodařit podle vlastního rozpočtu. K jejich hlavním úkolům patří poskytovat svým občanům veřejné statky a služby.

Jako téma své diplomové práce jsem si zvolila ekonomické dopady výkonu státní správy na územní samosprávy, neboť mě zajímá systém způsobu přerozdělování finančních prostředků ze státního rozpočtu. Zajímá mě to z toho hlediska, že i mé příjmy jsou zdaňovány různými daněmi a tímto způsobem mohu zjistit na jakých výdajích se vlastně jako občan platím daně podílím.

Cílem mé diplomové práce je provést analýzu a daňových příjmů města Kroměříže, Vizovice, Slušovice a obcí Horní Lideč, Držková. Výběr jednotlivých obcí byl proveden s ohledem na různost jejich výkonu přenesené působnosti a velikost obce, aby bylo možné provést jejich vzájemnou komparaci. Dále vzhledem k současné situaci, kdy v důsledku celosvětové krize dochází ke zpomalení české ekonomiky, navrhuji možná řešení kompenzace propadu stávajících daňových příjmů, ke kterému došlo v roce 2009.

Diplomová práce je rozdělena na dvě části: teoretickou a praktickou.

V teoretické části jsem se zaměřila na základní teoretické pojmy veřejné správy, územní samosprávy, rozpočtového hospodaření, struktury rozpočtového určení daní včetně příslušné legislativy.

V praktické části bych provedla analýzu hospodaření vybraných obcí, porovnání a vývoj jednotlivých daňových příjmů a v závěru bych navrhla možné způsoby financování obcí v případě výrazných propadů daňových příjmů.

I. TEORETICKÁ ČÁST

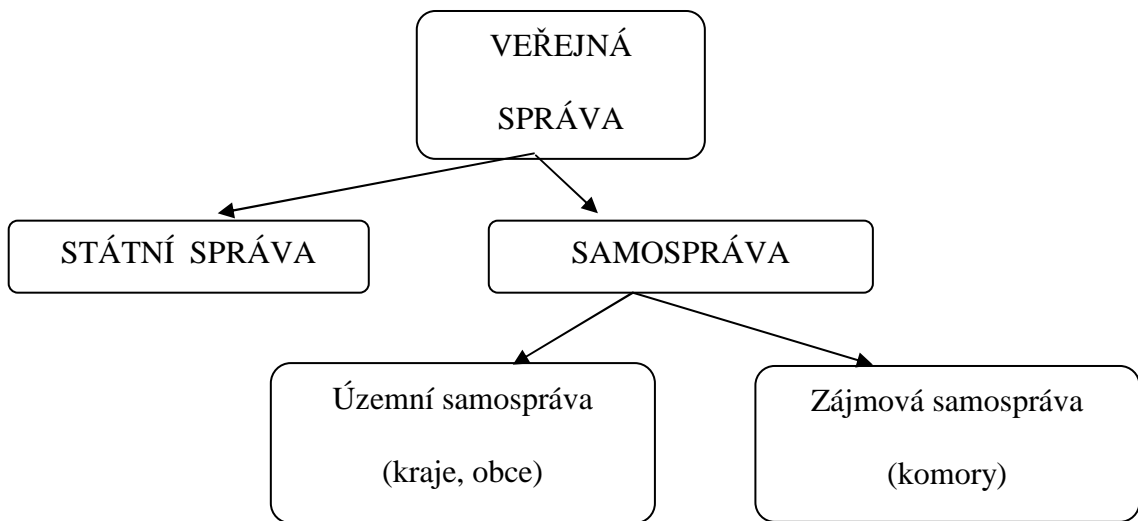
1 SYSTÉM VÝKONU VEŘEJNÉ SPRÁVY NA ÚROVNI ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY

1.1 Veřejná správa

Veřejná správa představuje soustavu institucí a řídicích a výkonných činností, které vyplývají z objektivní potřeby uspořádané společnosti, která je geneticky dána potřebou člověka žít ve společenství druhých lidí. Pro výkon a řízení činností ve veřejné správě si každý stát vytváří na svém území historicky daný systém specializovaných institucí, které jsou z pohledu kritéria uspokojování potřeb zařazena do odvětví veřejné správy. Z hlediska členění veřejné správy se uplatňují dva zásadní pohledy. [5]

Členění ve vztahu k základnímu poslání institucí nazývané rovněž jako veřejná správa v širším pojetí, které souvisí s uplatňovanými demokratickými principy v řízení státu a jejich třemi pilíři: mocí zákonodárnou – parlament, mocí výkonnou – prezident, vláda a mocí soudní – soudy obecné, správní, ústavní. Dále mocí kontrolní – nejvyšší kontrolní úřad, národní banka apod. Tyto instituce jsou konstituovány ústavou a z ní vycházejícími zákony. Instituce moci výkonné mimo prezidenta jsou vymezeny a podléhají kompetenčnímu zákonu č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR ve znění pozdějších předpisů, případně zákony speciálními.[5]

Členění ve vztahu k principům rozhodování o potřebách občanů a jejich zabezpečení na státní správu a samosprávu je nazýváno jako veřejná správa v užším pojetí. Samospráva se dále člení na územní samosprávu – obce, kraje a zájmovou samosprávu – komory, svazy, sdružení apod. [5]

Obrázek 1: Veřejná správa v užším pojetí [3]

Místní samospráva

Uspořádání místní samosprávy v ČR vychází z modelu smíšeného. Tzn., že ČR je unitárním státem s dvoustupňovou územní samosprávou, kde je úroveň územní samosprávy představována volenými a výkonnými orgány. Prezident má pravomoc vyhlašovat volby do volených orgánů územní samosprávy – o zastupitelstev obcí a do zastupitelstev krajů. [3]

Fungování územních orgánů státní správy a územních samospráv je založeno na teritoriálním rozčlenění České republiky. Počet krajů je od 1.1.2000 určen zákonem č.347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávních celků na 14 včetně Prahy. Zvláštní zákon mají obce – velká města. Pro Město Prahu byl přijat samostatný zákon, Brno, Ostrava a Plzeň tvoří tzv. samostatné městské okresy. [5]

Základními územními jednotkami = základními územními samosprávnými celky jsou obce. Obce a jejich úřady vykonávají současně určitý úsek státní správy. Přitom některé činnosti se týkají každé obce tj. evidence obyvatelstva, zatímco jiné činnosti realizují jen vybrané typy obcí resp. jejich úřady, jedná se např. o matriku, sociální oblast, živnostenské věci apod.

Vyšším stupněm samosprávného územního celku jsou obecně regiony, v podmínkách ČR jsou to kraje v počtu 14, které ze zákona představují veřejněprávní korporace. Regionální vlády obecně představují mezistupně mezi obcí – obecním zřízením a ústřední vládou.

1.2 Územní samospráva

Na našem území má tradici vícestupňová územní samospráva. Stupeň nezávislosti územní samosprávy na státu a její autonomie je upravována zákony a je ve srovnání s evropskými zeměmi poměrně vysoká. Mezi nepřímými nástroji, kterými stát ovlivňuje územní samosprávu, zaujímají významné místo nástroje veřejných financí. [3]

Smíšený model místní samosprávy je založen na využívání samostatné působnosti – samosprávních funkce a přenesené působnosti – výkonu státní správy. Rozsah přenesené působnosti u obcí se liší. V současné době jsou obce rozděleny do tří kategorií, které zohledňují rozdílný rozsah přenesené působnosti. [3]

Rozsah přenesené působnosti ovlivňují následující zvláštní zákony a to :

- **v základním rozsahu**, kterou vykonávají orgány obce na území své obce jako správního obvodu obce,
- **v rozsahu pověřeného obecního úřadu**, který vykonává přenesenou působnost ve správním obvodu určeném prováděcím právním předpisem konkrétně Vyhláškou MV ČR č.388/2002 Sb.,
- **v rozsahu obecního úřadu s rozšířenou působností**, který rovněž vykonává přenesenou působnost ve správním obvodu určeném zvláštním prováděcím právním předpisem konkrétně Vyhláškou MV ČR č.388/2002 Sb..

Pravomoci a odpovědnost jednotlivých orgánů ve veřejné správě jsou vymezeny zákony. Vztah státní správy a územní samosprávy je popsán v následujícím schématu.

	STÁTNÍ SPRÁVA		ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA
Úroveň	Úřady	Působnost	Samospráva
Krajská	- odvětvové správní úřady	speciální	NE
	- detašovaná pracoviště ústředních správních úřadů	speciální	NE
Krajská - VÚSC	krajské úřady	všeobecná	ANO
Obecní	- obecní úřady (II. a III. kategorie) - městské úřady - magistrátní úřady	všeobecná	ANO
	ostatní malé obce	ne	ANO

Obrázek 2: Veřejná správa ve vztahu k samosprávě [3]

1.3 Obec – základní územní samosprávní celek

Základním článkem územní samosprávy je obec jako základní územní samosprávní celek. Postavení obcí je významné, což je výsledkem probíhající decentralizace kompetencí a odpovědnosti za zabezpečování různých druhů veřejných statků pro obyvatelstvo ze státu na územní samosprávu. [3]

V zákoně o obcích je stanoveno, že obec je základní územně správní celek a základní samosprávné společenství občanů (§1), kteří žijí na určitém území. Obec tvoří územní celek, který je vymezen hranicí obce – jednoho nebo více katastrálních území (§18). [3]

Z právního hlediska je obec charakterizována **třemi základními znaky**. Jsou to:

- území;

- občané ČR s trvalým pobytem, občané s čestným občanstvím. Rovněž i právnické osoby a podnikatelé se sídlem na území obce nebo s provozovnou na území obce a další fyzické osoby s přechodným pobytem, a dále např. vlastníci nemovitostí na území obce apod.

- samospráva veřejných záležitostí v rámci hranic obce tzn. na katastrálním území obce, kdy se jedná o působnost. [3]

Občané se podílejí na řízení obce:

1. **nepřímo prostřednictvím volených zástupců** zvolených do zastupitelstva obce, a to ve veřejných komunálních volbách vyhlašovaných prezidentem republiky podle volebního zákona.
2. **přímo**, a to dobrovolnou prací v různých komisích, aktivní účastí na veřejných zasedáních zastupitelstva obce. K důležitým otázkám rozvoje obce se mohou vyjadřovat v místním referendu.

O zabezpečování úkolů, které se dotýkají obce rozhodují volené orgány obcí. Při rozhodování orgánů obce se uplatňuje pravidlo nadpoloviční většiny všech členů příslušného orgánu. [3]

1.4 Postavení a funkce obce

Obec plní tyto funkce vymezené zákonem o obcích:

Vlastní samosprávné funkce tzv. samostatnou působnost obce v záležitostech, o kterých může samostatně rozhodovat, má určité zákonem upravené pravomoci. Obec vykonává veřejnou správu a samosprávu v samostatné působnosti prostřednictvím voleného zastupitelstva obce, které svým rozhodnutím svěřuje vlastní realizaci výkonným orgánům na obecním úřadu.

Přenesené funkce tzv. přenesená působnost. Vykonávají ji výkonné orgány obcí a jsou v této činnosti podřízeny a kontrolovány orgány státní správy a v některých případech od r.2001 krajskými úřady. Obecní úřad vykonává v přenesené působnosti státní správu v rozsahu vymezeném zákonem o obcích. V rámci přenesené působnosti obce zajišťují úkoly z oblasti částečně decentralizované veřejné správy jako čistý veřejný statek, ale zároveň zabezpečují i další veřejné statky nejen pro občany své obce, ale i obcí sousedních, tzn. jde o veřejné statky nadlokálního významu. [3]

1.4.1 Samostatná působnost obcí

Samostatná působnost je vymezena v § 35 a dále zákona č.128/2000 Sb., o obcích. Dle výše uvedeného předpisu obec plní samosprávnou funkci následovně:

- **je veřejnoprávní korporací**, což znamená, že se jedná o společenství občanů s trvalým pobytem a firem se sídlem v hranicích obce. Je jí zákonem svěřeno zabezpečování záležitostí, které jsou v zájmu obce a jejích občanů.

- **reprezentuje veřejné zájmy**, zájmy občanů a ostatních subjektů daného územního společenství. Pokud rozhoduje o záležitostech místního veřejného zájmu někdo jiný než příslušná obec, např. pokud je obec účastníkem např. správního řízení, má alespoň právo vyjádřit se k připravovanému rozhodnutí.

- **pečuje o všestranný sociálně ekonomický rozvoj svého území** a o potřeby občanů. V působnosti obce je péče o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb občanů v oblasti bydlení, ochrany a zlepšování zdraví, dopravy, výchovy, vzdělávání, kulturního rozvoje, ochrany veřejného pořádku a informovanosti občanů.

- **zabezpečuje veřejné služby**, může k tomu **zřizovat neziskové organizace**. A to buď organizační složky obce, příspěvkové organizace nebo obecně prospěšné společnosti. Obec rovněž může veřejné statky zabezpečovat prostřednictvím veřejné zakázky u soukromých firem.

- **je samostatným ekonomickým subjektem** tzv. právnickou osobou má právní subjektivitu. V právních záležitostech a ve smluvních vztazích má autonomii, vystupuje svým vlastním jménem. Může vstupovat do smluvních vztahů, nese však také právní odpovědnost za důsledky svých rozhodnutí.

- **vlastní majetek** a může s ním nakládat, musí však o něj také pečovat, udržovat ho, ochraňovat před zcizením.

- **může být členem sdružení obcí**, což bývá výhodné při společném zabezpečování lokálních veřejných statků.

- **může zakládat obecní podniky**, může vkládat svůj majetek do společných podniků zakládaných společně s jinými obcemi nebo se soukromým sektorem pro zabezpečování polotržních a tržních statků.

- **musí mít určitou finanční suverenitu** vymezenou zákony o rozpočtových pravidlech, která jí dovoluje být alespoň z části finančně nezávislá na státu. Proto současným trendem je částečná fiskální decentralizace, která by měla vést ke zvýšení relativní finanční soběstačnosti obcí. Obec jako nestátní subjekt má právo hospodařit podle vlastního rozpočtu.
- **je nositelem veřejné moci**, může zřídit obecní policii.
- **schvaluje územní plán obce**. V územním plánu by obec měla jasně vymezit obytné zóny i zóny určené pro výstavbu podniků apod., čímž z dlouhodobého hlediska ovlivňuje ekonomický rozvoj daného území.
- **rozhoduje o směrech dlouhodobého sociálně ekonomického rozvoje obce**, tzn. že schvaluje plán rozvoje obce.
- **svými aktivitami může přímo nebo nepřímo ovlivňovat růst ekonomického potenciálu svého území**, často ve spolupráci s okolními obcemi. Jedním z nástrojů jsou např. investice do technické infrastruktury jako např. komunikace, vodovody, kanalizace, čističky odpadních vod apod. [3]

Shrme-li výše uvedené, obec v rámci samostatné působnosti především zajišťuje různé druhy veřejných statků pro své občany, které mají především lokální charakter a slouží k uspokojování potřeb občanů žijících na území obce. Ti také v rozhodující míře mají z těchto veřejných statků užitek. V samostatné působnosti obcí je i rozhodování o způsobu zabezpečování veřejných statků a o způsobu financování nákladů souvisejících se zabezpečováním veřejných statků, o hospodaření s finančními prostředky v rámci svého rozpočtu s maximální hospodárností. Nedílnou součástí všech činností obcí je i kontrola, včetně finanční kontroly. [3]

1.4.2 Přenesená působnost obcí

Rozsah přenesené působnosti je u obcí různý. Obce se liší podle objemu výkonu přenesené působnosti. Tuto působnost upravuje nejen zákon o obcích č.128/2000 Sb., v hlavě III zákona, § 61 apod., ale zejména celá řada dalších zvláštních zákonů.

Podle objemu výkonu přenesené působnosti se člení obce do tří stupňů:

Obce I. stupně

U většiny obcí jde alespoň o zajištění evidence občanů, vedení matriky, zajišťují volby, zabezpečují ochranu veřejného pořádku atd. Přenesenou působnost obec vykonává ve správním obvodu obce obecní úřad. Dle číselníku Českého statistického úřadu existuje v České republice k datu 1.1.2009 6 248 obcí. V rámci Zlínského kraje se jedná o 305 obcí.

Obce II. stupně s pověřeným obecním úřadem

Obce zajišťují úkony v rozsahu pověřeného obecního úřadu např. vydávání stavebního povolení, regulace a výkon práva v oblasti životního prostředí, v oblasti veřejné dopravy apod.

Pověřený obecní úřad je pro účel výkonu přenesené působnosti označován obecní úřad, který, vedle přenesené působnosti vykonává v rozsahu jemu svěřeném zvláštními zákony přenesenou působnost ve správním obvodu určeném zákonem č. 314/2002 Sb. o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. Příloha č. 1 tohoto zákona obsahuje seznam obcí s pověřeným obecním úřadem.

Vyhláškou Ministerstva vnitra č.388/2002 Sb. ze dne 15.8.2002 byly vymezeny správní obvody pro obce s pověřeným obecním úřadem. Dle číselníku Českého statistického úřadu existuje v České republice k datu 1.1.2009 388 obcí s pověřeným obecním úřadem.

V rámci Zlínského kraje se jedná o 25 obcí: Bojkovice, Brumov-Bylnice, Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Horní Lideč, Hulín, Chropyně, Karolinka, Koryčany, Kroměříž, Luhačovice, Morkovice-Slížany, Napajedla, Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm, Slavičín, Staré Město, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Uherský Ostroh, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí, Vizovice, Vsetín, Zlín. [7]

Obce III.stupně s rozšířenou působností

Obce zajišťují činnosti v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností, např. vydávání občanských průkazů, živnostenských oprávnění, vydávání cestovních pasů, některé činnosti v sociální oblasti jako dávky státní sociální podpory, dále na úseku integrovaného záchranného systému v krizovém řízení apod. V rámci přenesené působnosti obec vydává nařízení obce. [3]

Vyhláškou Ministerstva vnitra č.388/2002 Sb. ze dne 15.8.2002 byly vymezeny správní obvody pro obce s rozšířenou působností. Dle číselníku Českého statistického úřadu existuje v České republice k datu 1.1.2009 205 obcí s rozšířenou působností. [7]

V rámci Zlínského kraje se jedná o 13 následujících obcí : Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Kroměříž, Luhačovice, Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí, Vizovice, Vsetín, Zlín.

V některých případech mohou obce uzavřít veřejnoprávní smlouvu, na jejímž základě jedna obec vykonává některé činnosti v rámci přenesené působnosti i pro jiné obce. Činnosti, které mohou být předmětem takové veřejnoprávní smlouvy, vymezuje zákon o obcích, který rovněž upravuje náležitosti takové smlouvy. [3]

1.4.3 Orgány obce

Orgánem, který samostatně spravuje obec, je zastupitelstvo. Zastupitelstvo volí ze svých členů starostu, který zastupuje obec navenek a je odpovědný za výkon své funkce zastupitelstvu, a místostarostu (nebo místostarosty), který zastupuje starostu po dobu jeho nepřítomnosti.

Výkonným orgánem obce je rada obce tvořená starostou a členy zvolenými z řad zastupitelů. Starosta stojí v čele obecního úřadu. Obecní úřad dále tvoří místostarosta, tajemník a zaměstnanci obecního úřadu. Pokud funkce tajemníka není zřízena, vykonává ji starosta.

Obecní úřad plní úkoly, kterému uložilo v samostatné působnosti zastupitelstvo obce nebo rada obce a vykonává přenesenou působnost. Zastupitelstvo si může zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Každá obec musí mít vždy zřízen finanční a kontrolní výbor. Rada obce je oprávněna zřídit jako své iniciativní a poradní orgány komise. Komise může být rovněž zřízena pro výkon přenesené působnosti obce. [4]

1.4.4 Dozor nad činností územních samosprávných celků

Orgány dozoru nad zákonem případy nezákonnosti pouze vyhledávají a působí k dobrovolné nápravě nedostatků, ale rušit nezákonné akty obcí mohou na základě podnětů dozorových orgánů jen obecné soudy, příp. Ústavní soud, jedná-li se o rušení právních předpisů.

Represivní opatření jsou výjimkou, dozor má mít charakter metodický, poradenský a preventivní.

Při výkonu samostatné působnosti se orgán samosprávy řídí zákony a právními předpisy vydanými k jejich provedení, nejsou pro ně závazné interní směrnice ministerstev a jiných

ústředních správních úřadů, jsou oprávněny kontrolovat pouze soulad výkonu samostatné působnosti se zákonem.

Při výkonu přenesené působnosti jsou orgány samosprávy povinny řídit se jak zákony a právními předpisy k jejich provedení, tak směrnicemi ministerstev a jiných správních úřadů.

Tyto předpisy však nemohou nařizovat samosprávě povinnosti, které přesahují rámec zákona. U krajů dozor nad výkonem přenesené působnosti přísluší věcně příslušným ministerstvům a ústředním správním úřadům. V případě obcí platí, že se řídí také návrhy opatření, či rozhodnutím krajského úřadu, učiněných v rámci dozoru podle zvláštního zákona. [4]

2 FINANČNÍ SYSTÉM ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY

Územní samospráva zabezpečuje řadu úkolů, nejdůležitější však jsou úkoly ekonomické povahy. Důležitým nástrojem zabezpečování úkolů územní samosprávy a pro financování potřeb v lokálním a regionálním veřejném sektoru, ale i pro ovlivňování dlouhodobého sociálně ekonomického rozvoje v obcích, v regionu, jsou rozpočty jednotlivých článků územní samosprávy. [3]

Pravidla hospodaření s rozpočtovými prostředky jsou stanovena zákonem č.128/2000 Sb., o obcích, zákonem č.129/2000 Sb., o krajích. Rozpočtovou sféru dále upravuje zákon č.218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, který obsahuje některá obecná ustanovení společná pro celou rozpočtovou soustavu. Dalším důležitým zákonem je zákon č.250/2000 Sb, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Touto normou jsou určena pravidla rozpočtování územní samosprávy. Rovněž zákon č.243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), je důležitou normou týkající se financování územní samosprávy. Tento zákon určuje pravidla rozpočtového určení výnosů daní u obcí a měst. Zákon stanoví podíly obcí a měst na jednotlivých daních, ale i druhovost daňových příjmů. [2]

Zákon 243/2000 Sb. od svého vzniku do současnosti byl třikrát novelizován. První úpravou prošel v roce 2001 s účinností od 1.1.2002, kdy bylo nutné do financování zahrnout i novou úroveň vyšších územně samosprávných celků – krajů. Soubor sdílených daní zůstal stejný, o celostátní výnos se však dělily s obcemi a státem kraje a to 3,1% podílem na celostátním výnosu. Obcí se novela dotkla u daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, kdy jim připadl 1,5% podíl celorepublikového výnosu daně. [4]

S postupující reformou územní veřejné správy a se zvyšováním kompetencí krajských úřadů byla opět provedena novelizace zákona o RUD s účinností od 3.1.2005. Tato novela se týkala pouze krajů, kdy se zvýšil jejich podíl z 3,1% na 8,92 %. Od roku 2008 je platná další novela, která zavádí nová kritéria pro přerozdělování výnosu sdílených daní pro obce a příjmy obcí se zvyšují na podíl 21,4 % z výnosu sdílených daní. [4]

2.1 Rozpočet územních samosprávných celků a jeho úloha

V rámci soustavy veřejných rozpočtů, jsou na úrovni územních samosprávných celků sestavovány rozpočty obce nebo kraje. Tyto rozpočty jsou decentralizované peněžní fondy,

ve kterých se soustřeďují příjmy, které obec získá na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě a příjmy získané vlastní činností. Územní rozpočet je vytvářen, rozdělován a používán s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování. [4]

Rozpočet je bilancí, která bilancuje příjmy a výdaje za rozpočtové období, což je jeden kalendářní rok.

Hospodaření lze charakterizovat tímto vztahem:

$$F_1 + P - V = F_2$$

kde F_1 je stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtovaného období,

P jsou příjmy

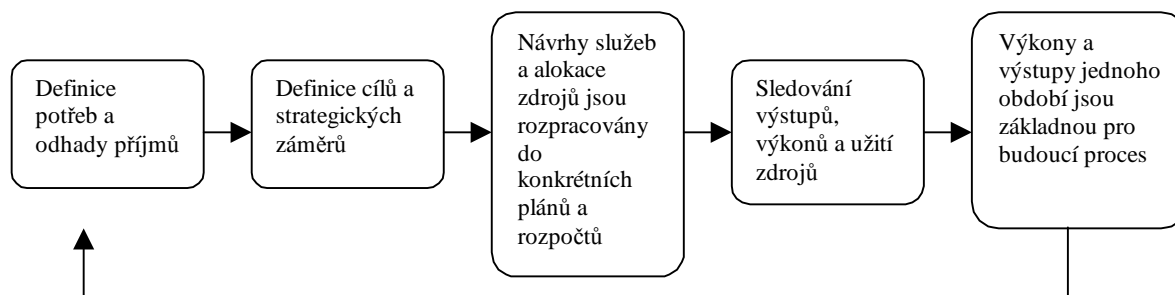
V jsou výdaje

F_2 je stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období.

Je-li F_2 větší než F_1 , vytváří se finanční rezerva pro hospodaření v dalším rozpočtovaném roce. Je-li F_1 větší než F_2 je nutné použít rezerv z minulých období nebo jiných zdrojů na vyrovnání rozpočtové bilance. Řadu příjmů z vyšších úrovní rozpočtů tj. sdílené daňové příjmy, dotace, získá obec na svůj účet až na začátku dalšího rozpočtového období. Pokud nemá vytvořené finanční rezervy je obec nucena k financování svých potřeb využít např. překlenovacího úvěru. [4]

Běžný rozpočet by měl být sestavován jako vyrovnaný resp. přebytkový. Dlouhodobě přebytkový rozpočet je zárukou splácení využívaných návratných příjmů na financování investic v budoucnu. Dlouhodobě schodkový rozpočet je nežádoucí a je nutné analyzovat příčiny schodkovitosti. Což může být způsobeno např. špatným hospodařením územní samosprávy. [3]

Rozpočet rovněž plní funkci finančního plánu, který má zajistit solventnost obce a to tak, že připouští pouze ty výdaje obce, které jsou kryty. Efektivnost výdajů se v rámci rozpočtu odehrávají při všech fázích rozpočtového procesu. [4]

Obrázek 3: Objektivizace vztahů příjmů a výdajů v územní samosprávě [4]

2.2 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces je souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření územního samosprávného celku v daném rozpočtovém období. Rozpočet se sestavuje na jeden kalendářní rok, rozpočtový proces je však delší, zpravidla zahrnuje dobu 1,5 až 2 roky.

Rozpočtový proces zahrnuje sestavení návrhu územního rozpočtu odpovědným výkonným orgánem, projednání; schválení návrhu územního rozpočtu voleným orgánem; plnění územního rozpočtu, za které zodpovídají výkonné orgány a případné změny rozpočtu, které doporučují výkonné orgány a schvalují volené orgány; průběžná kontrola plnění výkonnými orgány, ale i volenými orgány příslušného článku územní samosprávy; sestavení přehledu o skutečném vývoji plnění územního rozpočtu za uplynulé rozpočtové období, který sestavuje příslušný výkonný orgán; projednání a následná kontrola, kterou provádějí volené orgány. [2]

2.3 Struktura územních rozpočtů

Tvorbu, obsah a funkce rozpočtu jsou stanoveny příslušnými zákony. Strukturu a skladbu rozpočtu upravuje Vyhláška Ministerstva financí č.323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

Příjmy	Výdaje
<p><u>Běžné:</u></p> <p>➤ <u>daňové:</u></p>	<p><u>Běžné – neinvestiční:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mzdy a platy

<ul style="list-style-type: none"> ▪ svěřené daně (daň z nemovitosti) sdílené daně (část DPFO, DPPO, DPH) ▪ místní poplatky ▪ správní poplatky ➤ <u>nedaňové:</u> ▪ poplatky za služby ▪ příjmy z pronájmu majetku ▪ příjmy od OS, PO ▪ zisk obecních podniků dividendy akcií, přijaté úroky ➤ <u>dotace – transfery:</u> ▪ neúčelové (všeobecné) ▪ účelové (specifické) <u>Kapitálové:</u> ▪ z prodeje majetku ▪ z prodeje akcií a majetkových podílů ▪ kapitálové ▪ dotace (účelové, neúčelové) ▪ přijaté úvěry ▪ příjmy z emise komunálních obligací ▪ přijaté splátky půjček <u>Ostatní:</u> ▪ doplňkové 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ povinné pojistné za zaměstnance ▪ materiálové ▪ energie ▪ nájemné ▪ sociální dávky ▪ výdaje na municipální podniky ▪ placené pokuty ▪ placené úroky ▪ ostatní (např. poskytnuté dary apod.) ▪ dotace vlastním OS a jiným subjektům ▪ neinvestiční příspěvky PO výdaje na sdružování finančních prostředků (neinvestiční) <u>Kapitálové:</u> ▪ na pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku ▪ na nákup cenných papírů ▪ na kapitálové poskytnuté dotace O.S. a různým subjektům ▪ na investiční příspěvky P.O. ▪ na investiční půjčky poskytnuté různým subjektům ▪ splátky úvěrů <u>Ostatní</u>
<p><u>Saldo - přebytek</u></p>	<p><u>Saldo - schodek</u></p>

Rozpočet obce se sestavuje v dvojím členění a to běžný a kapitálový rozpočet. Toto rozčlenění umožňuje přehledně analyzovat na co jsou vykládány daňové i nedaňové příjmy, umožňuje analyzovat nutnost využívání návratných příjmů na financování investic a únosnou výši dluhové služby. Součástí obecního rozpočtu je třída 8 – financování, která zahrnuje peněžní operace, při kterých si obec půjčuje peníze např. bankovní úvěry, výnosy z emise vládních dluhopisů, apod., a operace při kterých obec následně půjčené peníze vrací. [1]

Rozpočet může být vyrovnaný, přebytkový nebo schodkový. Schodek musí být pokryt finančními prostředky z minulých let, nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje majetku či vlastních dluhopisů. Rozpočet musí být reálný, pravdivý a úplný. Po skončení rozpočtového období se stavuje **závěrečný účet obce**, který obsahuje celkový pohled na hospodaření v minulém roce, porovnání schváleného, upraveného rozpočtu a účetní skutečnosti v podrobnosti tříd rozpočtové skladby s vyjádřením salda hospodaření při zahrnutí i třídy 8 financování. Závěrečný účet sestavený v předepsané struktuře je stručný, přehledný, jednotlivé kroky jsou logicky radeňny za sebou a vypovídající, což umožňuje v případě potřeby důležité části analyzovat ve větší podrobnosti. Během rozpočtového roku dochází k nesrovnalostem mezi rozpočtem a skutečností. Tyto změny mohou být způsobeny organizačními změnami zákonů nebo objektivně se opakujícími skutečnostmi, které nebyly při sestavování rozpočtu známy např. opravy v souvislosti s povodněmi atd. V těchto případech je nutné rozpočtovou potřebu uhrazovat změnou rozpočtu, kterou schválí zastupitelstvo, nebo využitím prostředků z mimirozpočtových zdrojů např. z fondů rezerv a rozvoje, nebo realizovat rozpočtové opatření. [4]

Rozpočtové opatření jsou povolené přesuny rozpočtových prostředků mezi jednotlivými druhy příjmů a výdajů rozpočtu, povolené překročení rozpočtu pořízené organizace a vázání rozpočtových prostředků na daný účet. Rozpočtové opatření se musí uskutečnit vždy, jestliže jde o vztah k jinému rozpočtu, mění se závazné ukazatele, nebo hrozí vznik rozpočtového schodku. [4]

Jestliže rozpočet není schválen do nového rozpočtového období, hospodaří se podle **rozpočtového provizoria** a to buď podle skutečnosti stejného období v předchozím rozpočtovém období, nebo podle plánovaného rozpočtu. [4]

2.4 Příspěvek na výkon státní správy

V souladu s ust. § 62 z.č. 128/2000 Sb., o obcích (resp. ust. § 29 odst.2 z.č. 129/2000 Sb., o krajích, a § 31 odst.4 z.č.131/2000 Sb., o hlavním městě Praze) je obcím poskytován ze státního rozpočtu příspěvek na plnění úkolů v přenesené působnosti. Tento příspěvek má charakter neúčelové neinvestiční dotace, kterou explicitně vymezuje zákon o státním rozpočtu a u níž není vyžadováno zúčtování se státním rozpočtem. V zákoně o státním rozpočtu na příslušný rok, je tato položka evidována mezi účelovými dotacemi, neboť slouží k financování výkonu státní správy tj. k částečné úhradě osobních a věcných výdajů obcí, které jsou spojeny s výkonem státní správy.

Příspěvek nemusí pokrýt veškeré náklady na výkon přenesené působnosti. Na dofinancování výkonu státní správy využívají územní samosprávné celky také další příjmy stanovené zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění platných předpisů.

Výše příspěvku není konstantní, v průběhu let se měnil. Tyto změny lze rozdělit do tří nejdůležitějších etap:

- 1.) příspěvek do 31.12.2002
- 2.) příspěvek od 1.1.2003
- 3.) nová metodika od 1.1.2006

2.4.1 Příspěvek na výkon státní správy do 31.12.2002

V tomto období byla výše příspěvku stanovována násobkem pevné sazby příspěvku na každých 100 obyvatel trvale bydlících na území, v němž obecní úřad vykonával státní správu, a jedné setiny celkového počtu obyvatel území. Výše příspěvků byla uváděna v příloze č.8 k zákonu o státním rozpočtu na příslušný rok. Jednotlivé sazby příspěvku se podle rozsahu působnosti obce sčítaly.[8]

Zákonem č.490/2001 Sb., o státním rozpočtu na rok 2002 byly stanoveny sazby následovně:

Tabulka 1: Jednotlivé sazby příspěvku na výkon státní správy [8]

PŮSOBNOST	SAZBA V KČ NA 100 OBYVATEL ¹⁾
obce	1 230 Kč
obce s působností matričního úřadu	3 120 Kč
obce s působností stavebního úřadu	7 210 Kč
obce s pověřeným obecním úřadem	11 550 Kč
obce s působností okresního úřadu	11 010 Kč

2.4.2 Příspěvek na výkon státní správy od 1.1.2003

Změna stanovení příspěvku na výkon státní správy souvisela s reformou veřejné správy a to konkrétně se zrušením okresních úřadů. Kompetence se zaniklých okresních úřadů byly převedeny z větší části na obce s rozšířenou působností a tudíž bylo nutné zajistit i financování přenesené působnosti.

Od 1.1.2003 byla výše příspěvku stanovována násobkem pevné sazby příspěvku na každých 100 obyvatel trvale bydlících na území, v němž obecní úřad vykonával státní správu, a jedné setiny celkového počtu obyvatel území. Druhým ukazatelem bylo stanovení příspěvku na výkon státní správy obcím s rozšířenou působností. Jednalo se o průměrný výdaj na funkční místo převedené z okresních úřadů do působností obcí s rozšířenou působností, který například pro rok 2003 činil 333 995,69 Kč. Počet funkčních míst převáděných do jednotlivých obcí byl dán usnesením vlády č. 695/2002. [9]

Sazby příspěvku ze státního rozpočtu byly zveřejňovány v příloze č. 9 k zákonu o státním rozpočtu na příslušný rok.

Nový způsob financování vyvolal širokou diskusi, neboť především malé obce nebyly s takto stanoveným příspěvkem na výkon státní správy spokojeny, protože byly znevýhodňovány. [6]

2.4.3 Nová metodika příspěvku od 1.1.2006

Od roku 2006 je poskytování příspěvku na výkon státní správy závislé na dvou kritériích počet obyvatel žijících ve správním obvodu úřadu a podíl počtu obyvatel správního centra a počtu obyvatel celého obvodu. Danou metodikou dochází ke třem metodickým změnám. Byl zaveden jednotný způsob stanovení příspěvku pro všechny kategorie obce a dvě kritéria vycházející z počtu obyvatel. Zejména druhé kritérium kompenzuje částečně náklady

obcí, která vykonává státní správu pro okolní obce, ale daňová výtěžnost zohledňuje jen počet obyvatel správního centra. A v poslední řadě dochází k odstraňování disproporcí vzniklých v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů [6]

Postup pro stanovení výše příspěvku na výkon státní správy jednotlivým obcím vychází ze dvou základních vzorců. Obcím náleží příspěvek na základě § 62 zákona o obcích a jeho výše (P) se stanoví jako součet částek vypočtených podle vzorce 1 a vzorce 2 (výpočet podle uvedených vzorců se nepoužije pro stanovení výše příspěvku u hlavního města Prahy).

VZOREC 1	VZOREC 2
$P_1 = B / (A + SO^{-2}) \times SO$	$P_2 = C \times (1 - SC / SO) \times SO$

Výše příspěvku je závislá:

1.) *Na rozsahu přenesené působnosti* k výkonu státní správy, což vyjadřují hodnoty koeficientů "A", "B" a "C", které jsou stanoveny v závislosti na rozsahu přenesené působnosti k výkonu státní správy a na celkovém objemu finančních prostředků pro daný rozsah působnosti. Velikost koeficientů pro jednotlivé typy obcí s přeneseným rozsahem působnosti udává tabulka č.2. Příspěvky se podle rozsahu působnosti obce sčítají, výsledná částka se zaokrouhluje na celé Kč.

2.) *Na velikosti správního obvodu (SO)* vyjádřené počtem obyvatel, u obcí, jejichž správní obvod je menší než 300 obyvatel, je pro účely výpočtu příspěvku podle vzorce 1 stanoven správní obvod na 300 obyvatel; u obcí s rozšířenou působností, jejichž správní obvod je menší než 15 tis. obyvatel, je pro účely výpočtu příspěvku podle vzorce 1 stanoven správní obvod na 15 tis. obyvatel.

3.) *Na podílu velikosti správního centra a velikosti správního obvodu*, kde velikost správního centra (SC) je vyjádřena počtem trvale bydlících obyvatel obce.

Počet obyvatel se do vzorce 1 i do vzorce 2 dosazuje vyjádřený v tisících. Velikost správních obvodů je propočtena na počty obyvatel obcí podle bilance obyvatel České republiky k 1. 1. 2006. [6]

Tabulka 2: Hodnoty koeficientů rozsahu přenesené působnosti [10]

Rozsah působnosti	A	B	C
Obce	58,08076607	884629,0817	0
Obce s působností matričního úřadu	84,33072140	3179164,788	3178,042518
Obce s působností stavebního úřadu	93,26794345	8091390,144	5190,489868
Obce s pověřeným obecním úřadem	160,6099012	21606666,50	6865,980102
Obce s rozšířenou působností	3,581948538	4930050,265	19666,5235

U některých obcí se *zvláštním postavením* se k vypočteným hodnotám přičítá navíc přičte částka uvedená v tabulce č.3 .

Tabulka 3: Obce s rozšířenou působností se zvláštním postavením [10]

OBEC	VÝŠE PŘÍSPĚVKU V KČ
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	4 243 057
Černošice	4 243 057
Nýřany	4 243 057
Šlapanice	4 243 057
Brno	23 934 934
Ostrava	30 194 840
Plzeň	2 393 493

Jedná se o obce, které ve venkovských okresech statutárních měst převzaly působnosti bývalých okresních úřadů a dále o úřady měst Brno, Ostrava a Plzeň, které v minulosti vykonávaly okresní působnost. U Brna je navíc zohledněna činnost zvláštní matriky.[10]

Mimořádný *kompensační příspěvek* v celkové výši 8,2 mil. Kč, kterým se dorovnají metodické rozdíly u pěti měst je uveden v tabulce 3. I tento příspěvek se přičítá k částkám vypočteným podle vzorců 1 a 2. [6]

2.5 Rozpočtové určení daní

Samostatné financování samosprávy souvisí s přijetím nové daňové soustavy k 1.1.1993 na základě zákona č.586/1992 Sb., o daních z příjmů. Na základě úpravy daňového určení v rozpočtových pravidlech z.č.576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými

prostředky ČR a obcí ČR, se o výnosy některých vybraných státních daní začaly dělit nejdříve rozpočet státní, rozpočty obcí a rozpočty okresních úřadů. Zapojením výnosů vybraných státních daní do rozpočtu obcí došlo k výraznému posílení finanční autonomie obcí a zvýšení jejich odpovědnosti za vlastní hospodaření. Daňové příjmy představují jeden z nejvýznamnějších zdrojů příjmů obcí a ovlivňují jejich finanční stabilitu. Daňové příjmy jsou tvořeny sdílenými typy daní, tak svěřenými typy daní. [6]

Z hlediska konstrukce rozpočtového určení daní docházelo v průběhu let k několika změnám. Tyto by se daly rozdělit do čtyř etap:

- 1.) období let 1993-1995,
- 2.) období let 1996-2000,
- 3.) období let 2001-2007,
- 4.) období od roku 2008 do současnosti.

2.5.1 Struktura daňových příjmů obcí v letech 1993 až 1995

Od roku 1993 se příjmem územních rozpočtů stala daň z příjmů fyzických osob, kdy obce získaly celý výnos daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti (příjem byl té obce, kde měl podnikatel trvalé bydliště). Dále podíl na výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, který se stal sdíleným příjmem obcí i okresních úřadů. Část určená obcím byla rozdělována podle počtu obyvatel v obci k počtu obyvatel okresu. Tato daň představovala nejvýznamnější část daňových příjmů obcí, např. v roce 1994 a 1995 přes 80%. Vývoj za zmíněné roky je 1993 až 1995 je uveden v následující tabulce č.4.

Tabulka 4: Struktura daňových příjmů obcí v letech 1993 – 1995 [4]

DRUH DANĚ	1993	1994	1995
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků	40 %	50 %	55 %
Daň z příjmů fyzických osob z podnikání a jiné samostatné výdělečné činn.	100 %	100 %	100 %
Daň z příjmů právnických osob (pokud je poplatníkem sama obec)	-	100 %	100 %
Daň z nemovitostí	100 %	100 %	100 %
Místní poplatky	100 %	100 %	100 %

Výše uvedený model financování vedl k rychlejší dynamice nárůstu daňových výnosů rozpočtů obcí a okresních úřadů než rozpočtu státního. Příčinou těchto odlišných temp vývoje daňových příjmů státního rozpočtu a územních rozpočtů byla odlišná odtempa vývoje jednotlivých daní, odlišné podíly jednotlivých daní na celkových daňových výnosech a jejich odlišné daňové určení. [4]

2.5.2 Struktura daňových příjmů obcí v letech 1996 až 2000

Snahou o kompenzaci výše popsaných skutečností bylo přijetí zákona č.154/1995 Sb. o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice, který vstoupil v platnost k 1.1.1996. Podle novely na některých daních začal participovat jak státní rozpočet, tak rozpočty obcí a okresních úřadů. Zásadní změna se týkala daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti – podíl obcí na celookresním výnosu daně se snížil na 30 % ze kterých se dvě třetiny rozdělovaly mezi obce podle podílu počtu obyvatel dané obce na počtu obyvatel okresu a jedna třetina se vracela do obce, kde sídlila plátcova pokladna.

Další změna se týkala daně z příjmů právnických osob. Obce se od roku 1996 podílely 20 % na celostátním výnosu této daně. Vývoj za zmíněné roky je 1996 až 2000 je uveden v následující tabulce č.5. [4]

Tabulka 5: Struktura daňových příjmů obcí v letech 1996 – 2000 [4]

DRUH DANĚ	OBCE	OKRESNÍ ÚŘADY	STÁTNÍ ROZPOČET
DPFO ze závislé činnosti	30 %	30 %	40 %
DPFO z podnikání a jiné samost.výděl.činnosti	100 %	-	-
DPPO	20 %	-	80 %
Daň z nemovitosti	100 %	-	-

Ukázalo se však, že z dlouhodobého hlediska dopad nového rozpočtového určení neodstranil nerovnoměrný daňový výnos obcí v rámci území. Byly znevýhodněny zejména malé obce, které tvoří většinu obcí v ČR a které neměly na svém území sídlo plátcovy pokladny. Také poměrně nízká dynamika daně z příjmů právnických osob nenahradila obcím výpadek výnosnější daně ze závislé činnosti. U daně z příjmů ze závislé činnosti měla významný vliv rostoucí míra nezaměstnanosti, zejména v některých regionech a okresech. Rovněž se

dále zvyšoval podíl obcí na celkových daňových výnosech a snižoval se podíl státního rozpočtu a rozpočtu okresních úřadů. [4]

2.5.3 Struktura daňových příjmů obcí v letech 2001 až 2007

Uvedený způsob přerozdělení daní důchodového typu do územních rozpočtů vedl ke značným rozdílům v daňových příjmech obcí. Vázanost příjmů obcí na daně s pohyblivou a nerovnoměrně rozloženou základnou, s nestabilním výnosem jak v prostoru, tak v čase, ukazovala na nutnost další korekce rozpočtového určení daní. Proto se přistoupilo ke zcela zásadní změně a konstrukci rozpočtového určení daní územním samosprávným celkům a státu. [4]

Cílem nového zákona o rozpočtovém určení daní bylo:

- odstranění příčin nerovnoměrných rozdílů v příjmech obcí a to zejména u daně z fyzických osob;
- odstranění spekulativních aktivit obcí ve snaze o zvýšení příjmů;
- odstranění nestability příjmů obcí při rozdílném vývoji právní úpravy jednotlivých daní rozšířením spektra daní, ze kterých se obcím stanoví podíly na výnosech daňových příjmů;
- sblížení dynamiky daňových příjmů obou segmentů veřejných rozpočtů.[4]

Dalším důvodem pro přijetí změn v rozpočtovém určení daní byla nutnost zahrnout do financování i novou úroveň vyšších územně samosprávných celků – krajů. Rozpočtové určení výnosu daní bylo stanoveno samostatným zákonem č.243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (o rozpočtovém určení).

Původně předkládaný návrh upravoval určení výnosů daní mezi stát, obce, kraje a Státní fond dopravy. Vzhledem k nejasným kompetencím nově vzniklých krajských samospráv, bylo řešení příjmů krajů v roce 2001 se zákona vynecháno a k jejich zohlednění došlo až novelou zákona č. 483/2001 Sb., o rozpočtovém určení daní ze dne 1.11.2001, která nabyla účinnosti o roku 2002. [4]

Podle nového zákona o RUD od 1.1.2001 zůstaly **výlučnými daňovými příjmy** obcí i nadále:

- celý výnos daně z nemovitosti;
- daň z příjmů právnických osob placená obcemi.

Sdílenými daňovými příjmy obcí se staly:

- daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti
- daň z příjmů fyzických osob samostatně výdělečně činných
- daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou
- daň z příjmů právnických osob, pokud nejsou poplatníkem samy obce
- novým daňovým příjmem se stal podíl obcí na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty

Obcím připadlo 20,59 % z celostátního výnosu uvedených daní.

Jednotlivým obcím je konkrétní částka z 20,59 % celostátního výnosu přidělena podle počtu obyvatel dané obce na celkovém počtu obyvatel ČR k 1.1. běžného roku a výsledný podíl je upraven přepočítacím koeficientem. Koeficienty jsou navrženy pro 14 velikostních kategorií obcí.

Tabulka 6: Koefficienty velikostní kategorie obce [4]

OBCE S POČTEM OBYVATEL OD - DO	KOEFICIENT VELIKOSTNÍ KATEGORIE OBCÍ
do 100 obyvatel	0,4213
101-200 obyvatel	0,5370
201-300 obyvatel	0,5630
301-1 500 obyvatel	0,5881
1 501-5 000 obyvatel	0,5977
5 001-10 000 obyvatel	0,6150
10 001-20 000 obyvatel	0,7016
20 001-30 000 obyvatel	0,7102
30 001-40 000 obyvatel	0,7449
40 001-50 000 obyvatel	0,8142
50 000-100 000 obyvatel	0,8487
101 001-150 000 obyvatel	1,0393
150 001 a více obyvatel	1,6715
Hlavní město Praha	2,7611

Způsob propočtu daňového výnosu konkrétní obce se vypočítá jako poměr násobku počtu obyvatel obce k počtu obyvatel ČR a velikostní kategorie obce k součtu těchto násobků všech obcí v ČR .

2.5.4 Struktura daňových příjmů obcí od roku 2008 do současnosti

Nedostatky rozpočtového určení daní, dopady některých změn vyplývajíc z novelizací zákona o RUD, významný propad daňových příjmů malých obcí, vedly ke vzniku několika návrhů ke změně zákona. Vznikla Petice proti diskriminaci obyvatel venkova a malé obce podaly stížnost k ústavnímu soudu a to z důvodů diskriminace menších obcí přímo v zákoně o RUD. Na základě výše uvedených události byla uzákoněna zásadní novela zákona č.377/2007 Sb., s účinností od 1.1.2008. [4]

Novela zohlednila skutečnosti, že výdaje obcí jsou závislé na celé řadě dalších faktorů než jen prostém počtu obyvatel např. i poloha a rozloha obce, struktura osídlení, občanská vybavenost, kvalita služeb a infrastruktura předurčují výdaje obcí. Z toho důvodu byl rozšířen

počet kritérií, která měla přispět k tomu, aby podíl jednotlivých obcí na sdílených daních lépe odrážel jejich výdajové potřeby.

Jedná se o:

- nové kritérium celkové výměry obce – váha 3%
- nové kritérium prostorového počtu obyvatel obce – váha 3%
- modifikace stávajícího kritéria – počet obyvatel obce upravený koeficienty velikostních kategorií obcí – váha 94 %

Ke zmírnění dopadů plynoucích z přechodu na nový způsob přerozdělení sdílených daňových příjmů a k posílení daňových příjmů zejména malých obcí došlo ke zvýšení podílu obcí na sdílených daních z 20,59 % na 21,04 % v absolutním vyjádření se jedná o 4,6 mld. Kč. [4]

Co se týče pozitivních dopadů, největší nárůsty příjmů ze sdílených daní jsou dosahovány u nejmenších obcí tj. do 300 obyvatel, a to především díky nově zavedenému kritériu výměry obce, které zvýhodňuje obce s nízkou hustotou obyvatelstva. Nejvíce ztrátových obcí se nachází v kategoriích od 10 do 20 tisíc obyvatel (68 ztrátových obcí) a v kategorii od 20 do 30 tisíc obyvatel (27 ztrátových obcí). [4]

Rozdílnost podmínek v 6 248 obcích ČR, různé ekonomické, sociální, demografické a geografické podmínky činí stanovení optimálního modelu financování obcí velmi obtížným.[4]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 SOCIEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH OBCÍ

V úvodu této části bych ráda stručně charakterizovala jednotlivé obce, které budou předmětem komparativní analýzy v další části mé práce. Jedná se o obce Kroměříž, Vizovice, Slušovice, Horní Lideč a Držková.

3.1 Město Kroměříž

3.1.1 Poloha

Město Kroměříž se nachází uprostřed Moravy, částečně v jižní části hanácké roviny, částečně na severním výběžku Chřibské pahorkatiny, na mírně zvlněném terénu v nadmořské výšce 190 – 240 m.n.m. Současná Kroměříž obsahuje plochu 5 560 hektarů. Z toho město samotné je vystavěno na 1 770 hektarech, ostatní plochu tvoří jeho předměstské části, dřívější okolní zemědělské vsi Vážany, Kotojedy, Bílany, Těšnovice, Trávník, Miňůvky, Postoupky, Hradisko, Drahlav a Zlámanka. Zastavěná plocha samotného města představuje 11 procent celkové výměry katastru. Přes město protéká řeka Morava a její přítoky. [30]

Nosnou dopravou na území Kroměříže je doprava silniční, která je doplněna systémem místních komunikací. Městem prochází dálnice D1 a silnice I/47 Vyškov – Přerov – Ostrava, II/367 Prostějov – Kroměříž - Tlumačov, II/432 Holešov – Kroměříž – Kyjov – Hodonín a silnice č. II/435 Olomouc – Polovice – Chropyně – Kroměříž. Rovněž se zde nachází železniční trať č.334 Hulín – Kroměříž- Kojetín a železniční trať č.305 Kroměříž – Zdounky.

3.1.2 Správní členění

Město Kroměříž náleží do Zlínského kraje. Městský úřad Kroměříž je na základě ust. § 64 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích pověřeným obecním úřadem a dále dle ust. § 66 cit. zákona je obecním úřadem s rozšířenou působností.

Co se týká oblasti samostatné působnosti plní úkoly, které mu byly uloženy Zastupitelstvem města Kroměříže. Oblast přenesené působnosti je vykonávána dle ust. § 61 odst. 1 písm. a) s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu obce, dle § 64 zákona o obcích a na základě vyhlášky Ministerstva vnitra ČR c. 388/2002 Sb., o stanovení správ-

ních obvodu obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodu obcí s rozšířenou působností.

Úřad města Kroměříž tvoří starosta, místostarostové, tajemník úřadu a další zaměstnanci města zařazení do úřadu.

Město Kroměříž má povinnost vykonávat výkon přenesené působnosti pro veškeré obce, které patří do jejího správního obvodu tj. Bařice-Velké Těšany, Bezměrov, Břest, Cetechovice, Dřínov, Honětice, Hoštice, Hulín (POÚ), Chropyně (POÚ), Cvalnov-Lísky, Jaroňovice, Karolín, Koryčany (POÚ), Kostelany, Kunkovice, Kvasice, Kyselovice, Litenčice, Lubná, Lutopecny, Morkovice – Slížany (POÚ), Nítkovice, Nová Dědina, Pačlavice, Počniceů-Tetětice, Prasklice, Pravčice, Rataje, Roštín, Šelešovice, Skaštice, Soběsuky, Střílky, Střížovice, Sulimov, Troubky-Zdislavice, Uhřice, Věžky, Vrbka, Žalkovice, Zářící, Zástřížly, Zborovice, Zdounky, Zlobice. [7]

3.1.3 Obyvatelstvo

Obyvatelstvo je soubor všech lidí, kteří obývají určité území. Počet obyvatel určitého území se obvykle zjišťuje pomocí sčítání lidu. Jedním z hlavních ukazatelů zabývajících se strukturou obyvatelstva je počet obyvatel. Zde se převážně sleduje demografický vývoj obyvatelstva na daném území za určité období, věkový vývoj a vzdělanostní struktura.

Demografický vývoj obyvatelstva

Sledovala jsem vývoj počtu obyvatel za uplynulých 40 let. Jedná se o stabilní vývoj bez větších výkyvů, který kopíruje celorepublikový vývoj.

Tabulka 7: Demografický vývoj obyvatelstva města Kroměříž v letech 1961 – 2009 (Zdroj:ČSÚ)

Počet obyvatel v průběhu let 1961 – 2009											
1961	1970	1980	1991	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
23597	24837	28179	28967	29228	29180	29126	29041	29024	29038	29036	29046

Z tabulky č. 7 je patrná populační exploze v letech 1970 až 1980, kdy v důsledku finančního zvýhodnění mateřské dovolené a příspěvků na děti došlo k vysokému zvýšení porodnosti. Od roku 2002 dochází ke stálému mírnému poklesu, který se zastavil až v roce 2006. V následujících třech letech dochází k mírnému nárůstu a to z důvodu tzv. „baby-boomu“ kdy dochází k vysoké porodnosti u silných ročníků ze 70. let., jedná se o celorepublikový

jev. K 1.1.2009 činil počet obyvatel města Kroměříže 29 046, z toho mužů bylo 13 7814 a žen 15 265. [11]

Věková struktura obyvatelstva

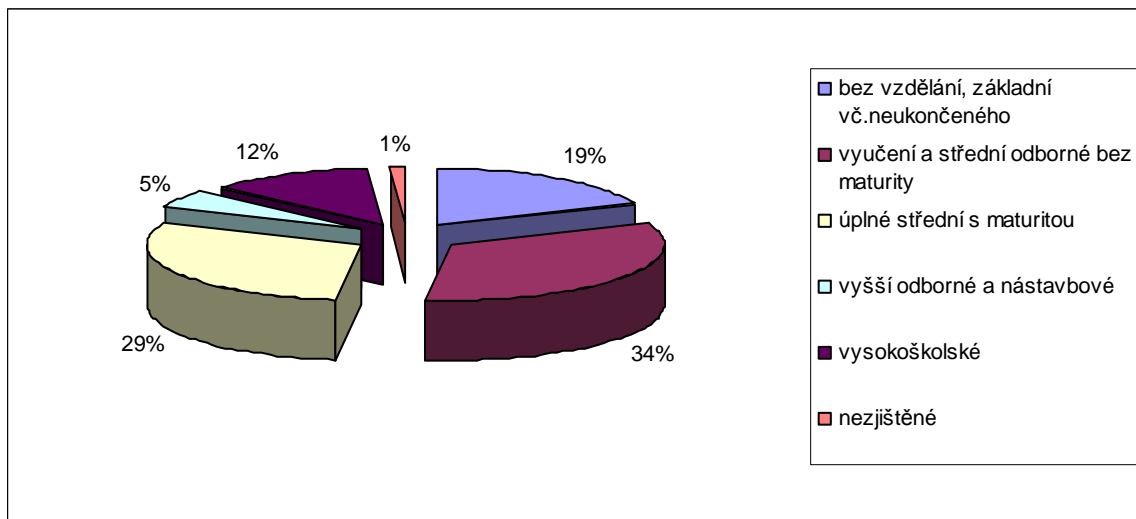
Populace města Kroměříž se vyznačuje progresivní věkovou strukturou, v obyvatelstvu má výrazné zastoupení především produktivní kategorie obyvatel. Do budoucna však bude docházet stále většímu úbytku osob v předproduktivním věku a k růstu počtu starších obyvatel, což je již patrné z tabulky č.8. Průměrný věk populace města dosáhl v roce 2008 41,8 let, což je v porovnání se Zlínským krajem (40,7) a průměrem ČR (40,5) relativně vyšší průměr. [25]

Tabulka 8 : Věková struktura obyvatel města Kroměříž v letech 1999 – 2008 (Zdroj: ČSÚ)

Rok	Věk 0 -14	15 - 64	65 +	Průměrný věk	Celkem
1999	4 888	20 935	4 035	38,4	29 858
2000	4 662	21 138	4 195	39,0	29 995
2001	4 333	20 701	4 194	39,5	29 228
2002	4 207	20 730	4 243	39,9	29 180
2003	4 037	20 775	4 314	40,3	29 126
2004	3 935	20 721	4 385	40,7	29 041
2005	3 824	20 730	4 470	41,0	29 024
2006	3 742	20 719	4 577	41,3	29 038
2007	3 690	20 659	4 687	41,5	29 036
2008	3 705	20 563	4 778	41,8	29 046

Vzdělanostní struktura obyvatel

Ze srovnání SLDB 1991 a 2001 vyplývá pozitivní fakt, že počet obyvatel se základním vzděláním klesá a vyučených a obyvatel se středním odborným vzděláním bez maturity a s úplným středním vzděláním s maturitou roste, stejně jako počet obyvatel studující vyšší odbornou nebo vysokou školu. Dle SLDB 2001 je nejvíce obyvatel vyučeno nebo má střední odborné vzdělání bez maturity 34%. Velký podíl obyvatel má úplné střední vzdělání s maturitou (29 %) anebo základní vzdělání (19 %). Vysokoškolské vzdělání má zhruba 12 % obyvatel. [25]

Graf 1: Vzdělanostní struktura obyvatel města Kroměříž v roce 2001 [ČSÚ]

3.1.4 Občanská vybavenost

Občanskou vybavenost můžeme v případě města Kroměříž rozdělit do následujících skupin:

- zařízení veřejně prospěšná – jedná se o nekomerčně využívaná zařízení, která jsou nevýdělečná, ale je potřeba zajistit jejich provoz. Jedná se o zařízení školská, kulturní, zdravotnické a sociální péče
- částečně komerční vybavení související se zájmovými aktivitami, tělovýchova a sport
- zařízení komerční – jsou to obchody, zařízení ubytovací a stravovací

Zdravotnictví

Spektrum zdravotních a sociálních služeb odpovídá velikosti a významu města Kroměříž. Nacházejí se zde tři lůžková zdravotnická zařízení, je zde poskytována lékárenská pohotovostní služba, 19 zdravotnických laboratoří, diabetologické, chirurgické, kardiologické ordinace, kožní, logopedické, neurologické, oční, plicní, radiodiagnostické, revmatologické ordinace apod.

Tabulka 9: Zdravotnické zařízení na území města Kroměříž (Zdroj: RIS)

Zařízení	Počet
Nemocnice	1
Odborné léčebné zařízení - psychiatrická léčebna	1
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	1
Ordinace praktického lékaře pro dospělé	18
Ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	5
Ordinace stomatologa	4
Ordinace gynekologa	6
Ordinace lékaře specialisty	48
Lékárenská péče	11
Detašované pracoviště záchranné služby	2
Transfúzní stanice	1
Jesle	1

Sociální oblast

Na území města Kroměříž jsou poskytovány sociální služby v souladu se sociálním programem města. Jeho hlavním cílem je podpora starých, nemocných a sociálně potřebných osob.

Tabulka 10 : Sociální zařízení na území města Kroměříž (Zdroj: RIS)

Zařízení	Počet
Ústav sociální péče pro dospělé	1
Domovy s pečovatelskou službou	7
Domovy důchodců	3
Úřad práce	1

Školství

Školství lze zahrnout do sociální a kulturní infrastruktury, které nemají přímý vliv na hospodářský výkon regionu, ale jsou nejefektivnější investicí do budoucnosti. Lze rovněž konstatovat, že se jedná o oblast, v níž se předpokládá největší pravomoc veřejné správy.

Na území města Kroměříž se nachází jak předškolní vzdělávací instituce, základní školy mezi nimiž i plavecká a jazyková škola, základní umělecké školy, střední odborné školy, speciální školy, základní umělecká škola a rovněž vyšší odborné školy např. pedagogická a sociální nebo potravinářská.

Tabulka 11: Školská zařízení na území města Kroměříž (Zdroj: RIS)

Zařízení	Počet
Mateřská škola	11
Základní škola (nižší stupeň 1.- 5.ročník)	1
Základní škola (vyšší stupeň 1.-9. ročník)	6
Gymnázium	2
Střední odborné školy	8
Speciální školy	6
Základní umělecká škola	2
Vyšší odborná škola	3

Kultura a sport

Město Kroměříž je město s dlouhou historií a bohatým kulturním životem. Zámek a zahrady jsou součástí kulturního dědictví UNESCO. Konají se zde festivaly vážné hudby, divadelní představení, koncerty populárních umělců, módní přehlídky. Rovněž má město k dispozici kvalitní infrastrukturu umožňující sportovní vyžití.

Tabulka 12: Kulturní a sportovní zařízení na území města Kroměříž (Zdroj: RIS)

Zařízení	Počet
Veřejná knihovna včetně poboček	12
Stálé kino	1
Muzeum	3
Galerie	2
Středisko pro volný čas dětí a mládeže Šipka	1
Sakrální stavby	11
Koupaliště + bazény	2
Hřiště	19
Tělocvičny	17
Stadiony (kryté + nekryté)	2
Zimní stadion	1

Město Kroměříž je zřizovatelem 22 právnických osob, z nichž uvádím kromě mateřských a základních škol, např. Knihovnu Kroměřížska, Muzeum Kroměřížska, Dům Kultury Kroměříž nebo Středisko pro volný čas dětí a mládeže Šipka.

3.1.5 Technická infrastruktura

Technická infrastruktura je na dobré úrovni. Vodovod zde byl vybudovaný dle dostupné historické literatury již v roce 1899.

Město Kroměříž má vybudovanou kanalizační síť a čističku odpadních vod vybudovanou v 70 letech. Délka kanalizace činí 69 880 m a je na ni připojeno 98% obyvatel. Rovněž je

celá oblast města Kroměříž pokryta zásobováním plynem, veškeré kotelny jsou plynofikovány a vytápění v rodinných domech je také převážně na plyn. Celková délka plynovodní sítě je 78 924 m a je provedeno 4 234 přípojek. [33]

3.1.6 Trh práce

Nezaměstnanost je jedním k hlavních faktorů odrážející ekonomickou úroveň regionu.

Vývoj nezaměstnanosti

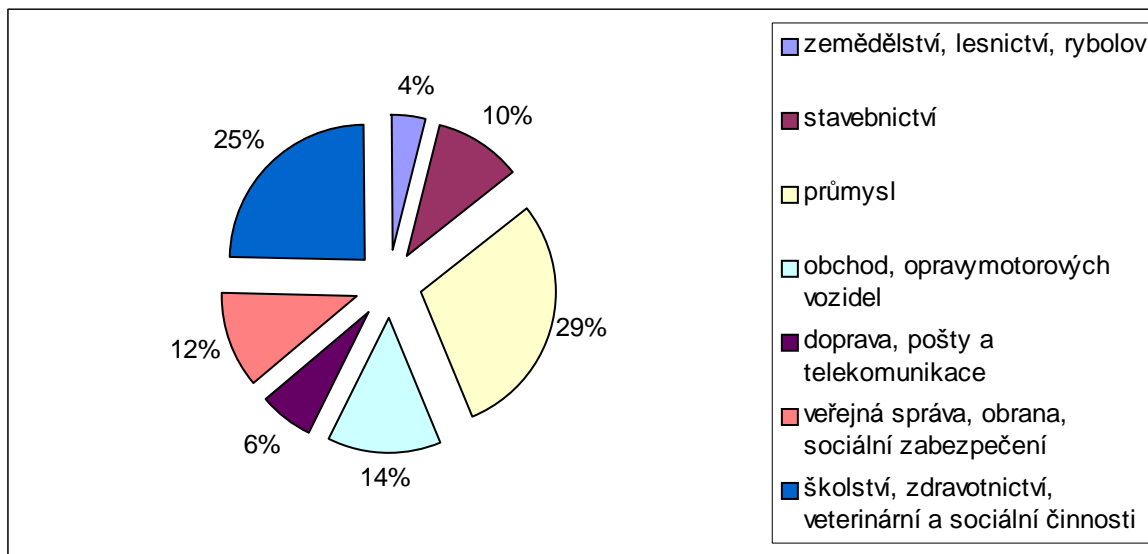
Míra nezaměstnanosti se od roku 2003 do roku 2009 pohybovala od 11,2 % až do 12,7 %. Na nejnižší úrovni byla v letech 2007 (7,9 %) a 2008 (6,3%). V roce 2009 došlo v důsledku celosvětové ekonomické krize k velkému nárůstu nezaměstnanosti o 6,4 %. V porovnání se Zlínským krajem a celou Českou republikou je nezaměstnanost na území města Kroměříž vyšší. [15]

Tabulka 13: Míra nezaměstnanosti ve městě Kroměříž, Zlínském kraji a ČR (Zdroj: MPSV)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kroměříž	11,2	10,9	11,5	10,3	7,9	6,3	12,7
Zlínský kraj	10,3	9,4	9,2	8,4	6,6	5,6	10,8
ČR	9,9	9,2	9,0	8,1	6,6	5,4	9,2

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví

Z hlediska členění dle pracovního odvětví převažuje na území města Kroměříž práce v průmyslu 29%, následuje zaměstnanost ve školství, zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti 25%, obchodní činnosti připadá 14 %. Nejméně obyvatel pracuje v zemědělství 4%. [25]

Graf 2: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví (Zdroj: ČSÚ)

3.1.7 Hospodářství

Zemědělství

Podmínky pro zemědělství v oblasti Kroměříže jsou dobré, navíc zemědělství má v této oblasti dlouholetou tradici. K výrazným změnám došlo v roce 1990, kdy se v souvislosti s přechodem na tržní hospodářství, došlo k výraznému poklesu zaměstnaností v zemědělství. V důsledku změn se ale zvýšila produktivita práce. Nejvýznamnějšími subjekty jsou Společný zemědělský podnik v Těšnovicích, který se zabývá chovem vepřů, Agrodružstvo Postoupky, které produkuje převážně rostlinnou výrobu, stolařství a sklady.

Průmysl

Od roku 1990 tj. po změně společensko-ekonomických podmínek došlo k významnému rozvoji drobného a středního podnikání. Nejvýznamnějším zaměstnavatelem v městě Kroměříž je společnost Magneton, která zaměstnává přibližně kolem 890 zaměstnanců. Společnost se zabývá výrobou elektropříslušenství pro autoprámysl jako jsou alternátory, startéry, relé, bimetálové pojistky apod. [18]

Dalšími významnými zaměstnavateli v dané oblasti jsou :

- Plastika a.s. Kroměříž, zabývající se průmyslových zpracování plastů, jejímž výrobním portfoliem jsou díly pro automobilový průmysl, počítačové klávesnice, kancelářská

technika (díly kopírovacích strojů), díly pro elektrotechnický průmysl, počítačové modemy. Společnost Plastika zaměstnává cca 329 zaměstnanců. [22]

- KMOTR – Masna Kroměříž, a.s. se zabývá výrobou trvanlivých masných výrobků, má více než padesátiletou tradici. V současné době zaměstnává 130 lidí a roční objem výroby překračuje 3000 tun. [16]

3.2 Město Vizovice

3.2.1 Poloha

Město Vizovice se nachází v kotlině mezi kopci Vizovické vrchy a Janovou horou, na soutoku říček Lutoninka a Bratřejůvka. Město se rozprostírá ve středu Zlínského kraje, leží patnáct kilometrů od Zlína. Nejvýše položený bod leží v nadmořské výšce 754 metrů n.m., jedná se o horu Klášťov. Rozloha města činí 2 855 ha a jedná se o třetí nejmenší správní obvod ze Zlínském kraji. [33]

Hlavní dopravou na území Vizovic je doprava silniční, která je doplněna systémem místních komunikací. Městem prochází silnice I/49 Otrokovice – Zlín - Beluša, I/69 Vizovice – Vsetín. Nachází se zde jedna silnice II. třídy a dvě silnice III.třídy. Dále Vizovicemi prochází železniční trať č. 335 Otrokovice – Zlín – Vizovice.

3.2.2 Správní členění

Město Vizovice spadá do Zlínského kraje a Městský úřad ve Vizovicích je na základě ust. § 64 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích pověřeným obecním úřadem a dále dle ust. § 66 cit. zákona je obecním úřadem s rozšířenou působností.

Úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník úřadu a další zaměstnanci města zařazení do úřadu.

Město Vizovice s místní částí Chrastěšov vykonává výkon přenesené působnosti pro 16 obcí. Správní obvod zahrnuje obce Bratřejov, Březová, Dešná, Hrobice, Jasenná, Lhotsko, Lutonina, Nuebuz, Podkopná Lhota, Slušovice, Trnava, Ublo, Veselá, Všemina a Zádveřice – Raková. Společně s Vizovicemi má celý obvod téměř 16 500 obyvatel. [7]

3.2.3 Obyvatelstvo

Jedním z hlavních ukazatelů zabývajících se strukturou obyvatelstva je počet obyvatel. Zde se převážně sleduje demografický vývoj obyvatelstva na daném území za určité období, věkový vývoj a vzdělanostní struktura.

Demografický vývoj obyvatelstva

Vývoj počtu obyvatel v letech 1971 až 2008 je mírně kolísavý. V 80. letech je patrný vysoký nárůst populace, který zase v 90. letech klesá. Od roku 2002 do roku 2004 může sledovat mírný pokles populace a od roku 2005 opětovný mírný nárůst.

Tabulka 14: Demografický vývoj obyvatelstva města Vizovice v letech 1971 - 2008 (Zdroj: ČSÚ)

Počet obyvatel v průběhu let 1971 - 2008									
1971	1981	1991	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
3 717	4 490	4 356	4 536	4 518	4 495	4 514	4 521	4 548	4 636

Strmý nárůst počtu obyvatel v období let od 1971 do 1981 lze připsat vysoké intenzitě sňatečnosti a porodnosti. Se změnou společenských a ekonomických podmínek ve společnosti došlo v devadesátých letech k poklesu počtu obyvatel v souvislosti s tím, že sňatky jsou uzavírány ve vyšším věku a dochází k odkládání rodiny na pozdější dobu. Jedná se v podstatě o celorepublikový jev. V následujících letech počet obyvatel mírně klesal. Ke změně této situace dochází v roce 2005 od kdy má vývoj mírně vzrůstající tendence v důsledku tzv. „babyboomu“, kdy dochází k vysoké porodnosti u silných ročníků ze 70. let. K 1.1.2009 činil počet obyvatel města Vizovice 4 636, z toho mužů bylo 2 239 a žen 2 397. [11]

Věková struktura obyvatelstva

Důležitým demografickým ukazatelem je věková struktura obyvatelstva daného území.

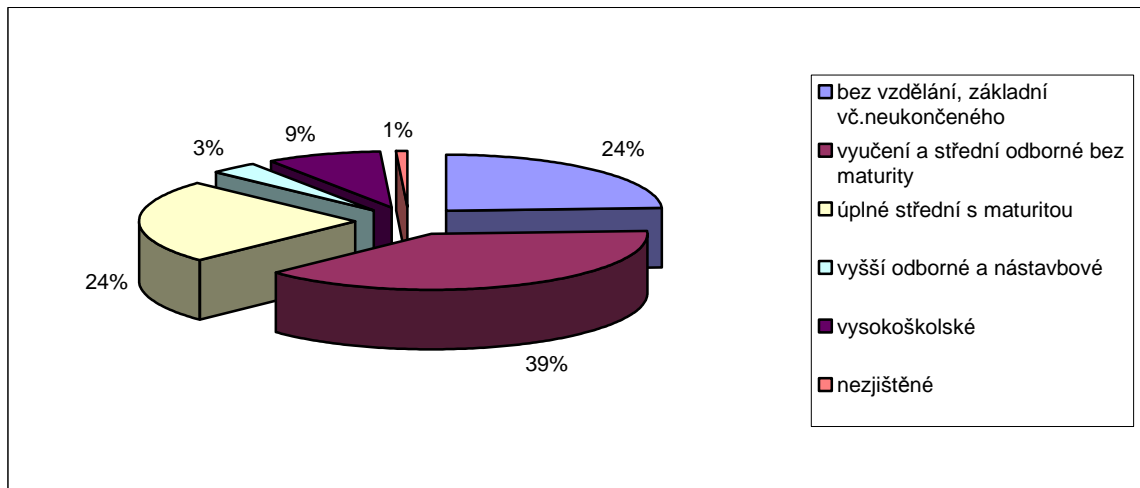
Patrný pokles porodnosti způsobuje nárůst skupiny obyvatelstva v produktivním věku, což není příznivý vývoj. Z této skutečnosti vyplývá, že populace stárne, což dosvědčuje skutečnost, že se zvyšuje průměrný věk obyvatelstva. Průměrný věk populace města dosáhl v roce 2008 39,3 let, což je v porovnání se Zlínským krajem (40,7) a průměrem ČR (40,5) relativně nižší průměr. [11]

Tabulka 15: Věková struktura obyvatel města Vizovice v letech 1999 - 2008 (Zdroj: ČSÚ)

Rok	Věk 0 -14	15 - 64	65 +	Průměrný věk	Celkem
1999	756	3 148	578	37,4	4 482
2000	756	3 166	578	37,7	4 500
2001	755	3 227	570	37,9	4552
2002	749	3 220	567	38,3	4 536
2003	724	3 226	568	38,5	4 518
2004	691	3 220	584	39,0	4 495
2005	694	3 236	584	39,1	4 514
2006	698	3 239	584	39,1	4 521
2007	685	3 276	587	39,2	4 548
2008	703	3 325	608	39,3	4 636

Vzdělanostní struktura obyvatel

Informace o vzdělání obyvatelstva jsou dostupné na základě provedeného sčítání lidu, které se koná pravidelně po deseti letech. V současnosti mám tedy k dispozici údaje z roku 2001. Ze srovnání SLDB 1991 a 2001 vyplývá pozitivní fakt, že počet obyvatel se základním vzděláním klesá a vyučených a obyvatel se středním odborným vzděláním bez maturity a s úplným středním vzděláním s maturitou roste, stejně jako počet obyvatel studující vyšší odbornou nebo vysokou školu. Dle SLDB 2001 je nejvíce obyvatel vyučeno nebo má střední odborné vzdělání bez maturity 39 %. Velký podíl obyvatel má úplné střední vzdělání s maturitou 24 % anebo základní vzdělání 24 %. Vysokoškolské vzdělání má zhruba 9 % obyvatel. [27]

Graf 3: Vzdělanostní struktura obyvatel města Vizovice v roce 2001 (Zdroj: ČSÚ)

3.2.4 Občanská vybavenost

Občanskou vybavenost můžeme v případě města Vizovic rozdělit do následujících skupin:

- zařízení veřejně prospěšná – jedná se o nekomerčně využívaná zařízení, která jsou nevýdělečná, ale je potřeba zajistit jejich provoz. Jedná se o zařízení školská, kulturní, zdravotnické a sociální péče
- částečně komerční vybavení související se zájmovými aktivitami, tělovýchova a sport

Zdravotnictví

Spektrum zdravotních a sociálních služeb odpovídá velikosti a významu města Vizovice. Nachází se zde jedno lůžkové zdravotnické zařízení nemocnice Milosrdných bratří, specializovaná lékařská pracoviště jsou dostupná ve městě Zlín nebo Vsetín.

Tabulka 16: Zdravotnická zařízení na území města Vizovice (Zdroj: RIS)

Zařízení	Počet
Nemocnice	1
Ordinace praktického lékaře pro dospělé	3
Ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	2
Ordinace stomatologa	4
Ordinace gynekologa	1
Ordinace lékaře specialisty	1
Lékařenská péče	2
Jesle	1

Sociální oblast

Sociální služby občanům poskytuje ve městě jedno zařízení a to nestátní nezisková organizace Dotek, o.p.s.

Tabulka 17: Sociální zařízení na území města Vizovice (Zdroj: RIS)

Zařízení	Počet
Domovy s pečovatelskou službou	1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1

Školství

Školství lze zahrnout do sociální a kulturní infrastruktury, které nemají přímý vliv na hospodářský výkon regionu, ale jsou nejefektivnější investicí do budoucnosti. Lze rovněž konstatovat, že se jedná o oblast, v níž se předpokládá největší pravomoc veřejné správy.

Na území města Vizovic se nachází jak předškolní vzdělávací instituce, základní škola, Dětský domov Zvonek, základní škola praktická a střední škola oděvní a služeb.

Tabulka 18: Školská zařízení na území města Vizovice (Zdroj: RIS)

Zařízení	Počet
Mateřská škola	1
Základní škola (vyšší stupeň 1.-9. ročník)	1
Střední odborné učiliště	1
Střední odborná škola	1
Speciální školy	1
Dětský domov	1

Kultura a sport

Město Vizovice je historické město, svou polohou i dlouholetou tradicí i skutečností, že se zde nachází Zámek Vizovice, vytváří široké možnosti k využití volného času. Co se týká sportovních a volnočasových zařízení je jejich vybavenost malá a většina v havarijním stavu.

Tabulka 19: Kulturní a sportovní zařízení na území města Vizovice (Zdroj: RIS)

Zařízení	Počet
Veřejná knihovna včetně poboček	1
Stálé kino	1
Přírodní amfiteátry	1
Muzeum	1
Galerie	1
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	1
Sakrální stavby	2
Kulturní zařízení ostatní	5
Koupaliště + bazény	2
Hřiště	3
Tělocvičny	3
Stadiony (kryté + nekryté)	1

Město Vizovice je zřizovatelem kromě mateřské školy, základní školy a technických služeb rovněž zřizovatelem Domu kultury, Městské knihovny J.Č. a Jednotky dobrovolných hasičů JPO II Vizovice.

3.2.5 Technická infrastruktura

Město Vizovice je zásobeno prostřednictvím veřejného vodovodu a z vlastních zdrojů podzemních vod. Pro zásobování města pitnou vodou jsou využívány – úpravna vody Klečův-

ka a prameniště Kosmatá. Délka přívodního řádu je 5 292 m a délka rozvodné sítě je 25 900 m. V místní části Chrastěšov není vybudován veřejný vodovod. Kanalizace je napojena na čističku odpadních vod uvedenou do provozu v r. 1990. Délka kanalizace činí 24 175 m je na ni napojeno 95% obyvatel. Plynofikace začala probíhat již v roce 1983, míra plynofikace dosahuje 70 %. [34]

3.2.6 Trh práce

Nezaměstnanost je jedním k hlavních faktorů odrážející ekonomickou úroveň regionu.

Vývoj nezaměstnanosti

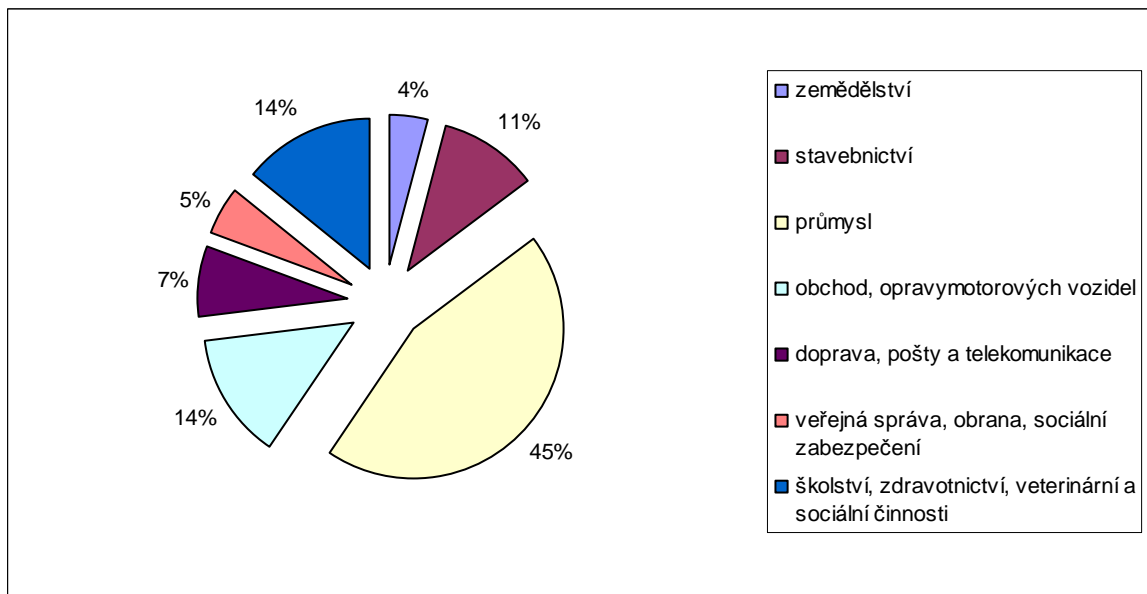
Míra nezaměstnanosti se od roku 2003 do roku 2009 pohybovala v rozmezí od 9,4 % až do 9,7 %. Na nejnižší úrovni byla v letech 2007 (5,2 %) a 2008 (4,5 %). V roce 2009 došlo v důsledku celosvětové ekonomické krize k velkému nárůstu nezaměstnanosti o 5,2 %. V porovnání se Zlínským krajem je nezaměstnanost na území Vizovic nižší a v porovnání s ČR je vyšší. [15]

Tabulka 20: Míra nezaměstnanosti ve městě Vizovice, Zlínském kraji a ČR (Zdroj: MPSV)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Vizovice	9,4	9,5	7,6	5,5	5,2	4,5	9,7
Zlínský kraj	10,3	9,4	9,2	8,4	6,6	5,6	10,8
ČR	9,9	9,2	9,0	8,1	6,6	5,4	9,2

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví

Z hlediska členění dle pracovního odvětví převažuje na území města Vizovic práce v průmyslu 45%, následuje zaměstnanost v obchodě 14%, stavebnictví 11%. Nejméně obyvatel pracuje v zemědělství 4%. [27]

Graf 4: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví (Zdroj: ČSÚ)

3.2.7 Hospodářství

Zemědělství

Podmínky pro zemědělství jsou dány geografickou polohou obce, která svým charakterem tj. oblastí Vizovických vrchů, poskytuje ztížené podmínky pro zemědělství. V současné době hospodářské objekty na území města Vizovic jsou většinou nevyužívány, chátrají a popřípadě slouží k jiným účelům. Celkově v této oblasti došlo k útlumu zemědělské činnosti. Zemědělské družstvo REAL družstvo Vizovice, které se zabývalo zemědělskou a lesní výrobou zaniklo k datu 18.3.1993.

Průmysl a stavebnictví

V souvislosti se společensko ekonomickými změnami v 90. letech došlo k omezení výrobních provozů. Naopak se začala rozvíjet sféra soukromého podnikání, kdy na území města vznikla řada malých a středních firem. V současné době se zde nachází 1 210 podnikatelských subjektů, z čehož průmysl je zastoupen 242 subjekty, stavebnictví 144 subjekty, podnikatelé 804 subjekty. Velká firma se zde nenachází, jsou zde zastoupeny střední a malé podniky v celkovém počtu 38 subjektů.

K významným zaměstnavatelům v regionu patří společnost R.Jelínek a.s., který se zabývá výrobou alkoholických nápojů, zejména destilátů, která má ve Vizovicích tradici již od 16.

stolení. V současné době zaměstnává 109 zaměstnanců a tržby dosažené v roce 2008 činily 457, 955 mil. Kč. [28]

Dalším významným subjektem je společnost Koma Modula Construction s.r.o., která se zabývá modulární výstavbou, výstavbou přenesených budov a sanitárními moduly. Systémem prostorové výstavby firma hlavně staví kancelářské objekty, mateřské školy, školy, ubytovny, bytové domy, domovy důchodců apod. Poměr mezi tržby v tuzemsku a zahraničí činí 30: 70. V současné době společnost zaměstnává 170 pracovníků, roční obrat činil v roce 2008 25 mil. EUR a bylo vyprodukováno 3 000 ks modulů. [17]

Na území města Vizovice se nacházejí ještě další podniky AG Vizovice a.s., zabývající se výrobou a prodejem míchaček betonu, sklopných noh, kovových palet a zemědělských nástaveb, společnost Hydrospol a.s., zabývající se výrobou a opravou zubových olejových čerpadel a servořízení traktorů, společnost Sykora s.r.o., zabývající se prodejem kuchyňských linek a společnost Ellux GLUCK s.r.o., zabývající se výrobou a prodejem zrcadel, interiérových svítidel apod.

3.3 Město Slušovice

3.3.1 Poloha

Město Slušovice se nachází severovýchodním směrem od města Zlín a severozápadním směrem od Vizovic. Slušovice se rozkládají na rozhraní Vizovické vrchoviny a Hostýnských vrchů a v údolí řeky Dřevnice. Jedná se o nejmladší a nejmenší město regionu, neboť statut města získaly v roce 1996. Nejvýše položený bod leží v nadmořské výšce 275 metrů n.m. Rozloha činí 713 ha. [32]

Hlavní dopravou na území Slušovice je doprava silniční, která je doplněna systémem místních komunikací. Městem prochází silnice II. třídy č. 491 Fryšták – Slušovice – Lípa a dále se zde nacházejí dvě silnice III. třídy. Osobní železniční doprava se zde nenachází.

3.3.2 Správní členění

Město Slušovice spadá do Zlínského kraje a výkonem přenesené působnosti spadá do správního regionu obce s pověřeným obecním úřadem a současně obce s rozšířenou působností města Vizovice. Městský úřad Slušovice je úřad s matrikou a se stavebním úřadem.

Úřad tvoří starosta, místostarosta, členové zastupitelstva a další zaměstnanci města zařazení do úřadu.

3.3.3 Obyvatelstvo

Jedním z hlavních ukazatelů zabývajících se strukturou obyvatelstva je počet obyvatel. Zde se převážně sleduje demografický vývoj obyvatelstva na daném území za určité období, věkový vývoj a vzdělanostní struktura.

Demografický vývoj obyvatelstva

Vývoj počtu obyvatel měl do roku 1991 stoupající tendenci. Od roku 1981 vzrostl počet občanů na zhruba 1 900 a v současnosti Slušovice obývají necelé 3 000 lidí.

Tabulka 21: Demografický vývoj obyvatelstva města Slušovice v letech 1971 - 2008 (Zdroj: ČSÚ)

Počet obyvatel v průběhu let 1971 – 2008 (k 1.1.)									
1971	1981	1991	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1 374	1 902	2 702	2 930	2 904	2 922	2 948	2 951	2 959	2 973

Nárůst populace v 70. letech byl způsoben vysoké intenzitě sňatečnosti a porodnosti. V 80. letech tento nárůst byl způsoben díky rozvoji zemědělského družstva Agrokombinát Slušovice a následnému přistěhovalectví. Od roku 2004 dochází k mírnému nárůstu počtu obyvatel, který je způsoben tzv. „babyboomu“, kdy dochází k vysoké porodnosti u silných ročníků ze 70. let, jedná se o celorepublikový jev. K 1.1.2009 činil počet obyvatel města Slušovice 2 973, z toho mužů bylo 1 441 a žen 1 532. [11]

Věková struktura obyvatelstva

Důležitým demografickým ukazatelem je věková struktura obyvatelstva daného území.

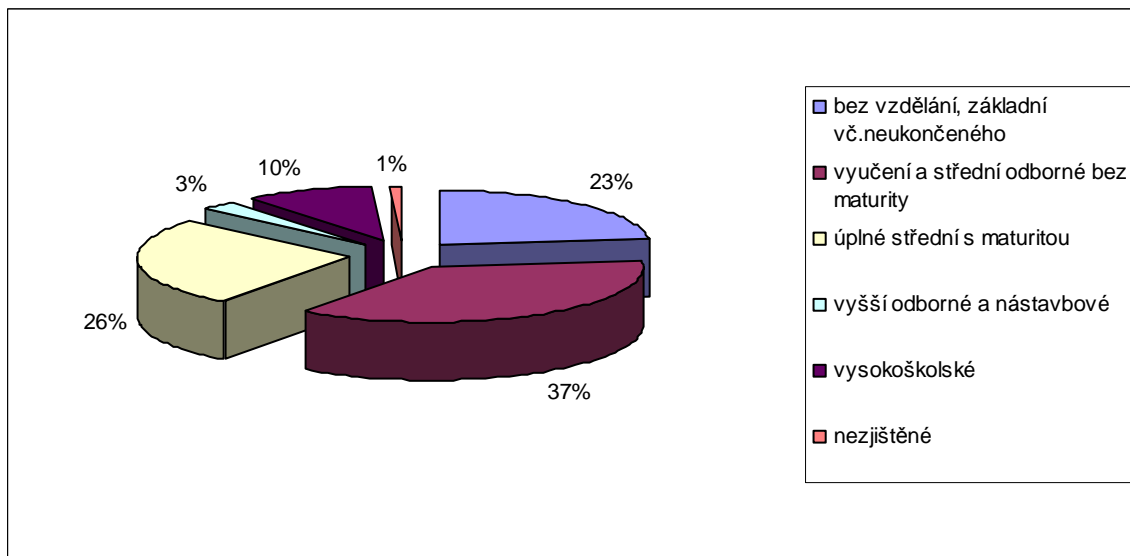
Patrný pokles porodnosti způsobuje nárůst skupiny obyvatelstva v produktivním věku, což není příznivý vývoj. Z této skutečnosti vyplývá, že populace stárne, což dosvědčuje skutečnost, že se zvyšuje průměrný věk obyvatelstva. Průměrný věk populace města dosáhl v roce 2008 37,0 let, což je v porovnání se Zlínským krajem (40,7) a průměrem ČR (40,5) relativně nižší průměr.

Tabulka 22: Věková struktura obyvatel města Slušovice v letech 1999 - 2008 (Zdroj:ČSÚ)

Rok	Věk 0 -14	15 - 64	65 +	Průměrný věk	Celkem
1999	625	2 136	262	33,9	3 023
2000	599	2 161	274	34,4	3 034
2001	564	2 126	275	34,8	2 965
2002	538	2 121	271	35,2	2 930
2003	538	2 097	269	35,6	2 904
2004	517	2 140	265	35,7	2 922
2005	501	2 186	261	35,9	2 948
2006	496	2 191	264	36,2	2 951
2007	474	2 217	268	36,6	2 959
2008	455	2 247	271	37,0	2 973

Vzdělanostní struktura obyvatel

Informace o vzdělání obyvatelstva jsou dostupné na základě provedení sčítání lidu, které se koná pravidelně po deseti letech. V současnosti mám tedy k dispozici údaje z roku 2001. Ze srovnání SLDB 1991 a 2001 vyplývá pozitivní fakt, že počet obyvatel se základním vzděláním klesá a vyučených a obyvatel se středním odborným vzděláním bez maturity a s úplným středním vzděláním s maturitou roste, stejně jako počet obyvatel studující vyšší odbornou nebo vysokou školu. Dle SLDB 2001 je nejvíce obyvatel vyučeno nebo má střední odborné vzdělání bez maturity 37 %. Velký podíl obyvatel má úplné střední vzdělání s maturitou 26 % anebo základní vzdělání 23 %. Vysokoškolské vzdělání má zhruba 10 % obyvatel. [26]

Graf 5: Vzdělanostní struktura obyvatel města Slušovice v roce 2001 (Zdroj: ČSÚ)

3.3.4 Občanská vybavenost

Občanskou vybavenost můžeme v případě města Slušovic rozdělit do následujících skupin:

- zařízení veřejně prospěšná – jedná se o nekomerčně využívaná zařízení, která jsou nevýdělečná, ale je potřeba zajistit jejich provoz. Jedná se o zařízení školská, kulturní, zdravotnické a sociální péče
- částečně komerční vybavení související se zájmovými aktivitami, tělovýchova a sport

Zdravotnictví

Spektrum zdravotních a sociálních služeb odpovídá velikosti a významu města Slušovice. V podstatě se zde nacházejí jen základní zdravotnická zařízení. Specializovaná lékařská pracoviště jsou dostupná ve městě Zlín.

Tabulka 23: Zdravotnická zařízení na území města Slušovice (Zdroj: RIS)

Zařízení	Počet
Ordinace praktického lékaře pro dospělé	3
Ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	2
Ordinace stomatologa	2
Lékařská péče	1

Sociální oblast

Sociální služby občanům ve městě nejsou poskytovány.

Školství

Školství lze zahrnout do sociální a kulturní infrastruktury, které nemají přímý vliv na hospodářský výkon regionu, ale jsou neefektivnější investicí do budoucnosti. Lze rovněž konstatovat, že se jedná o oblast, v níž se předpokládá největší pravomoc veřejné správy.

Na území města Slušovice se nachází předškolní vzdělávací zařízení a základní škola.

Tabulka 24: Školská zařízení na území města Slušovice (Zdroj: RIS)

Zařízení	Počet
Mateřská škola	1
Základní škola (vyšší stupeň 1.-9. ročník)	1

Kultura a sport

Nabídka kulturního vyžití není velká. Najdeme zde veřejnou knihovnu, přírodní amfiteátr a ostatní kulturní zařízení, které slouží občanům k jejich kulturnímu vyžití. Co se týká sportovních a volnočasových zařízení je jejich vybavenost malá.

Tabulka 25: Kulturní a sportovní zařízení na území města Slušovice (Zdroj: RIS)

Zařízení	Počet
Veřejná knihovna včetně poboček	1
Přírodní amfiteátry	1
Sakrální stavby	1
Kulturní zařízení ostatní	2
Hřiště	2
Tělocvičny	2

Město Slušovice je zřizovatelem následujících příspěvkových organizací: Mateřské školy Sluníčko, Základní školy Slušovice, Městské knihovny Slušovice, Služeb města Slušovice.

3.3.5 Technická infrastruktura

Technická infrastruktura je dostačující. Ve městě je vybudovaný veřejný vodovod, který je v majetku a správě města. Zdrojem pitné vody je vodárenská nádrž Slušovice. Délka pří- vodního řádu je cca 2 100 m. Je zde vybudovaná kombinovaná kanalizační soustava napo- jena na čističku odpadních vod Slušovice. Délka kanalizace činí cca 17 509 m a je na ni napojeno 96 % obyvatel města. Míra plynofikace dosahuje 70 %. [33]

3.3.6 Trh práce

Nezaměstnanost je jedním k hlavních faktorů odrážející ekonomickou úroveň regionu.

Vývoj nezaměstnanosti

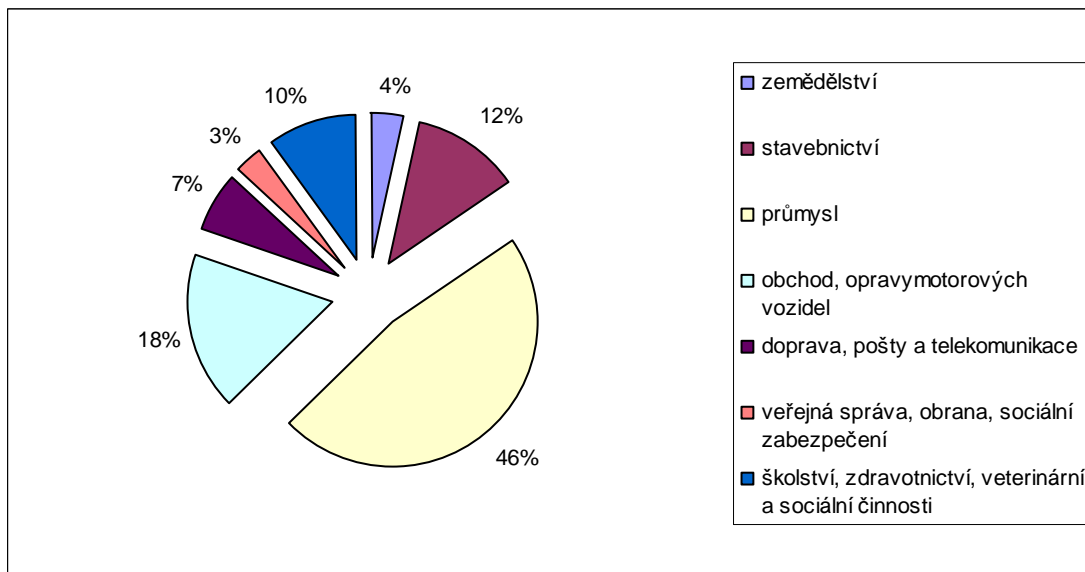
Míra nezaměstnanosti se od roku 2003 do roku 2009 pohybovala v rozmezí od 3,7 % až do 7,5 %. Na nejnižší úrovni byla v letech 2007 a 2008 (3,7 %). V roce 2009 došlo v důsledku celosvětové ekonomické krize k velkému nárůstu nezaměstnanosti o 3,8 %. V porovnání se Zlínským krajem i celou ČR je nezaměstnanost na území Slušovic nižší. [15]

Tabulka 26: Míra nezaměstnanosti ve městě Slušovice, Zlínském kraji a ČR (Zdroj:MPSV)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Slušovice	7,6	7,8	7,1	4,1	3,7	3,7	7,5
Zlínský kraj	10,3	9,4	9,2	8,4	6,6	5,6	10,8
ČR	9,9	9,2	9,0	8,1	6,6	5,4	9,2

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví

Z hlediska členění dle pracovního odvětví převažuje na území města Slušovic práce v průmyslu 46% následuje zaměstnanost v obchodě 18%, stavebnictví 12%. Nejméně oby- vatel pracuje ve veřejné správě 3%. [11]

Graf 6: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví (Zdroj: ČSÚ)

3.3.7 Hospodářství

Zemědělství

Podmínky pro zemědělství jsou dány geografickou polohou obce, která svým charakterem tj. oblastí Vizovických vrchů, poskytuje ztížené podmínky pro zemědělství. Celkově v této oblasti došlo k útlumu zemědělské činnosti.

Průmysl a stavebnictví

Největší ekonomický rozmach zažívalo město v souvislosti s rozvojem místního zemědělského družstva Agrokombinát Slušovice, které ve své době bylo celorepublikovou raritou a obrovským lákadlem. Existence družstva nabízela řadu pracovních příležitostí i možnost získat trvalé bydlení. Tato doba svou bohatou stavební činností vtiskla městu jeho současnou podobu. V dobách největšího věhlasu místního družstva bylo vybudováno sídliště, průmyslové zóny, dostihový areál a jeho okolí, fotbalový stadion, čtyřproudová příjezdová komunikace a další objekty. Po roce 1989 se změnou společenských a ekonomických podmínek došlo k rozpadu zemědělského družstva a mnoho provozoven bylo postupně zrušeno.

V současné době se zde nachází 979 podnikatelských subjektů, z čehož průmysl je zastoupen 172 subjekty, stavebnictví 98 subjekty, obchod a služby 336 subjekty, podnikatelé 656

subjekty. Velké firmy se zde nacházejí 3 a jedná se o společnost FAGUS, a.s., YOPLAIT CZECH, a.s. a SWS a.s., dále sou zde zastoupeny střední a malé podniky v celkovém počtu 32 subjektů.

K významným zaměstnavatelům v regionu patří společnost FAGUS, a.s., která se zabývá modulární výstavbou, výstavbou přenesených budov a sanitárními moduly. Je vlastníkem pěti výrobně-technických provozů, zaměstnává přibližně 300 zaměstnanců. [12]

Dalším významným subjektem je společnost SWS, a.s., zabývající se distribucí moderních informačních technologií a souvisejícími službami. Základní jmění společnosti činí 130,485 miliónů Kč a společnost zaměstnává 170 pracovníků.

Na území města Slušovic dále působí další ekonomicky významné společnosti jako např. Yoplait Czech, a.s., Greiner packaging, s.r.o., apod.

3.4 Obec Horní Lideč

3.4.1 Poloha

Obec Horní Lideč leží severovýchodním směrem od města Valašské Klobouky. Obec se rozkládá na úpatí vrcholů Bílých Karpat a na jihovýchodních stránkách Javorníků. Severovýchodním směrem je Vizovická vrchovina. Obcí protéká řeka Senice a Lačnovský potok. Nejvyšším vrcholem je kopec Stráž v nadmořské výšce 607 m.n.m. Rozloha obce činí 720 ha. [30]

Hlavní dopravou je doprava silniční, obcí, prochází silnice I/57 Vsetín - Valašské Klobouky - Brumov – Bylnice a silnice I/49 Otrokovice – Zlín – Velusa. Dále obcí od roku 1937 prochází železniční trať č. 280 Hranice- Horní Lideč – Žilina (SK) .

3.4.2 Správní členění

Obec Horní Lideč je součástí Zlínského kraje a spadá do obvodu obce s rozšířenou působností Vsetín. Obecní úřad Horní Lideč je na základě ust. § 64 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích pověřeným obecním úřadem.

Úřad tvoří starosta, místostarosta, členové zastupitelstva, tajemník a zaměstnanci úřadu.

Správní obvod obce s pověřeným úřadem zahrnuje 6 obcí: Horní Lideč, Lidečko, Lačnov, Francova Lhota, Valašská Senice a Střelná. Ve svém správním obvodu vykonává obec Horní Lideč státní správu v oblasti matriční, stavební a sociální agendy. [7]

3.4.3 Obyvatelstvo

Jedním z hlavních ukazatelů zabývajících se strukturou obyvatelstva je počet obyvatel. Zde se převážně sleduje demografický vývoj obyvatelstva na daném území za určité období, věkový vývoj a vzdělanostní struktura.

Demografický vývoj obyvatelstva

Vývoj počtu obyvatel v letech 1971 až 2008 je mírně kolísavý. Od roku 1971 do roku 2004 počet populace mírně rostl. V roce 2005 mírně klesl a následně nepatrně stoupá.

Tabulka 27: Demografický vývoj obyvatelstva obce Horní Lideč v letech 1971 - 2008 (Zdroj: ČSÚ)

Počet obyvatel v průběhu let 1971 - 2008									
1971	1981	1991	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
978	1 170	1 270	1 385	1 383	1 379	1 361	1 367	1 368	1 371

Strmý nárůst počtu obyvatel v letech 1971 až 1981 lze připsat vysoké intenzitě sňatečnosti a porodnosti. Se změnou společenských a ekonomických podmínek ve společnosti došlo v devadesátých letech k poklesu počtu obyvatel v souvislosti s tím, že sňatky jsou uzavírány ve vyšším věku a dochází k odkládání rodiny na pozdější dobu, jedná se v podstatě o celorepublikový jev. V následujících letech počet obyvatel stoupal jen mírně. V roce 2005 mírně klesl a v následujících letech jen nepatrně narůstá. K 1.1.2009 činil počet obyvatel obce Horní Lideč 1 397, z toho mužů bylo 685 a žen 712. [11]

Věková struktura obyvatelstva

Důležitým demografickým ukazatelem je věková struktura obyvatelstva daného území.

Patrný pokles porodnosti způsobuje nárůst skupiny obyvatelstva v produktivním věku, což není příznivý vývoj. Z této skutečnosti vyplývá, že populace stárne, což dosvědčuje skuteč-

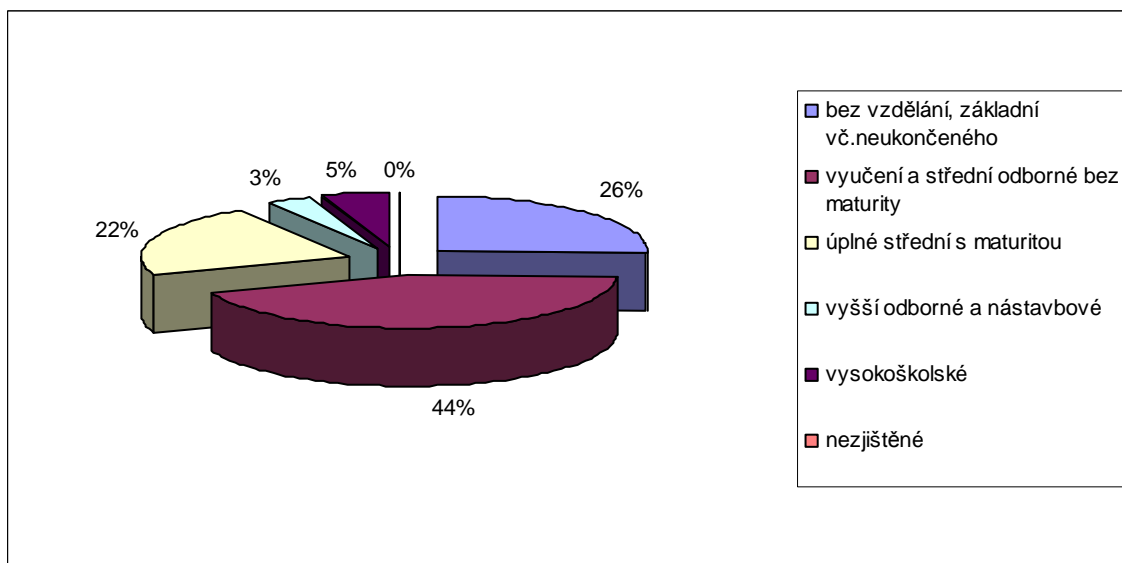
nost, že se zvyšuje průměrný věk obyvatelstva. Průměrný věk populace města dosáhl v roce 2008 37,8 let, co je v porovnání se Zlínským krajem (40,7) a průměrem ČR (40,5) relativně nižší průměr.

Tabulka 28: Věková struktura obyvatel obce Horní Lideč v letech 1999 - 2008 (Zdroj: ČSÚ)

Rok	Věk 0 -14	15 - 64	65 +	Průměrný věk	Celkem
1999	1 415	4 658	712	35	6 785
2000	1 398	4 681	713	35,2	6 792
2001	1 394	4 7185	726	35,4	6 838
2002	1 374	4 722	759	35,8	6 855
2003	1 344	4 746	777	36,1	6 867
2004	1 336	4 737	795	36,4	6 868
2005	1 296	4 756	822	36,8	6 874
2006	1 226	4 764	834	37,2	6 824
2007	1 195	4 770	852	37,4	6 817
2008	1 166	4 793	883	37,8	6 842

Vzdělanostní struktura obyvatel

Informace o vzdělání obyvatelstva jsou dostupné na základě provedeného sčítání lidu, které se koná pravidelně po deseti letech. V současnosti mám tedy k dispozici údaje z roku 2001. Ze srovnání SLDB 1991 a 2001 vyplývá pozitivní fakt, že počet obyvatel se základním vzděláním klesá a vyučených a obyvatel se středním odborným vzděláním bez maturity a s úplným středním vzděláním s maturitou roste, stejně jako počet obyvatel studující vyšší odbornou nebo vysokou školu. Dle SLDB 2001 je nejvíce obyvatel vyučeno nebo má střední odborné vzdělání bez maturity 44 %. Velký podíl obyvatel má úplné střední vzdělání s maturitou 22 % anebo základní vzdělání 26 %. Vysokoškolské vzdělání má zhruba 5 % obyvatel. [24]

Graf 7: Vzdělanostní struktura obyvatel obce Horní Lideč v roce 2001 (Zdroj: ČSÚ)

3.4.4 Občanská vybavenost

Občanskou vybavenost můžeme v případě obce Horní Lideč rozdělit do následujících skupin:

- zařízení veřejně prospěšná – jedná se o nekomerčně využívaná zařízení, která jsou nevýdělečná, ale je potřeba zajistit jejich provoz. Jedná se o zařízení školská, kulturní, zdravotnické a sociální péče
- částečně komerční vybavení související se zájmovými aktivitami, tělovýchova a sport

Zdravotnictví a sociální oblast

Spektrum zdravotních a sociálních služeb odpovídá velikosti a významu obce Horní Lideč. Nachází se zde zdravotní středisko a soukromí lékaři zde vykonávají svou praxi. Specializovaná lékařská pracoviště jsou dostupná ve městě Vsetín. Co se týká sociálních služeb se v obci nachází pouze jeden dům s pečovatelskou službou.

Tabulka 29: Zdravotnická zařízení na území obce Horní Lideč (Zdroj: RIS)

Zařízení	Počet
Ordinace praktického lékaře pro dospělé	1
Ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	2
Ordinace stomatologa	3
Lékařská péče	1

Sociální oblast

Na území obce Horní Lideč se nachází pouze jeden domov s pečovatelskou službou.

Školství

Školství lze zahrnout do sociální a kulturní infrastruktury, které nemají přímý vliv na hospodářský výkon regionu, ale jsou nejefektivnější investicí do budoucnosti. Lze rovněž konstatovat, že se jedná o oblast, v níž se předpokládá největší pravomoc veřejné správy.

Na území obce se nachází předškolní vzdělávací zařízení, základní škola a speciální škola.

Tabulka 30: Školská zařízení na území obce Horní Lideč (Zdroj: RIS)

Zařízení	Počet
Mateřská škola	1
Základní škola (vyšší stupeň 1.-9. ročník)	1
Speciální školy	1

Kultura a sport

Nabídka kulturního vyžití není velká. Najdeme zde veřejnou knihovnu a kulturní dům, které slouží občanům k jejich kulturnímu vyžití. Co se týká sportovních a volnočasových zařízení nachází se jich na území obce dostatek.

Tabulka 31: Kulturní a sportovní zařízení na území obce Horní Lideč (Zdroj: RIS)

Zařízení	Počet
Veřejná knihovna včetně poboček	1
Kulturní zařízení ostatní	1
Sakrální stavby	1
Hřiště	8
Tělocvičny	1

Obec Horní Lideč je zřizovatelem Mateřské školy, Základní školy a Obecní knihovny Horní Lideč.

3.4.5 Technická infrastruktura

Obec Horní Lideč je zásobena prostřednictvím veřejného vodovodu, jehož historie sahá až do roku 1945. Zásobování obce pitnou vodou se uskutečňuje napojením na hlavní vodovod Stanovnice-Vlára. Dále má obec nově vybudovanou jednotnou kanalizaci a napojenou

na čističku odpadních vod v Lidečku, která byla uvedena do provozu v roce 2006. Délka kanalizace je cca 21 456 m a je na ni připojeno 90 % obyvatel. [34]

Na území obce byla provedena plynofikace napojením na plynovod Valašské Klobouky – Horní Lideč, počet současných plynových přípojek činí 340.

3.4.6 Trh práce

Nezaměstnanost je jedním z hlavních faktorů odrážející ekonomickou úroveň regionu.

Vývoj nezaměstnanosti

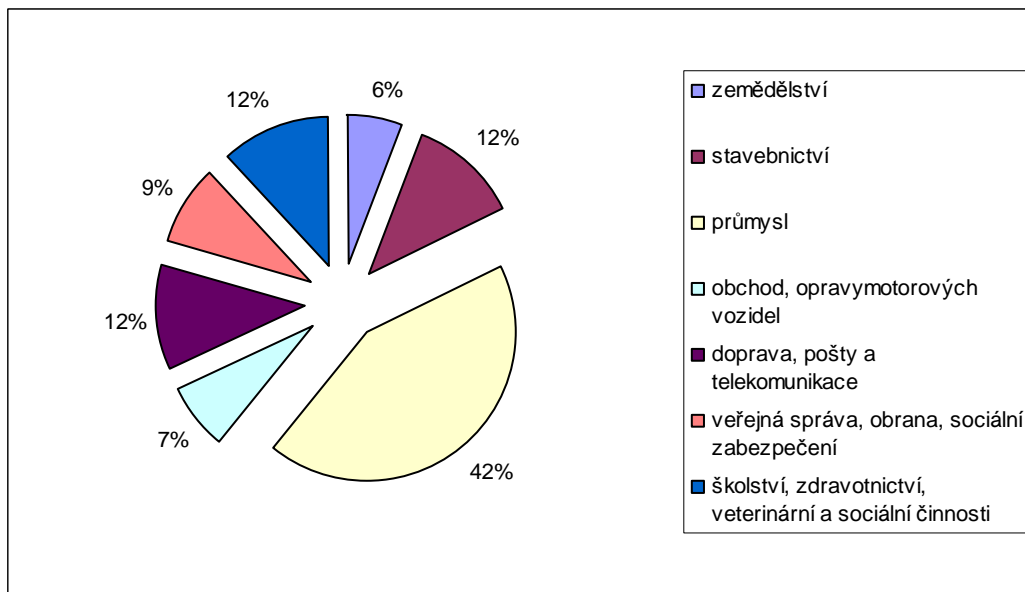
Míra nezaměstnanosti se od roku 2003 do roku 2009 pohybovala v rozmezí od 7,6 % až do 14,4 %. Na nejnižší úrovni byla v letech 2007 (7,6%) a 2008 (7,7%). V roce 2009 došlo v důsledku celosvětové ekonomické krize k velkému nárůstu nezaměstnanosti o 6,7 %. V porovnání se Zlínským krajem i celou ČR je nezaměstnanost na území obce Horní Lideč poměrně vyšší. [15]

Tabulka 32: Míra nezaměstnanosti v obci Horní Lideč, Zlínském kraji a ČR (Zdroj MPSV)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Horní Lideč	10,3	9,4	11,0	10,0	7,6	7,7	14,4
Zlínský kraj	10,3	9,4	9,2	8,4	6,6	5,6	10,8
ČR	9,9	9,2	9,0	8,1	6,6	5,4	9,2

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví

Z hlediska členění dle pracovního odvětví převažuje na území obce práce v průmyslu 42%, následuje zaměstnanost v dopravě, poště a telekomunikacích 12%, stavebnictví 12%. Nejméně obyvatel pracuje v zemědělství 6%. [11]

Graf 8: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví (Zdroj: ČSÚ)

3.4.7 Hospodářství

Zemědělství

Podmínky pro zemědělství jsou dány geografickou polohou obce, která svým charakterem hornaté oblastí poskytuje ztížené podmínky pro zemědělství. V současné době zemědělskou produkcí provozuje ekofarma Agrofyto, spol.s r.o., která se zabývá smíšeným hospodařením, rostlinou a živočišnou výrobou.

Průmysl a stavebnictví

V souvislosti se společensko ekonomickými změnami v 90. letech došlo k omezení výrobních provozů. Naopak se začala rozvíjet sféra soukromého podnikání, kdy na území obce vznikla řada malých a středních firem. V současné době se zde nachází 238 podnikatelských subjektů, z čehož průmysl je zastoupen 96 subjekty, stavebnictví 40 subjekty, podnikatelé 186 subjekty. Velká firma se zde nachází pouze jedna a tou je společnost Filák – masná výroba spol. s r.o. a dále jsou zde zastoupeny střední a malé podniky v celkovém počtu 10 subjektů a mikropodniky počtem 27 subjektů.

K významným zaměstnavatelům v regionu jak jsem již výše uvedla patří společnost Filák – masná výroba spol. s r.o., která se zabývá výrobou měkkých masných výrobků, tak trvanlivých salámů, vařenými výrobky, uzenými a specialitami i studenou kuchyní. Produkce neustále roste, ovšem poměrné zastoupení jednotlivých druhů výrobků se mění. V posledních

letech se firma více soustřeďuje na výrobu uzených mas, zatímco produkce vařených masných výrobků je nižší. Zatímco v roce 1993 maso činilo téměř 50 % celkové produkce, dnes je to jen 38 %. Firma proslula hlavně díky turistickému salámu - Filák, který si svým nezvyklým hranatým tvarem a jemně kořeněnou chutí získal přízeň mnoha zákazníků. Společnost v současnosti zaměstnává 350 zaměstnanců. [14]

Dalším významným subjektem je společnost FORM s.r.o., zabývající se produkcí komponentů zhotovených na základě výkresové dokumentace, technické specifikace či vzorku obdrženího od zákazníka, to znamená, že podle jeho návrhu je vyroben jedinečný výrobek šitý na míru jeho potřebám vyplývajícím z konkrétního projektu. V současnosti společnost zaměstnává 101 pracovníků. Celkové tržby činily 77,318 mil. Kč, z toho tržby za prodej do EU 29,216 mil. Kč a vývoz 29,216 mil. Kč. [13]

Na území obce se nacházejí ještě další firmy např. Vadeo Valachia s.r.o., zabývající se zakázkovou výrobou dřevěných eurooken, balkónových a vchodových dveří, schodišť apod. Společnost má přibližně 60 zaměstnanců a její tržby činí cca 54 mil. Kč.

3.5 Obec Držková

3.5.1 Poloha

Obec Držková leží na jižním okraji Hostýnských vrchů, v nadmořské výšce 378 m.n.m. uprostřed trojúhelníku měst Zlín, Vsetín a Bystřice pod Hostýnem, do každého z těchto měst je to cca 20 km. Zastavěné území obce se rozkládá v zúženém údolí Držkovského potoka a říčky Dřevnice. [29]

Obcí prochází silnice II/489 Fryšták-Troják-Vsetín. Z hromadných dopravních prostředků je obec dostupná pouze linkovými autobusy společností ČSAD Vsetín a Veolia Transport Morava, přičemž nejvíce spojů je vztaženo ke Zlínu.

3.5.2 Správní členění

Obec Držková je součástí Zlínského kraje a spadá do obvodu obce s rozšířenou působností Zlín. Působnost stavebního úřadu pro obec zajišťuje město Fryšták a matriku obec Kašava. Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta a členové zastupitelstva.

3.5.3 Obyvatelstvo

Jedním z hlavních ukazatelů zabývajících se strukturou obyvatelstva je počet obyvatel. Zde se převážně sleduje demografický vývoj obyvatelstva na daném území za určité období, věkový vývoj a vzdělanostní struktura.

Demografický vývoj obyvatelstva

Vývoj počtu obyvatel má spíše klesající tendenci. Již v roce 1981 klesl počet obyvatel o 26 % z 549 na 405. Klesající tendence pokračovala až do roku 2004. Od roku 2005 se počet mírně zvyšuje.

Tabulka 33: Demografický vývoj obyvatelstva obce Držková v letech 1971 - 2008 (Zdroj: ČSÚ)

Počet obyvatel v průběhu let 1971 – 2008									
1971	1981	1991	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
549	405	346	325	320	327	331	343	352	362

Výraznější pokles populace z let 1971 a ž 1991 zřejmě souvisí s odchodem mladých lidí za prací a kulturním vyžitím do měst, kde mohli současně s prací získat i moderní bydlení. Klesající trend počtu populace se ustálil v roce 2004, kdy počet obyvatel činil 327. Od roku 2005 dochází k mírnému nárůstu obyvatel v průměru meziročně o 3%, zřejmě v důsledku tzv. „babyboomu“, kdy dochází k vysoké porodnosti u silných ročníků ze 70. let, jedná se o celorepublikový jev. K 1.1.2009 činil počet obyvatel obce Držková 356, z toho mužů bylo 181 a žen 175. [11]

Věková struktura obyvatelstva

Důležitým demografickým ukazatelem je věková struktura obyvatelstva daného území.

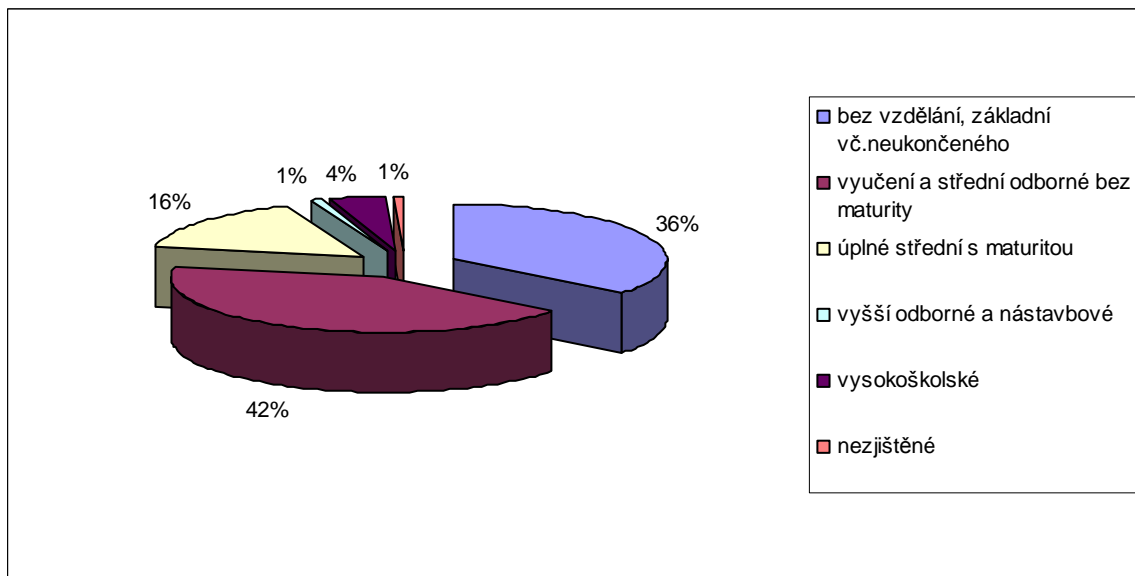
Patrný pokles porodnosti způsobuje nárůst skupiny obyvatelstva v produktivním věku, což není příznivý vývoj. Z této skutečnosti vyplývá, že populace stárne, což dosvědčuje skutečnost, že se zvyšuje průměrný věk obyvatelstva a populace stárne.

Tabulka 34: Věková struktura obyvatel obce Horní Lideč v letech 1991 - 2008 (Zdroj: ČSÚ)

Rok	Věk 0 -14	15 - 64	65 +	Celkem
1991	71	196	70	337
2001	65	216	44	325
2004	59	232	40	331
2005	61	242	40	343
2006	59	251	42	352
2007	58	257	47	362
2008	55	254	47	356

Vzdělanostní struktura obyvatel

Informace o vzdělání obyvatelstva jsou dostupné na základě provedeného sčítání lidu, které se koná pravidelně po deseti letech. V současnosti mám tedy k dispozici údaje z roku 2001. Informace o vzdělání obyvatelstva jsou dostupné na základě provedeného sčítání lidu, které se koná pravidelně po deseti letech. V současnosti mám tedy k dispozici údaje z roku 2001. Ze srovnání SLDB 1991 a 2001 vyplývá pozitivní fakt, že počet obyvatel se základním vzděláním klesá a vyučených a obyvatel se středním odborným vzděláním bez maturity a s úplným středním vzděláním s maturitou roste, stejně jako počet obyvatel studující vyšší odbornou nebo vysokou školu. Dle SLDB 2001 je nejvíce obyvatel vyučeno nebo má střední odborné vzdělání bez maturity 42 %. Velký podíl obyvatel má základní vzdělání 36 %, dále následuje úplné střední vzdělání s maturitou 16 %. Vysokoškolské vzdělání má zhruba 4 % obyvatel. [24]

Graf 9: Vzdělanostní struktura obyvatel obce Držková v roce 2001 (Zdroj: ČSÚ)

3.5.4 Občanská vybavenost

Občanskou vybavenost můžeme v případě obce Držková rozdělit do následujících skupin:

- zařízení veřejně prospěšná – jedná se o nekomerčně využívaná zařízení, která jsou nevýdělečná, ale je potřeba zajistit jejich provoz. Jedná se o zařízení školská, kulturní, zdravotnické a sociální péče
- částečně komerční vybavení související se zájmovými aktivitami, tělovýchova a sport

Zdravotnictví

Na území obce se nachází pouze detašované pracoviště ordinace dětského lékaře. Tato skutečnost je dána malou velikostí obce a dostupností zdravotnických zařízení města Fryšták a Zlín.

Školství

V obci je zřízena pouze mateřská škola. Základní škola zde není, děti dojíždí převážně do Základní školy v Kašavě.

Sociální oblast

Sociálně zdravotní péče se zde nevyskytuje. Nejbližší sociální zařízení je Domov důchodců v obci Lukov.

Kultura a sport

Tabulka 35: Kulturní a sportovní zařízení na území obce Držková (Zdroj RIS)

Zařízení	Počet
Veřejná knihovna včetně poboček	1
Sakrální stavby	1
Hřiště	1
Tělocvičny	1

Obec Držková je zřizovatelem Mateřské školy a Obecní knihovny.

3.5.5 Technická infrastruktura

V obci Držková v současné době není vybudovaný veřejný vodovod. Zásobování pitnou vodou je řešeno z vlastních zdrojů (studní), které jsou v současné době dostačující. Rovněž není vybudována soustavná kanalizační síť. Pouze v části obce je vybudována jednotná kanalizace. Kanalizace z jednotlivých objektů jsou vedeny do žump a septiků s napojením do dešťové kanalizace. Délka kanalizace je cca 1 210 m a je na ni napojeno cca 60 % obyvatel. [34]

Na území obce byla provedena plynofikace v roce 2001 ovšem většina obyvatel obce na plyn není připojena, počet připojených domácností činí cca 60.

3.5.6 Trh práce

Nezaměstnanost je jedním z hlavních faktorů odrážející ekonomickou úroveň regionu.

Vývoj nezaměstnanosti

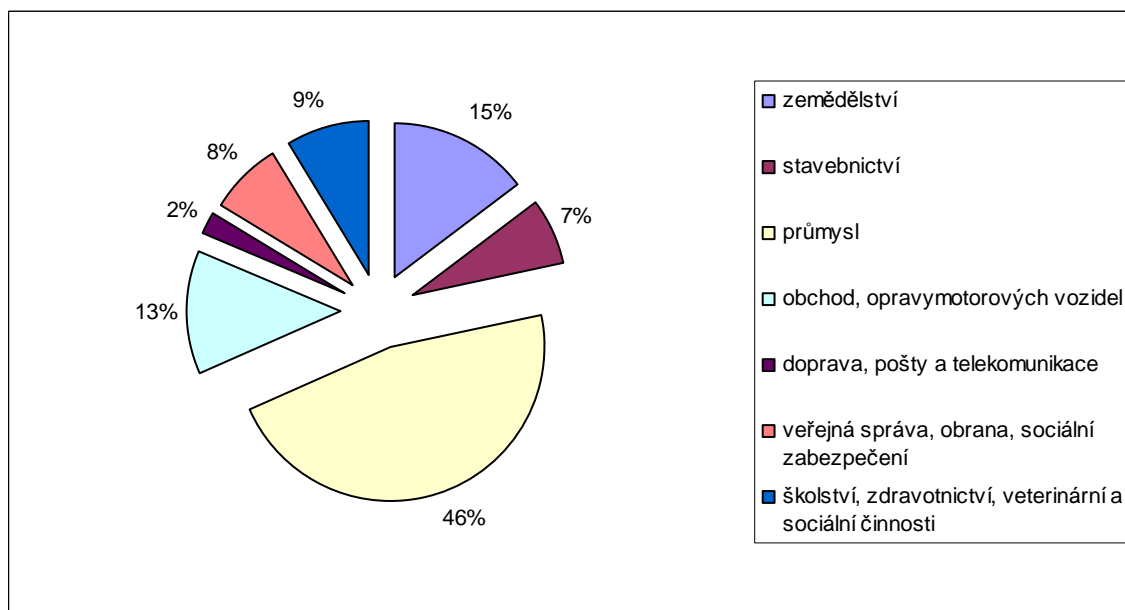
Míra nezaměstnanosti se od roku 2003 do roku 2009 pohybovala v rozmezí od 7,1% až do 13,5 %. Na nejnižší úrovni byla v letech 2007 a 2008 (7,1 %). V roce 2009 došlo v důsledku celosvětové ekonomické krize k velkému nárůstu nezaměstnanosti téměř o 50 %. V porovnání se Zlínským krajem i celou ČR je nezaměstnanost na území obce vyšší. [15]

Tabulka 36: Míra nezaměstnanosti v obci Držková, Zlínském kraji a ČR (Zdroj: MPSV)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Držková	9,6	10,3	12,8	7,7	7,1	7,1	13,5
Zlínský kraj	10,3	9,4	9,2	8,4	6,6	5,6	10,8
ČR	9,9	9,2	9,0	8,1	6,6	5,4	9,2

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví

Z hlediska členění dle pracovního odvětví převažuje na území obce práce v průmyslu 46% následuje zaměstnanost v zemědělství 15% a v obchodě 13%. Nejméně obyvatel pracuje v dopravě, poště a telekomunikacích 2%. [24]

Graf 10: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví (Zdroj: ČSÚ)

3.5.7 Hospodářství

Zemědělství

Podmínky pro zemědělství jsou dány geografickou polohou obce, kde jsou příznivé podmínky hlavně díky vysoké kvalitě půdy. V souvislosti s ekonomickými a společenskými změnami v 90. letech, došlo k rozpadu družstva, které nahradili samostatně hospodařící zemědělci.

Průmysl a stavebnictví

V souvislosti se společensko ekonomickými změnami v 90. letech se začala rozvíjet sféra soukromého podnikání kdy došlo k nárůstu počtu podnikatelů a samostatně hospodařících rolníků. V současné době se zde nachází 100 podnikatelských subjektů, z čehož průmysl je zastoupen 19 subjekty, stavebnictví 8 subjekty, podnikatelé 59 subjekty a samostatně hospodařící rolníci 25 subjekty. Velká, střední ani malá firma se zde nenachází. Jsou zde zastoupeny pouze mikropodniky v počtu 4 a podnikatelské subjekty bez zaměstnanců v počtu 40.

Z obchodní společností lze jmenovat reklamní agenturu Youngster, s.r.o., BEVAN Zlín, v.o.s. zabývající se velkoobchodem se dřevem a stavebními materiály, PATRIOT CAMP Držková, s.r.o.

4 PŘÍJMY A VÝDAJE JEDNOTLIVÝCH OBCÍ V LETECH 2005 – 2009

Plnění jednotlivých úkolů vyplývajících ze samostatné i přenesené funkce na příslušném stupni územní samosprávy vyžaduje finanční prostředky. Proto je důležitým nástrojem pro plnění těchto úkolů příslušný územní rozpočet. [3]

Roční rozpočet je základem finančního hospodaření každé obce. Sestavuje se na jeden kalendářní rok tzv. rozpočtové období. V současnosti se většinou sestavuje i rozpočtová prognóza na delší období, tzn. alespoň střednědobá rozpočtová prognóza, která se stává nedílnou součástí zpracování dlouhodobé investiční strategie, plánu dlouhodobého rozvoje v obci. [3]

4.1 Hospodaření jednotlivých obcí v letech 2005 – 2009

Rozpočty jednotlivých obcí byly v průběhu sledovaných let 2005 – 2009 sestavovány jako vyrovnané. V daných obdobích však docházelo ke změnám rozpočtů z důvodů nepředvídatelných skutečností, které byly řešeny formou rozpočtového opatření.

Kroměříž

Tabulka 37: Rozpočty města Kroměříž v letech 2005 – 2009 v tis. Kč (Zdroj: město Kroměříž)

	2005	2006	2007	2008	2009
Daňové příjmy	298 441,9	338 505,4	355 948,2	330 060,9	304 089,0
Nedaňové příjmy	53 519,0	54 738,6	66 934,7	46 670,7	37 362,0
Kapitálové příjmy	229 633,6	232 829,9	5 539,9	10 635,5	6 325,0
Dotace	223 638,4	259 555,3	306 987,6	342 043,1	328 345,0
PŘÍJMY CELKEM	805 232,90	885 629,2	735 410,4	729 410,2	676 121,0
Provozní výdaje	669 685,5	644 721,1	641 723,6	604 753,1	568 989,0
Investiční výdaje	251 807,4	240 317,8	112 592,4	110 794,7	108 190,0
VÝDAJE CELKEM	921 492,9	885 038,9	754 316,0	715 547,8	677 179,0

VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ					
Přebytek				13 862,4	
Schodek	- 116 260,0	- 590,3	- 18 905,6		-1 058,0

V letech 2005, 2006, 2007 a 2009 skončil závěrečný účet hospodaření schodkem, pouze v roce 2008 bylo hospodařeno s přebytkem. Jednotlivé schodky byly kryty zapojením přebytků běžných účtů, zapojením zůstatků z Fondu rozvoje bydlení a z čerpáním úvěrů.

Podíl daňových příjmů za sledované období na celkových příjmech tvoří v průměru 42,78 %. U výdajů je poměr investičních výdajů v průměru k celkovým výdajům v letech 2005 a 2006 přibližně 27,23 %, a v letech 2007 až 2009 15,46%. V letech 2005 a 2006 byly realizovány největší investiční akce týkající se rekonstrukce Domu kultury včetně vybavení sálu a kanceláří, rekonstrukce Dětského domova, Riegrovo náměstí a rekonstrukce krytého plaveckého bazénu. V následujících letech byly investiční výdaje sníženy, pokračovala rekonstrukce Domu kultury, v letech 2008 a 2009 rekonstrukce Domova důchodců.

Z celkového salda vyplývá, že město Kroměříž za posledních 5 let hospodařilo převážně s deficitem. V porovnání s předchozími lety došlo v roce 2009 především k navýšení výdajů týkající se platů zaměstnanců, zvýšily se i položky týkající se nákupu materiálu, výdaje související s odpadovým hospodářstvím, právními službami. Oproti tomu dochází ke snižování příjmů obce a to z důvodu nižšího výnosu jednotlivých daní. V roce 2009 došlo k vyčerpání přebytku z předchozího roku ve výši 13 574 tis. Kč. Město Kroměříž by mělo tuto situaci řešit již v roce 2010 a přizpůsobit možnosti rozpočtu ekonomickému vývoji v ČR.

Vizovice

Tabulka 38: Rozpočty města Vizovice v letech 2005 – 2009 v tis. Kč (Zdroj: město Vizovice)

	2005	2006	2007	2008	2009
Daňové příjmy	39 060	41 852	42 978	46 197	39 142
Nedaňové příjmy	13 457	9 691	11 307	11 485	7 168
Kapitálové příjmy	7 439	9 629	6 713	7 697	6 822
Dotace	49 746	45 989	51 920	58 641	72 696
PŘÍJMY CELKEM	109 732	104 748	112 917	124 020	125 828
Provozní výdaje	90 044	100 623	111 243	111 085	118 841
Investiční výdaje	32 686	10 490	1 783	10 282	4 662
VÝDAJE CELKEM	122 730	111 113	113 026	121 367	123 503
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ					
Přebytek				2 653	2 325
Schodek	- 12 998	-6 365	- 109		

V letech 2005, 2006, 2007 skončil závěrečný účet hospodaření schodkem, v letech 2008 a 2009 bylo hospodařeno s přebytkem. Jednotlivé schodky byly kryty zapojením přebytků běžných účtů a čerpáním dlouhodobého úvěru.

Podíl daňových příjmů za sledované období na celkových příjmech tvoří v průměru 36,2%, významným zdrojem příjmů byly ve sledovaných letech dotace, které činily 47,86%.

U výdajů je poměr investičních výdajů v průměru k celkovým výdajům v roce 2005 26,63%. V následujících letech dochází k poklesu těchto výdajů a to v roce 2006 na 9,44%, v roce 2007 na 1,58%, v roce 2008 na 8,47% a v roce 2009 na 3,77%.

V letech 2005 a 2009 byly realizovány největší investiční akce týkající se rekonstrukce kanalizace a výstavby bytů v Tyršově ulici, rekonstrukce přízemí Lidového domu, stavební úpravy klubovny Junáku.

Z celkového salda vyplývá, že město Vizovice po třech letech hospodaření s deficitem se dostalo v letech 2008 a 2009 do kladných čísel. V porovnání s předchozími lety dochází

v roce 2009 k navýšení položek týkající se provozování Technických služeb města Vizovic, oprav silnic a chodníků a výdajů souvisejících s vodovody a kanalizacemi. Úsporu v těchto letech můžeme najít v nižším financování investičních akcí a ve zvýšených příjmech z dotací.

Horní Lideč

Tabulka 39: Rozpočty obce Horní Lideč v letech 2005 - 2009 v tis. Kč (Zdroj: obec Horní Lideč)

	2005	2006	2007	2008	2009
Daňové příjmy	11 946,3	12 762,7	13 851,0	10 918,9	9 978,0
Nedaňové příjmy	1 191,4	573,0	1 520,3	1 361,7	646,3
Kapitálové příjmy	1 211,8	2,9	155,0	96,3	4 846,1
Dotace	18 299,4	40 111,6	41 946,7	16 882,5	33 483,9
PŘÍJMY CELKEM	32 648,9	53 450,2	57 473,0	29 259,4	48 954,3
Provozní výdaje	26 499,5	29 473,4	37 592,3	17 456,9	23 155,3
Investiční výdaje	15 946,5	16 134,2	21 701,6	10 430,6	28 867,5
VÝDAJE CELKEM	42 446,0	45 607,6	59 293,9	27 887,5	52 022,8
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ					
Přebytek		7 842,6		1 371,9	
Schodek	- 9 797,1		- 1 820,9		- 3 068,5

V letech 2005, 2007 a 2009 skončil závěrečný účet hospodaření schodkem, v letech 2006 a 2008 bylo hospodařeno s přebytkem. Jednotlivé schodky byly kryty zapojením přebytků běžných účtů a čerpáním dlouhodobého úvěru a rezervního fondu. Podíl daňových příjmů za sledované období na celkových příjmech tvoří v průměru 28,45 %, podíl dotací činí v průměru 66,03 %.

U výdajů je poměr investičních výdajů v průměru k celkovým výdajům v letech 2005 až 2008 přibližně 36,73% a v roce 2009 tyto výdaje činí až 55,49 % celkových výdajů.

V letech 2005 a 2009 byly realizovány největší investiční akce týkající se projektu Relaxačního a turistického centra Hornolidečska, zkvalitnění sportovního areálu, rekultivaci skládky tuhého komunálního odpadu a vytvoření informačního centra.

Z celkového salda obce vyplývá, že ekonomika obce je rozkolísaná. Ve třech letech dochází k hospodaření se schodkem, ve dvou letech je vykázán přebytek. V porovnání s předchozími lety dochází v roce 2009 k navýšení položek týkající se provozu pozemní komunikací, dochází k navýšení majetku v oblasti kultury a dále k výraznějšímu nárůstu výdajů související s nakládáním s odpady. Úsporu v těchto letech vykazuje obec v položkách týkající se tělovýchovy, ochrany přírody a krajiny a v hospodaření místní samosprávy.

Jako pozitivní se mi jeví skutečnost, že obec Horní Lideč investuje do rozvoje obce, neboť se podílí na větším množství investičních akcí a to projektem „Česko – Slovenského regionálního informačního a společenského střediska“, dále projektem „Zkvalitnění služeb pro volnočasové aktivity obyvatel mikroregionu Hornolidečska“, projektem „Relaxační a turistické centrum Hornolidečska“ a projektem „Rekultivace skládky tuhého komunálního odpadu“.

Slušovice

Tabulka 40: Rozpočty města Slušovice v letech 2005 - 2009 v tis. Kč (Zdroj: město Slušovice)

	2005	2006	2007	2008	2009
Daňové příjmy	24 629,2	24 563,0	25 711,4	28 016,5	24 332,6
Nedaňové příjmy	10 055,4	11 339,5	12 634,4	14 592,5	4 529,1
Kapitálové příjmy	677,7	175,8	335,9	932,1	1 570,0
Dotace	21 182,8	5 625,2	13 723,6	12 482,0	7 840,6
PŘÍJMY CELKEM	56 545,1	41 703,5	52 405,0	56 023,1	38 272,3
Provozní výdaje	24 203,8	27 559,1	31 301,8	37 234,0	23 306,2
Investiční výdaje	31 211,1	24 176,8	21 921,1	22 881,9	14 720,8
VÝDAJE CELKEM	55 414,9	51 735,9	53 222,9	60 115,90	38 027,0
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ					
Přebytek	1 130,2	10 032,4			245,3
Schodek			- 817,9	- 4 092,8	

V letech 2007 a 2008 skončil závěrečný účet hospodaření schodkem, v letech 2005, 2006 a 2009 bylo hospodařeno s přebytkem. Jednotlivé schodky byly kryty zapojením přebytků běžných účtů a z čerpáním dlouhodobého úvěru a rezervního fondu. Podíl daňových příjmů v letech 2005 až 2008 na celkových příjmech činí v průměru 50,38 %, v roce 2009 již 63,58%. Podíl dotací činí v průměru 23,98 %.

U výdajů je poměr investičních výdajů poměrně vysoký, v průměru k celkovým výdajům v letech 2005 až 2007 přibližně 48,08% a v letech 2008 a 2009 tyto výdaje činí 38,39% celkových výdajů.

V letech 2005 a 2009 byly realizovány největší investiční akce týkající se úpravy a usměrňování dopravy v centru města, bylo zbudováno několik dětských hřišť, zrekonstruována městská knihovna, bylo zřízeno městské kulturní středisko, které je využíváno k zájmové činnosti mládeže a zároveň umožňuje pořádání koncertů či výstav.

Z celkového salda vyplývá, že i město Slušovice se v letech 2007 a 2008 dostalo do schodkového hospodaření. V roce 2009 je vykázán mírný přebytek. V porovnání s předchozími lety dochází v roce 2009 k větším úsporám u výdajů týkající se pitné vody a provozování silnicí a pozemní komunikací, sběru a svozu komunálních odpadů, oproti tomu se navýšily investiční výdaje související s tělovýchovou. Úsporu v těchto letech vykazuje město v položce týkající se hospodaření místní samosprávy.

Držková

Tabulka 41: Rozpočty obce Držková v letech 2005 - 2009 v tis. Kč (Zdroj: obec Držková)

	2005	2006	2007	2008	2009
Daňové příjmy	2 431,6	2 503,8	2 673,5	3 992,8	3 321,4
Nedaňové příjmy	164,0	256,7	1 287,5	442,9	376,7
Kapitálové příjmy	92,3	65,4	53,4	54,9	92,5
Dotace	112,2	148,6	92,4	558,8	542,2
PŘÍJMY CELKEM	2 800,1	2 974,5	4 106,8	5 049,4	4 332,8
Provozní výdaje	2 340,9	2 592,2	3 316,9	4 655,9	4 030,4
Investiční výdaje	0	0,0	0,0	0,0	533,1
VÝDAJE CELKEM	2 340,9	2 592,2	3 316,9	4 655,9	4 563,5
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ					
Přebytek	459,2	382,3	789,9	393,5	
Schodek					- 230,7

V letech 2005 až 2008 bylo hospodařeno s přebytkem, v roce 2009 skončil závěrečný účet hospodaření schodkem.

Tento schodek byl kryt zapojením přebytků běžných účtů. Podíl daňových příjmů v letech 2005 a 2006 činil až 85,51%, v letech 2007 až 2009 se toto procento snížilo v průměru na 73,61%.

Co se týká výdajů, v letech 2005 až 2008 obec vykázala pouze výdaje běžné, v roce 2009 činili investiční výdaje v poměru k celkovým výdajům přibližně 11,68 %, kdy obec realizovala rekonstrukci podkroví budovy okresního úřadu a mateřské školy.

Z hlediska hospodaření vykazuje obec stabilně přebytky, pouze v roce 2009 vykázala schodek hospodaření, který souvisí s prováděnou investiční akcí. Negativní skutečností je, že zde v průběhu sledovaných let nedochází k žádným větším investicím, což svědčí o stagnaci rozvoje dané obce a může vést k odlivu obyvatelstva. Určitou možností pro zlepšení této situace je, že obec Držková je součástí mikroregionu Lukovské Podhradí v rámci kterého může řešit problémy týkající se oblasti dopravy, technické infrastruktury, oblast

životního prostředí a cestovního ruchu a může získat při realizaci společných projektů finanční prostředky z dotačních titulů jak státních tak evropských fondů.

4.1.1 Ukazatel dluhové služby jednotlivých obcí

Zadluženost je dána tím, že na realizaci svých záměrů finanční prostředky obcí nestačí a tak si je půjčují od finančních institucí. Pro realizaci určitých projektů existuje sice řada dotačních titulů, ale většina z nich je podmíněna spolufinancováním obce v rozsahu 50 – 80 % celkové hodnoty díla. Obce, které se nechtějí vzdát možnosti rozvoje a realizace nových investic, tak přistupují na podmínky přidělování dotací a chybějící prostředky si zabezpečují vypůjčením u bankových domů.

Zadluženost obcí se dá posuzovat ukazatelem dluhové služby, který je spíš ukazatel kvalitativního charakteru, ukazuje schopnost obce splácet své dluhy. Tímto ukazatelem se hodnotí schopnost a možnosti obce splácet přijaté závazky municipality. Je dán procentem a vyjadřuje podíl splátek jistiny včetně úroků k vybraným příjmům obce za dané období. Ministerstvo financí při projednávání situace v zadluženostech obcí, stanovilo Usnesením vláda ČR č. 346 dne 14.4.2004 jako kritickou hranici překročení ukazatele dluhové služby ve výši 30%. Krátkodobá vysoká dluhová služba však nemusí znamenat, že obec špatně hospodaří, pokud její investice směřuje k zlepšení vybavenosti obce a rozšíření jejího majetku. [19]

Výpočet dluhové služby jsem provedla za období roku 2005 až 2008. Od roku 2009 byl tento ukazatel přepočítán a změněn na základě Usnesení vlády ČR č. 1395 ze dne 12.11.2008 na monitoring hospodaření obcí. Vyhodnocení tohoto ukazatele vychází z odlišných údajů než ukazatel dluhové služby, z tohoto důvodu jsem rok 2009 neporovnávala.

Kroměříž – výpočet dluhové služby

Tabulka 42: Výpočet dluhové služby města Kroměříž v tis. Kč (Zdroj: vlastní výpočty)

NÁZEV POLOŽKY	2005	2006	2007	2008
Daňové příjmy	298 441,9	338 505,4	355 948,2	286 056,9
Nedaňové příjmy	53 519,0	54 738,6	66 934,7	46 670,7
Dotace ze SR (4112,4212)	50 653,0	54 712,0	60 268,8	64 489,0
Dluhová základna	402 613,9	447 956,0	483 151,7	397 216,6
Úroky	3 205,0	6 271,0	7 954,5	9 362,2
Splátky jistin	82 979,0	45 175,2	239 041	40 279,0
Splátky leasingu	-	94,1	492,9	440,4
Dluhová služba	86 184,0	51 540,3	247 488,4	50 081,6
UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	21,40 %	11,50 %	51,22 %	12,60 %

Město Kroměříž překročilo závazný ukazatel dluhové služby v roce 2007, kdy dosáhl 51,22%. K této situaci došlo především z důvodů vysokého doplatku investičního úvěru u ČSOB v částce 156 mil. Kč. V ostatních letech tento ukazatel překročen nebyl, navíc v roce 2008 se dostává na úroveň roku 2006.

Vizovice – výpočet dluhové služby

Tabulka 43: Výpočet dluhové služby města Vizovice v tis.Kč (Zdroj: vlastní výpočty)

NÁZEV POLOŽKY	2005	2006	2007	2008
Daňové příjmy	39 060,0	34 430,0	36 213,0	46 197,0
Nedaňové příjmy	13 457,0	9 691,0	11 307,0	11 485,0
Dotace ze SR (4112,4212)	12 899,0	13 978,0	15 781,1	16 119,2
Dluhová základna	65 416,0	58 099,0	63 301,1	73 801,2
Úroky	179,0	534,0	748,0	973,0
Splátky jistin	1 056,0	1 056,0	1 656,0	2 653,0
Splátky leasingu	-	-	-	-
Dluhová služba	1 235,0	1 590,0	2 404,0	3 626,0
UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	1,88 %	2,74 %	3,79 %	4,91 %

Město Vizovice ve sledovaných letech nepřekročilo hranici 30 % dluhové služby, vykazující procento je poměrně nízké. Souvisí to se skutečností, že město má pouze dva dlouhodobé úvěry a to na částku 20 000 000,- se splatností v roce 2024 a na 6 000 000,- Kč se

splatností v roce 2016. Splátka úvěrů v roce 2009 byla hrazena z přebytku hospodaření za rok 2008.

Horní Lideč – výpočet dluhové služby

Tabulka 44: Výpočet dluhové služby obce Horní Lideč v tis.Kč (Zdroj: vlastní výpočty)

NÁZEV POLOŽKY	2005	2006	2007	2008
Daňové příjmy	11 405,7	9 729,3	11 602,3	11 058,9
Nedaňové příjmy	1 191,4	573,0	1 520,3	1 361,7
Dotace ze SR (4112,4212)	12 079,0	13 040,6	2 934,3	2 980,3
Dluhová základna	24 676,1	23 342,9	16 056,9	15 400,9
Úroky	274,7	323,1	233,9	253,5
Splátky jistin	3 075,1	13 562,4	9 167,1	2 688,6
Splátky leasingu	126,1	10,5	-	-
Dluhová služba	3 475,9	13 896,0	9 401,0	2 942,1
UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	14,09 %	59,53 %	58,55 %	19,10 %

Ukazatel dluhové služby je pro obec nepříznivý v letech 2006 a 2007. V těchto letech obec uhradila větší splátky jak krátkodobých i dlouhodobých půjček v souvislosti se spolufinancování projektů Evropské unie. Pozitivní skutečností je, že v roce 2008 se ukazatel dostává již na úroveň 19,10 %. Z toho vyplývá, že obec Horní Lideč tento ukazatel překročila v souvislosti se spolufinancování projektů z Evropské unie a nejedná se o tendenční vývoj.

Slušovice – výpočet dluhové služby

Tabulka 45: Výpočet dluhové služby města Slušovice v tis.Kč (Zdroj: vlastní výpočty)

NÁZEV POLOŽKY	2005	2006	2007	2008
Daňové příjmy	23 499,0	24 411,6	25 550,9	27 856,0
Nedaňové příjmy	10 055,4	11 339,5	12 634,4	14 592,5
Dotace ze SR (4112,4212)	1 685,0	1 795,0	2 009,5	2 043,5
Dluhová základna	35 239,4	37 546,1	40 194,8	44 492,0
Úroky	87,8	36,1	105,2	524,4
Splátky jistin	1 540,0	1 538,0	1 082,2	2 267,6
Splátky leasingu	-	-	-	-
Dluhová služba	1 627,8	1 574,1	1 187,4	2 792,0
UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	4,62 %	4,19 %	2,95 %	6,28 %

Ukazatel dluhové služby v případě města Slušovice nepřekročil ve sledovaných letech hranici 30 %. Vykazující procenta jsou nízká a svědčí o dobrém stavu hospodaření města. Město Slušovice čerpá investiční úvěr ve výši 10 200 000,- Kč na profinancování výstavby bytových jednotek, splatnost úvěru je v roce 2016.

Držková – výpočet dluhové služby

Tabulka 46: Výpočet dluhové služby obce Držková v tis. Kč (Zdroj: vlastní výpočty)

NÁZEV POLOŽKY	2005	2006	2007	2008
Daňové příjmy	2 431,6	2 503,8	3 992,8	3 992,8
Nedaňové příjmy	164,0	256,7	442,9	442,9
Dotace ze SR (4112,4212)	27,0	22,0	28,5	38,1
Dluhová základna	2 622,6	2 782,5	4 464,2	4 473,8
Úroky	52,0	52,9	53,8	49,8
Splátky jistin	180,0	-	300,0	180,0
Splátky leasingu	-	-	-	-
Dluhová služba	232,0	52,9	353,8	229,8
UKAZATEL DLUHOVÉ SLUŽBY	8,85 %	1,90 %	7,93 %	5,14 %

Ukazatel dluhové služby v případě obce Držková rovněž nepřekročil ve sledovaných letech hranici 30 %. Vykazující procenta jsou nízká a svědčí o dobrém stavu hospodaření obce. Obec čerpá od roku 2007 dlouhodobý úvěr ve výši 720 000,- Kč.

4.2 Rozbor daňových příjmů jednotlivých obcí

Daňové příjmy obcí byly v období let 1948 – 1992 v ČR poměrně malé. Do rozpočtů obcí (dříve národních výborů) plynula část daňového výnosu majetkových daní a část výnosu daní z příjmů jednotlivců, avšak teprve od r.1993 se podíl daně z příjmů podstatně zvýšil. K výraznější změně došlo od 1.1.1993 v souvislosti se změnou soustavy daní a výraznou změnou daňového určení, a to ve prospěch obcí, což výrazně ovlivnilo zvýšení finanční soběstačnosti měst a obcí v ČR. [3]

Do rozpočtů obcí plyne od r. 1993 celý výnos daně z nemovitosti jako svěřená daň. O výnos daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti se obce od r.1996 dělí se státním rozpočtem. Od r.1996 se dělí se státním rozpočtem o celou daň z příjmů tzn. o výnos daně

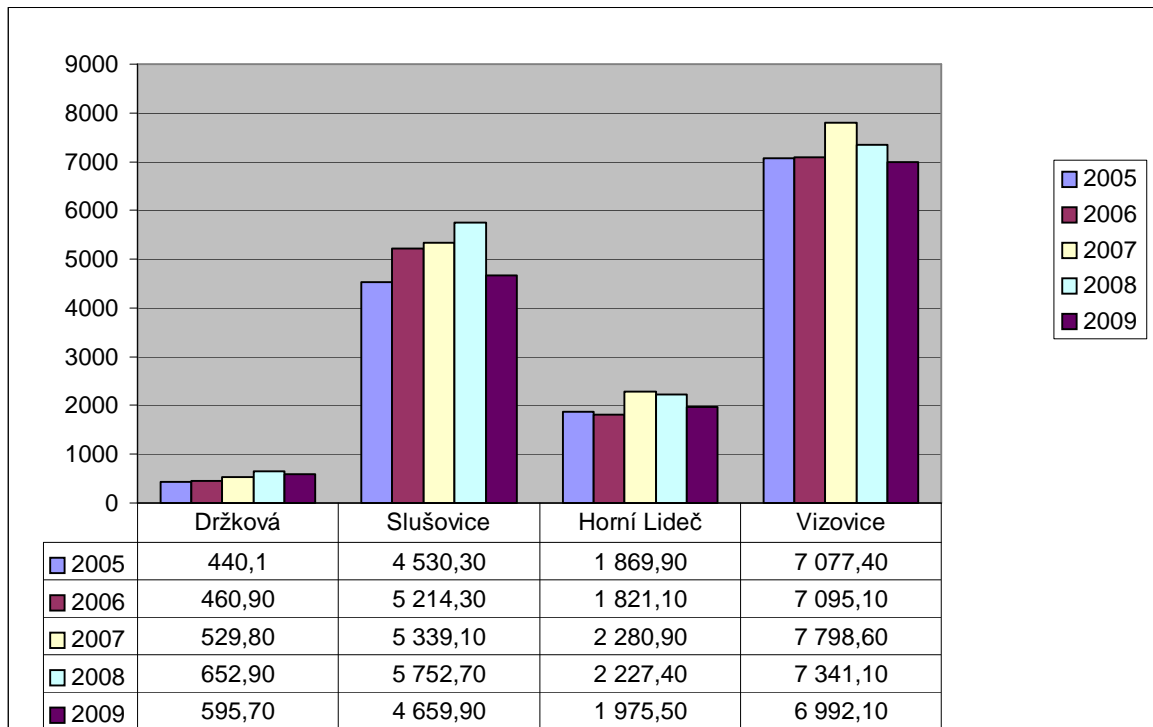
z příjmů fyzických osob a daně z příjmů právnických osob a od roku 2001 do sdílených daní přibyla i daň z přidané hodnoty. [3]

4.2.1 Daň z příjmů fyzických osob

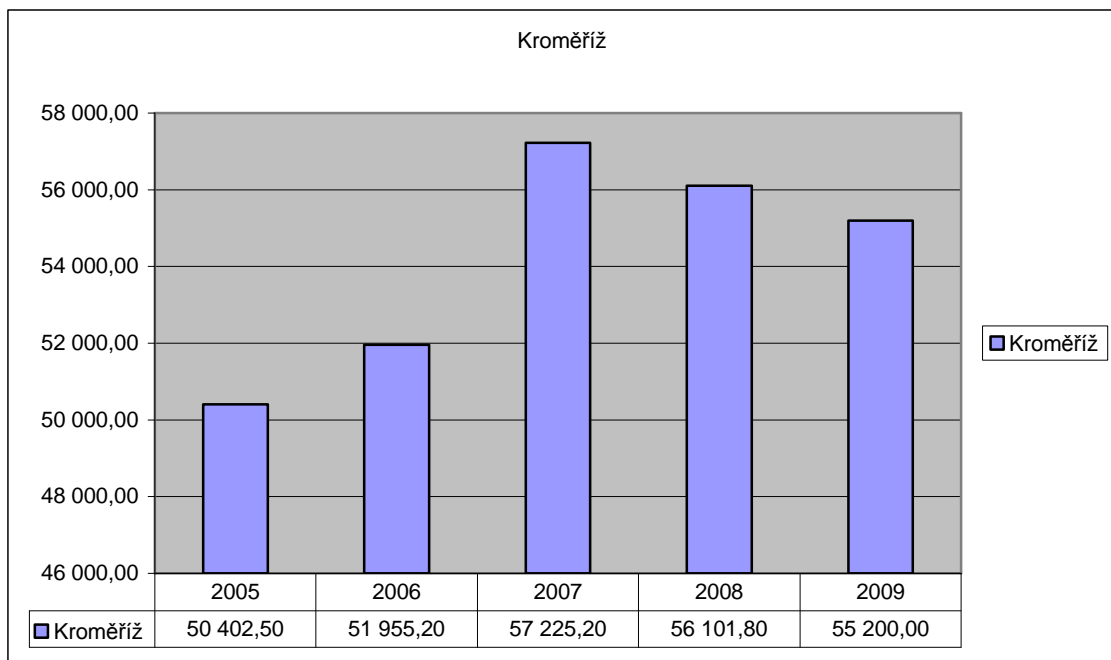
Jedná se o univerzální typ individuální důchodové daně. Předmětem této daně jsou všechny druhy příjmů, včetně příjmů kapitálové povahy, peněžité i nepeněžité příjmy, vyjma příjmů, které jsou vyjmuty ze zdanění nebo jsou od daně osvobozeny. Výše daně v letech 2005 až 2007 byla závislá na velikosti příjmu poplatníka daně a na sazbě daně. V těchto letech byla využívána klouzavě progresivní sazba daně v rozmezí od 12 do 32 %. O roku 2008 byla provedena změna novelou zákona o daních z příjmů č.261/2007, která byla součástí širšího zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů. Provedené úpravy se měly stát jedním z opatření vedoucí k ozdravení veřejných financí. Na základě této novely byla stanovena jednotná daň ve výši 15 %.

Daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků se týká příjmů ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského poměru, kdy zaměstnanec je povinen dbát příkazů svého zaměstnavatele.

Předmětná daň je daň sdílená, v letech 2005 až 2007 činila 20,59 % celorepublikového výnosu, dále obcím ve snaze k posílení motivační složky vedoucí ke zvyšování zaměstnanosti připadl 1,5 % podíl z celorepublikového výnosu daně, klíčovou roli zde sehrává počet zaměstnanců v obci ku počtu zaměstnanců v ČR. V roce 2008 byla tato daň navýšená na 21,04 % a byla změněna metodika výpočtu. [3]

Graf 11: Vývoj daňových příjmů fyzických osob ze závislé činnosti Vizovic, Slušovic, Horní Lidče, a Držkové v tis. Kč (Zdroj: obce, vlastní zjištění)

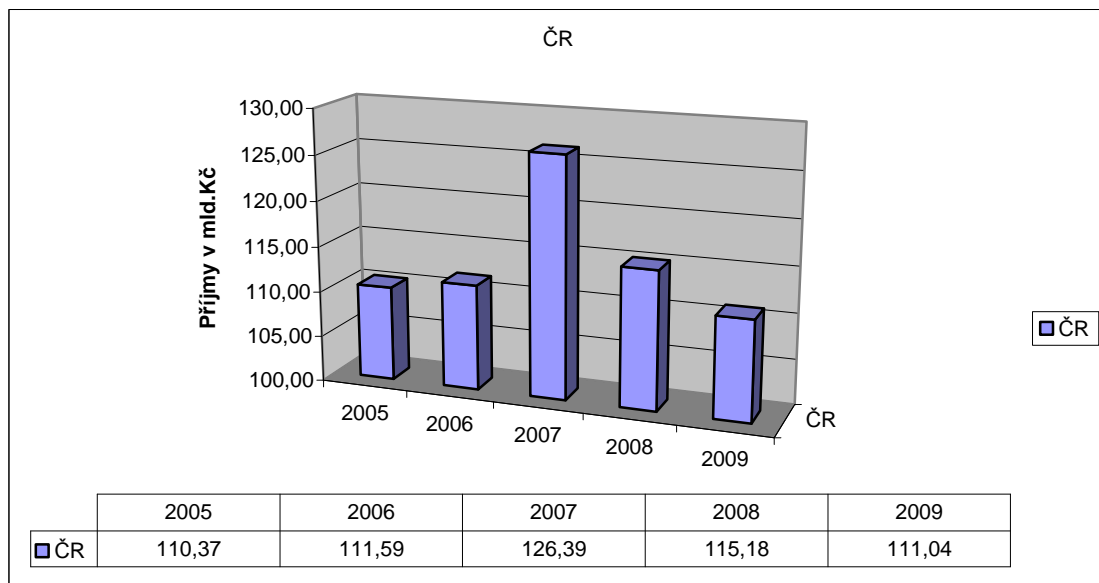
Graf 12: Vývoj daňových příjmů fyzických osob ze závislé činnosti města Kroměříž v tis.Kč (Zdroj: město Kroměříž, vlastní zjištění)

V mnou sledovaných obcích v roce 2006 došlo k nárůstu příjmů z DPFO ze závislé činnosti v průměru o 1,7 %. Pouze obec Horní Lideč vykázala za toto období pokles o 2,61%. V sledovaném období se česká ekonomika nacházela v období růstu a nedošlo k žádným významným změnám v oblasti dani z příjmů.

Dále z grafu č.11 vyplývá, že nejvyšší nárůst příjmů DPFO ze závislé činnosti zaznamenaly všechny obce v roce 2007, kromě města Slušovice, jednalo se v průměru o nárůst ve výši 12,54 %. Nejvyšší nárůst zaznamenala obec Horní Lideč o 25,25%, zatímco nejmenší nárůst zaznamenalo město Slušovice a to jen 2,39% . Tato situace byla způsobena celorepublikovým vývojem ekonomiky, která v roce 2007 dosáhla ekonomického růstu 6,5%. Trh práce a mzda byli rovněž ovlivňováni pokračujícím dynamickým ekonomickým růstem, zvyšovala se míra zaměstnanosti a průměrná hrubá nominální mzda, které v roce 2007 se zvýšila o 7,3% a dosáhla částky ve výši 21 692,- Kč.

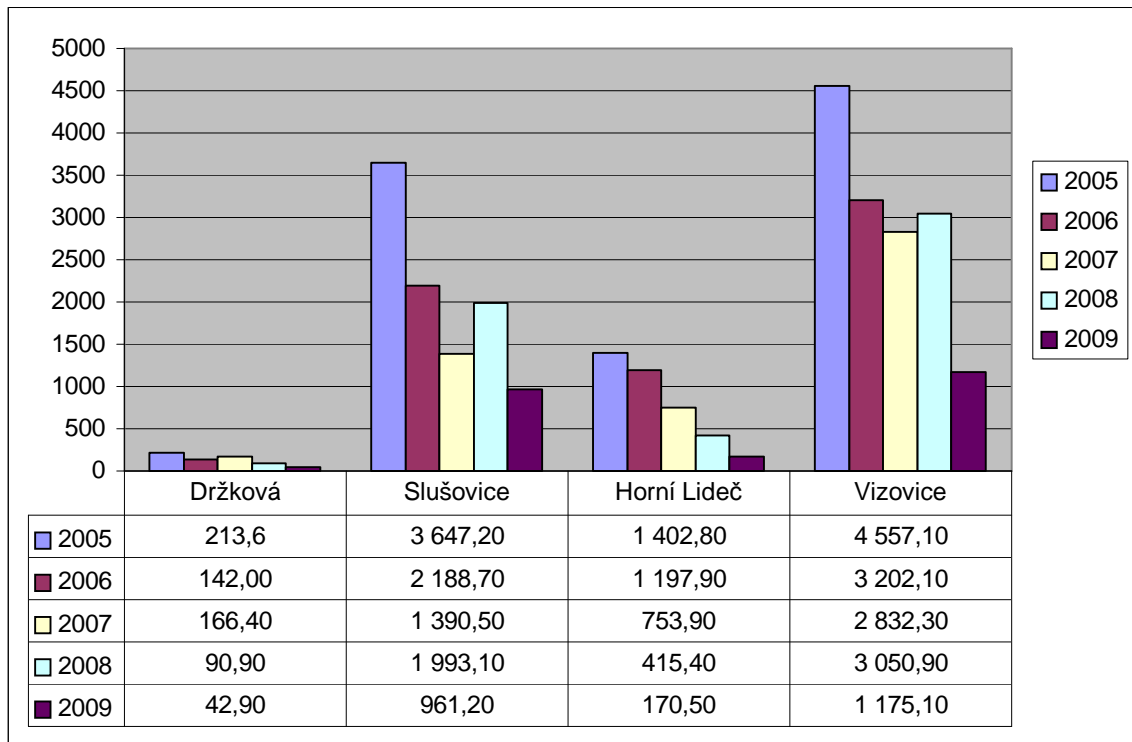
V roce 2008 se daňové příjmy měst Kroměříže, Vizovic a Horní Lidče snížily v průměru oproti roku 2007 v průměru o 3,39 %. Pouze obec Držková zaznamenala nárůst této daně ve výši 23,24 % a město Slušovice o 7,75 %. Nižší výnos daně u měst byl způsobený celkovou ekonomickou situací v ČR, kdy došlo ke zvolnění růstu ekonomiky po dynamických letech 2006 a 2007. V průběhu roku 2008 se výkon české ekonomiky značně zhoršoval a to v důsledku evropské i celosvětové ekonomické krize, jejíž prvotní příčinou byla americká hypoteční krize 2007, která postupně přerostla ve světovou finanční krizi. Co se týká vývoje daňových příjmů v obci Držková a města Slušovice, došlo zde k nárůstu daně, což bylo způsobeno novelizací zákona o rozpočtovém určení daní, kdy obec Držková i město Slušovice byly novým způsobem výpočtu přerozdělení daní zvýhodněna oproti předchozím letům.

Pro srovnání vývoje daňových příjmů fyzických osob ze závislé činnosti uvádím následující graf. č.13, ze kterého je patrný vývoj těchto daňových příjmů v ČR od roku 2005 do roku 2009. Je zde patrný nárůst příjmů v roce 2007 a následný hluboký propad.

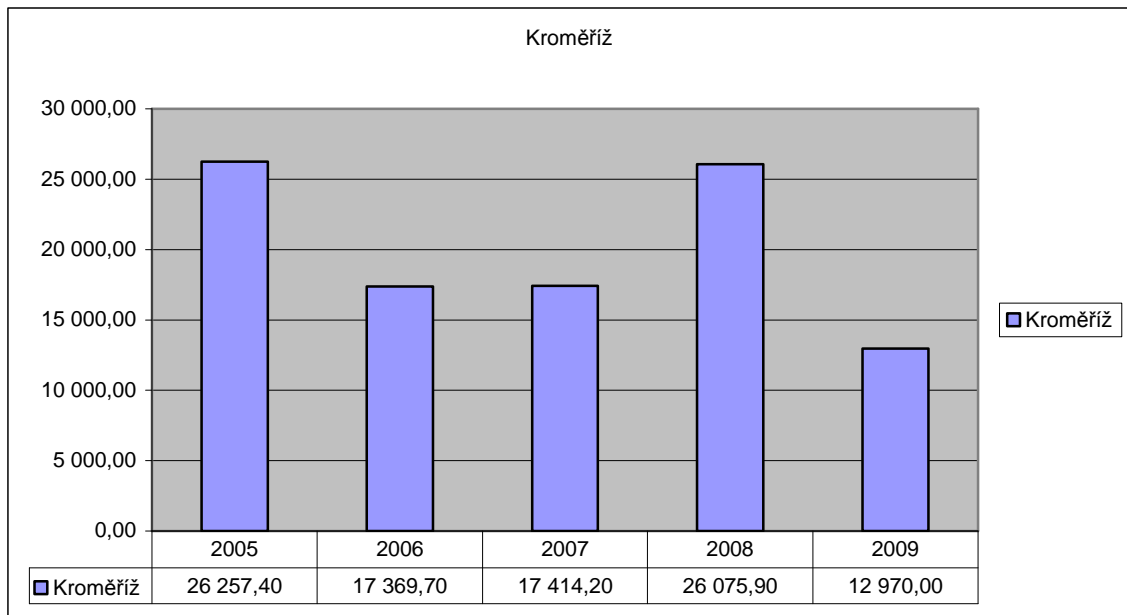

Graf 13: Vývoj příjmů daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v ČR v letech 2005 – 2009 v mld. Kč (Zdroj: MFČR)

Daň z příjmů fyzických osob OSVČ (podávaná daňová přiznání) se týká příjmů z podnikání a to buď v zemědělství, lesního a vodního hospodářství, ze živnosti, či podnikání dle zvláštních předpisů, rovněž zde patří podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditních společností na zisku.

Graf 14: Vývoj daňových příjmů fyzických osob OSVČ Vizovic, Slušovic, Horní Lidče a Držkové v tis. Kč (Zdroj: obce, vlastní zjištění)

Graf 15: Vývoj daňových příjmů fyzických osob OSVČ města Kroměříž v tis. Kč (Zdroj: město Kroměříž, vlastní zjištění)

Předmětná daň je daň sdílená, v letech 2005 až 2007 připadl obcím 30 % výnosu daně dle bydliště podnikatele a dále 20,59 % dle přepočteného počtu obyvatel z 60% celostátního výnosu, v roce 2008 bylo toto procento navýšeno na 21,4 % a došlo ke změně metodiky výpočtu.

Z grafu č.14 a 15 vyplývá, že vývoj výnosu této daně byl v letech 2005 až 2009 velmi nerovnoměrný s dramatickými výkyvy. V roce 2005 byl tento výnos daně nejvyšší u všech obcí. V roce 2006 nastal velký propad téměř v průměru o 33,03 %. Nejvyšší pokles daňových příjmů zaznamenalo město Kroměříž a Slušovice, nejmenší obec Horní Lideč.

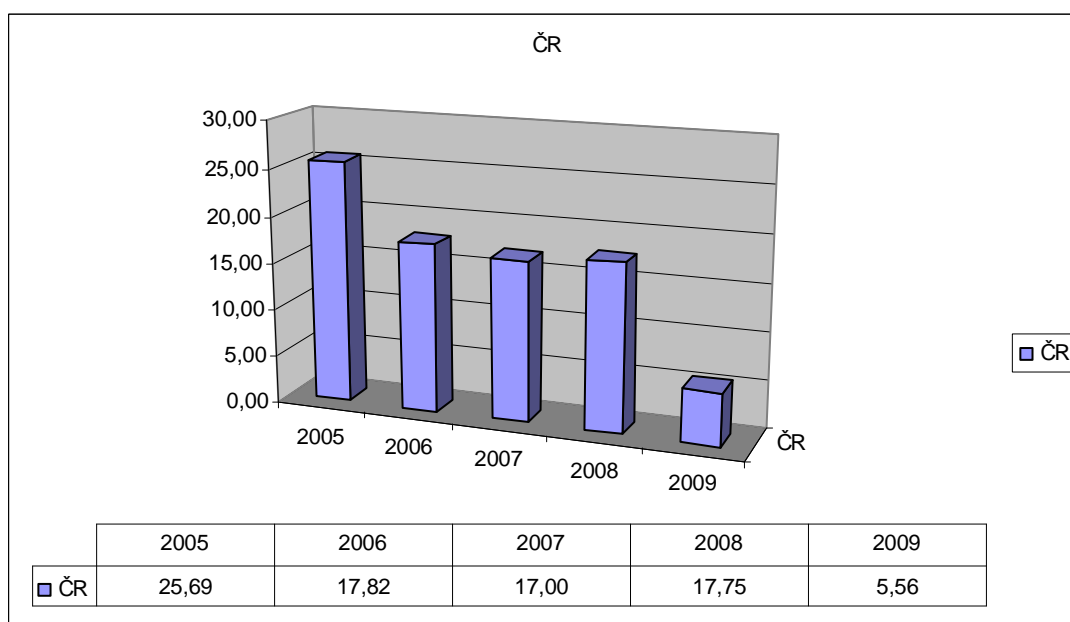
Rozdíly v příjmech v letech 2005 a 2006 byly zcela jednoznačně způsobeny zavedením institutu společného zdanění manželů zákonem č. 669/2004 Sb., s účinností od 1. 1. 2005. Díky němuž manželé s odlišnou výš příjmů se při rozdělení společného základu daně dostali do nižších příjmových pásem a v důsledku toho měli i nižší daňovou povinnost. Při dodržení podmínek stanovených zákonem mohly tento institut využít i zaměstnanci, museli však podat daňové přiznání. Podle grafu se tato skutečnost projevila v příjmech obcí až roku 2006, což můžeme vysvětlit skutečností, že v době kdy byl institut zaveden, jej poplatníci plně nevyužili a uplatnili jej formou dodatečného daňového přiznání až v následujícím roce 2006.

Dalším faktorem, který z hlediska daně z příjmů fyzických osob se podílel na nižším podílu příjmů, bylo rozšíření výdajových paušálů u příjmů z podnikatelské činnosti a u příjmů z pronájmu.

V roce 2008 obce zaznamenaly různý vývoj příjmů. Městu Kroměříž se příjmy zvýšili oproti roku 2007 téměř o 49,74 %, městu Slušovice o 43,34 %. Což bylo způsobeno změnou zákona o daních z příjmů č. 261/2007, na základě které byl zrušen institut společného zdanění manželů a byla zavedena jednotná daň ve výši 15%. Město Vizovice zaznamenalo nárůst ve výši 7,72 %. Naopak obec Horní Lideč zaznamenala pokles daňových příjmů o 44,9 % a obec Držková o 45,37%. Negativní vývoj příjmů u těchto obcí byl zcela jednoznačně ovlivněn hospodářskou krizí v daném roce, neboť se jedná o obce s nejvyšší mírou nezaměstnaností.

V roce 2009 dochází k prudkému poklesu daňových příjmů a to u veškerých sledovaných obcí v průměru o 54,33 %. Nejvyšší pokles zaznamenala obec Vizovice 61,48%, nejmenší město Kroměříž 50,26 %.

Pro srovnání vývoje daňových příjmů fyzických osob OSVČ uvádím následující graf. č.16, ze kterého je patrný vývoj těchto daňových příjmů v ČR od roku 2005 do roku 2009. Z grafu vyplývá pokles příjmů mezi rokem 2006 a 2005 o 30,6 %, v roce 2007 došlo k dalšímu mírnému poklesu o 4,6 %, v roce 2008 k mírnému nárůstu o 4,41 % a v roce 2009 opět k dramatickému poklesu o 68,68 %.

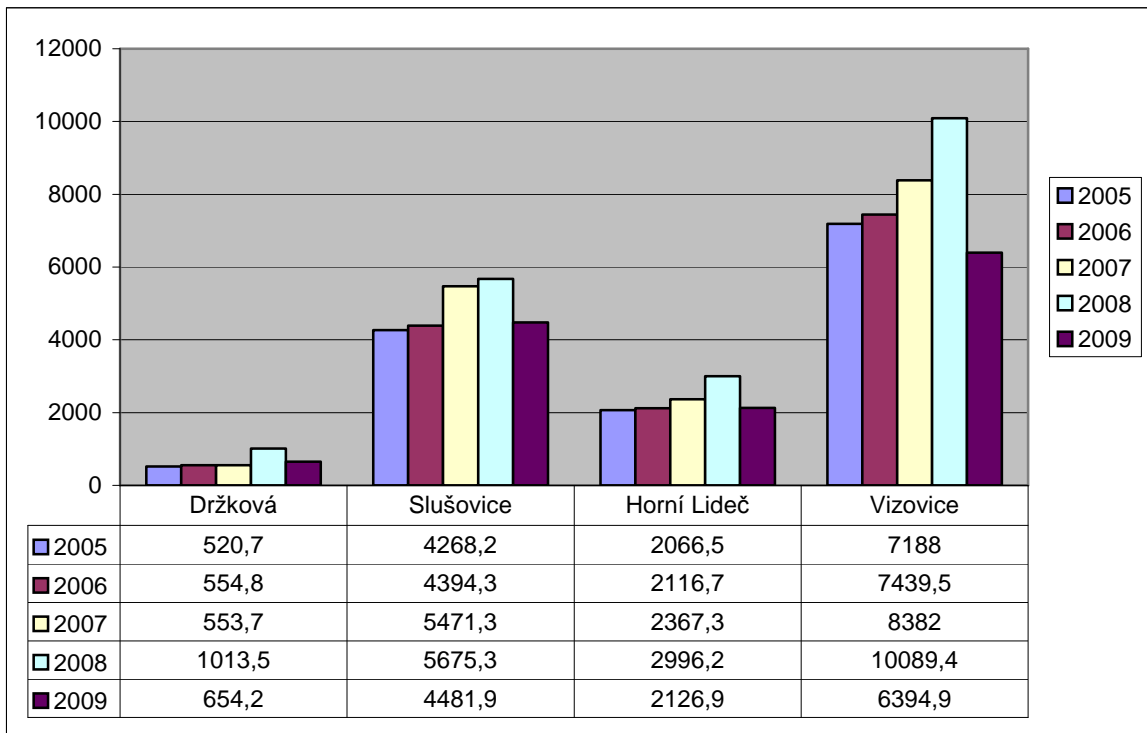

Graf 16: Vývoj daně z příjmů fyzických osob OSVČ v ČR v mld. Kč (Zdroj : MFČR)

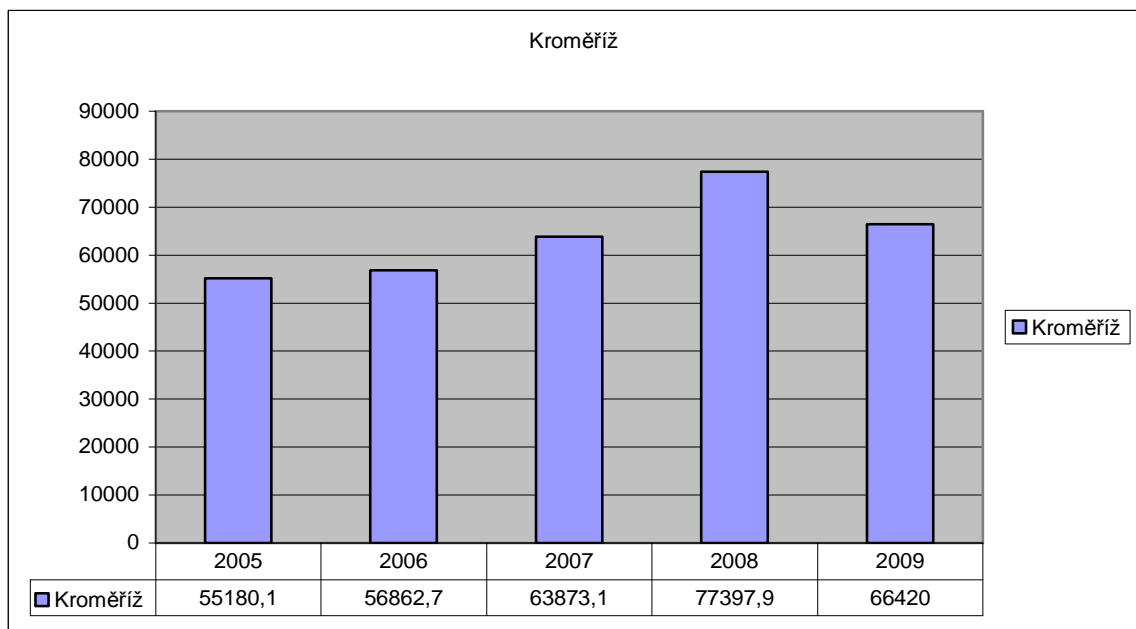
4.2.2 Daň z příjmů právnických osob

Jedná se o daň, kterou platí právnické osoby, sazby daně a odpočitatelné položky jsou každoročně upravovány novelizací zákona o daních z příjmů, aby se nezvyšovalo daňové zatížení. V posledních letech je u daně z příjmů právnických osob postupně snižována lineární sazba daně. [3]

V případě, kdy jsou poplatníkem daně přímo obce jedná se o daň výlučnou, která je celá příjmem obecního rozpočtu. V ostatních případech se jedná o daň sdílenou, kdy od r. 1996 obcím připadá podíl na celostátním výnosu. V letech 2005 až 2007 podíl činil 20,59 %, od roku 2008 činí podíl 21,4 %.

Graf 17: Vývoj daňových příjmů právnických osob Vizovic, Slušovic, Horní Lidče a Držkové v tis. Kč (Zdroj: obce, vlastní zjištění)

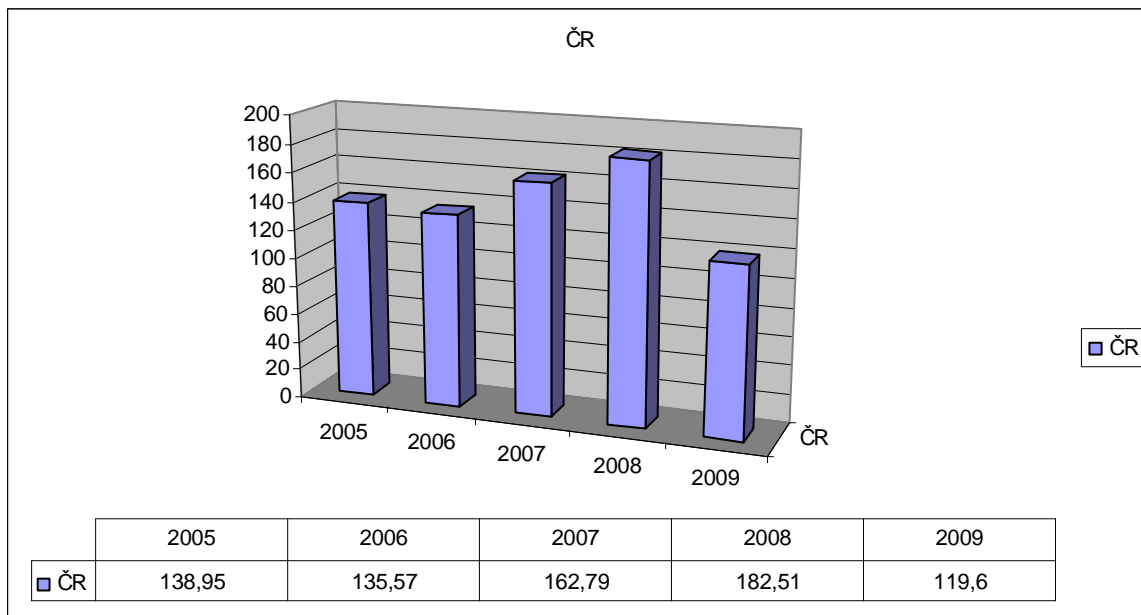

Graf 18: Vývoj daňových příjmů právnických osob města Kroměříž v tis. Kč (Zdroj: město Kroměříž, vlastní zjištění)

Z grafu č.17 a 18 vyplývá, že vývoj výnosu této daně byl v letech 2005 až 2008 stoupající, kdy v roce 2008 dosáhl nejvyšších hodnot u všech sledovaných obcí. Nárůst daňových příjmů v roce 2008 oproti roku 2005 činil v průměru 37,39 %, nejvyšší nárůst zaznamenala obec Horní Lideč 44,99 %. Meziroční nárůst pak byl v průměru ve výši 13,22 % . U obce Držková byl zaznamenán nárůst téměř 83,04 %. Tento nárůst byl jednoznačně způsoben novelizací zákona o zákona o rozpočtovém určení daní, kdy obec Držková jako malá obec byla novým způsobem výpočtu přerozdělení daní zvýhodněna oproti předchozím letům. Následně v roce 2009 dochází k poklesu příjmů a to v průměru o 23,8 %.

Růstový vývoj daně příjmů právnických osob odráží celkový vývoj ekonomiky ČR, která v letech 2005 a 2006 měla rekordní tempo růstu. Vzhledem k režimu odvodu daně údaje uvedené v daném aktuálním roce v podstatě odráží hospodářské výsledky předcházejícího zdaňovacího období. Proto u této daně dochází k nejvyššímu příjmu v roce 2008, v rozporu s tím, že v té době docházelo již ke zpomalení české ekonomiky a k jejímu postupnému útlumu. Dále nárůst daně v těchto letech byl očekáván poměrně vyšší. Ke snížení nárůstu příjmů daně z příjmů právnických osob měly vliv legislativní změny, zejména snížení sazby daně v roce 2005 na 26%, v letech 2006 a 2007 na 24 %, v roce 2008 21 % a roce 2009 na 20 %, dále zrychlení odpisovaného majetku v 1. až 3. odpisové skupině a zavedení nové odpočitatelné položky od základu daně ve výši 100 % nákladů souvisejících s realizací projektů výzkumu a vývoje.

Pro srovnání vývoje daňových příjmů daně z právnických osob opět uvádím následující graf. č.19, ze kterého je patrný vývoj těchto daňových příjmů v ČR od roku 2005 do roku 2009. Z grafu vyplývá, že v rámci vývoje celé ČR došlo na rozdíl od vývoje u obcí k mírnému poklesu mezi roky 2005 a 2006 o 2,4 %. Celkový nárůst příjmů této daně od roku 2005 do roku 2008 činil 31,40 % a následný propad v roce 2009 o 34,5 %.

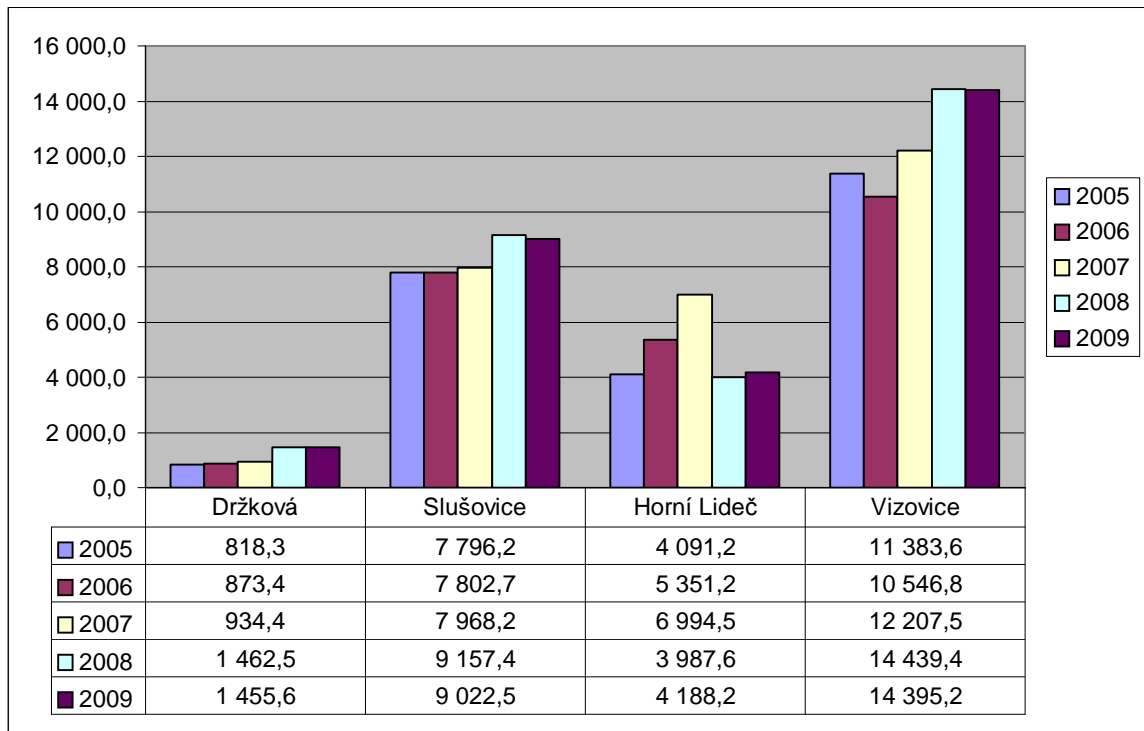

Graf 19: Vývoj daně z příjmů právnických osob v ČR v mld.Kč (Zdroj: MFČR)

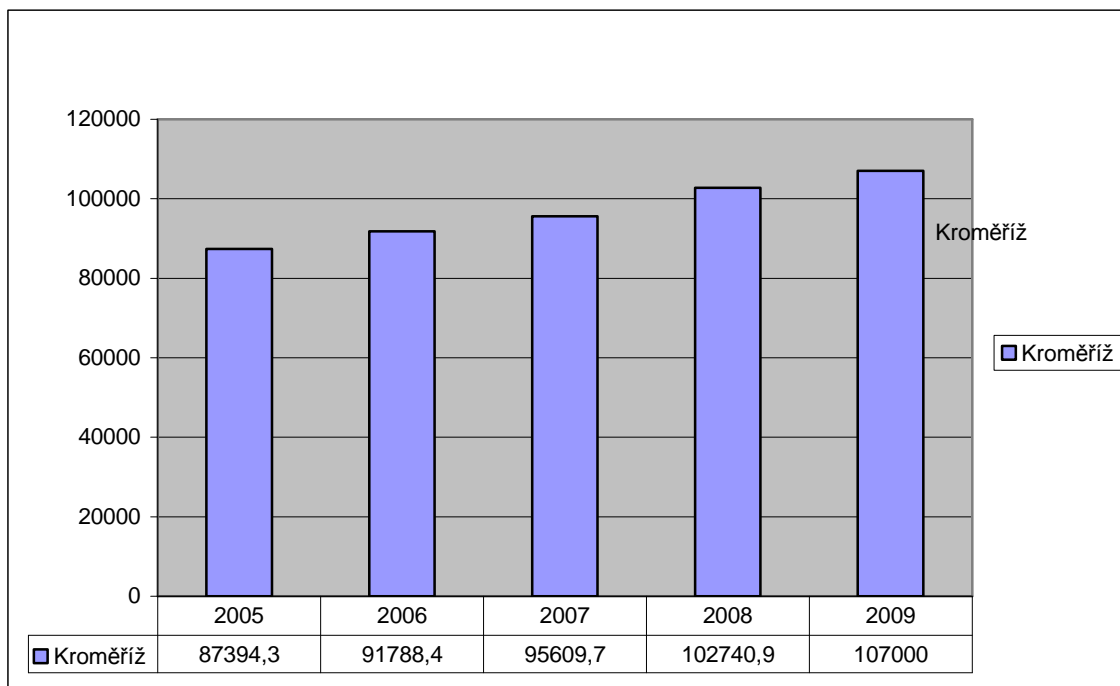
4.2.3 Daň z přidané hodnoty

Jedná se v podstatě o prodejní daň, která je ukládána na všech stupních zpracování. Daňové břemeno nese spotřebitel, plátcem daně je obchodní či výrobce. Daň na výstupu se počítá z celkových výstupů a na vstupu má plátcem nárok na odpočet daně zaplacené ve vstupu do výroby.

Jedná se o daň sdílenou teprve od roku 2001, kdy byl stanoven její podíl pro obce ve výši 20,59 % dle přepočteného počtu obyvatel, od roku 2008 činí podíl 21,4%. DPH je nejvýnosnějším zdrojem veřejných příjmů ČR. V tomto zdaňovacím období nedošlo k významným novelám předmětné daně, pouze v roce 2007 se zvýšila snížená sazba daně z 5 % na 9 %, tato skutečnost však z důvodů ekonomické růstu české ekonomiky nemohla výši příjmů ovlivnit.

Graf 20: Vývoj DPH Vizovic, Slušovic, Horní Lidče a Držkové v tis. Kč (Zdroj: obce, vlastní zjištění)

Graf 21: Vývoj DPH města Kroměříž v tis. Kč (Zdroj: město Kroměříž, vlastní zjištění)

Z grafu č.20 a 21 vyplývá, že vývoj výnosu této daně se značně lišil téměř u každé obce. Jednoznačný vývoj je patrný u města Kroměříže, kde od roku 2005 až do roku 2009 dochází k růstu příjmů z této daně, i přes to, že celorepublikově výnos příjmů klesl v důsledku dopadu ekonomické krize. Tuto skutečnost lze zdůvodnit tím, že v roce 2008 došlo novelizací zákona o RUD k navýšení podílu na sdílení této daně o 0,81 %. Nárůst daně mezi jednotlivými lety činil v průměru 5,2 %.

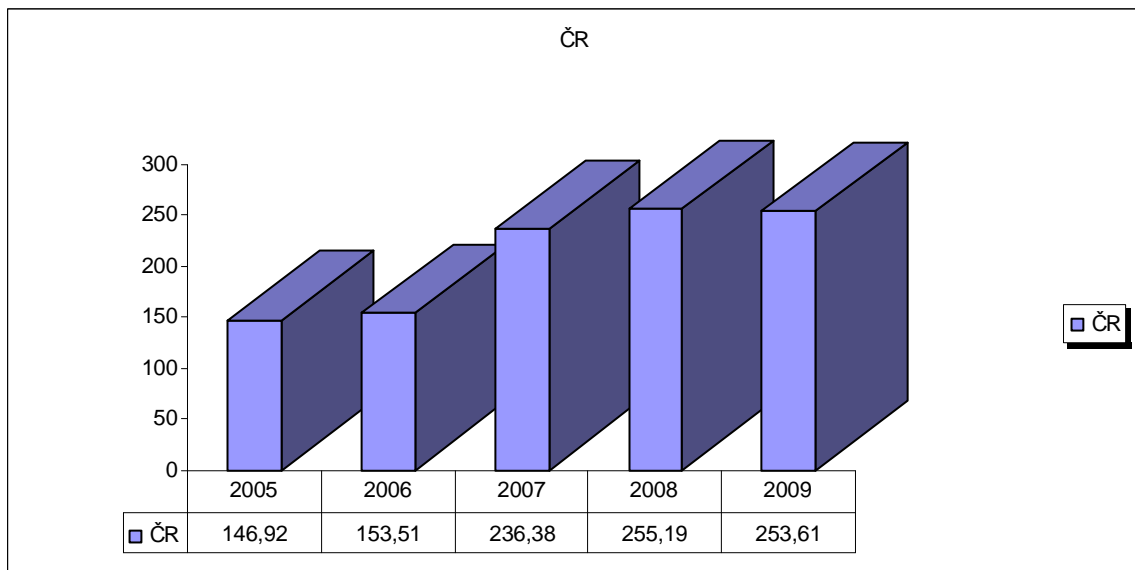
Město Vizovice zaznamenalo mezi roky 2005 a 2006 pokles daně o 7,35 %. V roce 2007 a 2008 následoval nárůst příjmů o 15,74 % a o 18,28 %. V roce 2009 došlo k nevýraznému poklesu příjmů o 0,31 %.

Obec Horní Lideč měla vývoj příjmů zcela odlišný od roku 2005 až do roku 2007 příjmy vzrůstaly v průměru o 30,7 %. V roce 2008 došlo k výraznému propadu těchto příjmů o 42,99 %.

U města Slušovice dochází k nárůstu daně od roku 2005 do roku 2008 v průměru o 15,73 %, v roce 2009 následuje mírný pokles o 1,47 %.

Rovněž u obce Držková dochází k nárůstu příjmů z této daně až do roku 2007 v průměru o 6,85%, v roce 2008 došlo k výraznému nárůstu až o 56,52% a v roce 2009 dochází k mírnému poklesu o 0,47 %.

Pro srovnání vývoje daňových příjmů DPH opět uvádím následující graf. č.22, ze kterého je patrný vývoj těchto daňových příjmů v ČR od roku 2005 do roku 2009. Z grafu vyplývá, že příjmy od roku 2005 do roku 2008 rostly a na výši 255,19 mld. Kč, tento vývoj odrážel ekonomickou situaci, kdy česká ekonomika rekordně rostla, v roce 2009 se projevil pokles příjmů, tento však byl pouze mírný a to o 0,62%.

Graf 22: Vývoj DPH v ČR v mld. Kč (Zdroj: MFČR)

4.2.4 Daň z nemovitosti

Daň z nemovitosti je majetková daň. Touto daní se každoročně zdaňuje nemovitý majetek ve vlastnictví, případně u kterého bylo v minulosti zřízeno tzv. právo hospodaření nebo právo trvalého užívání, tzn. pozemky a stavby.

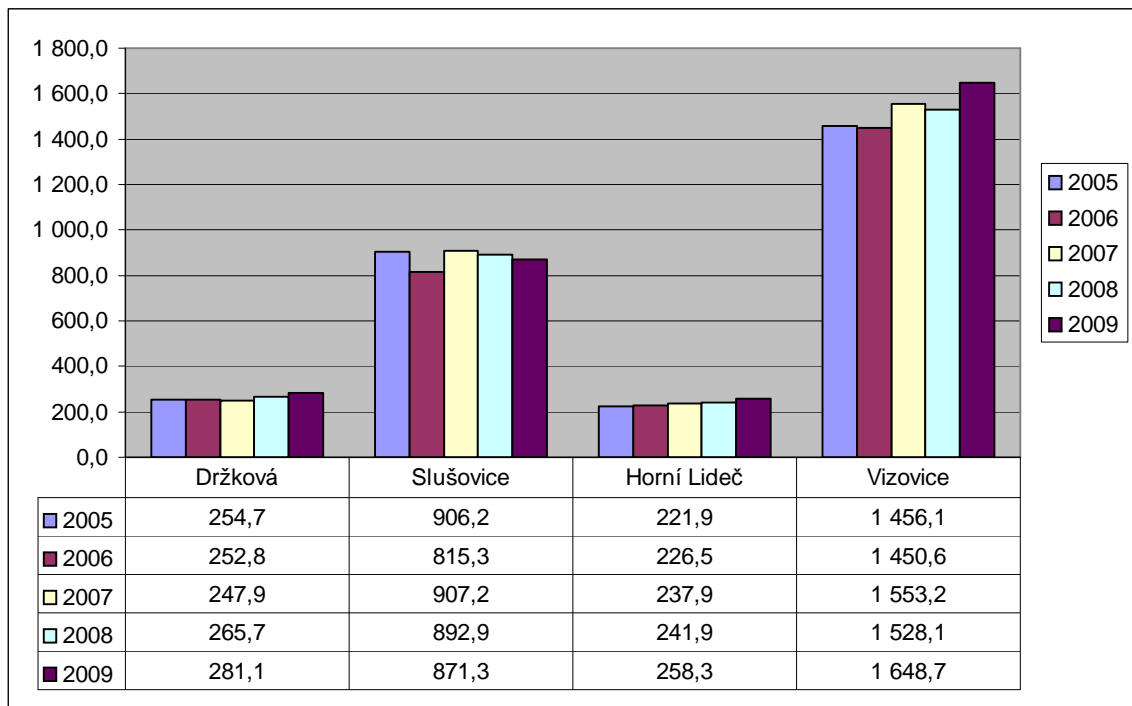
Tato daň je výlučným příjmem rozpočtů obcí. Obce, kterým výnos této daně plyne, mají velmi omezenou daňovou pravomoc jak ovlivnit výnos této daně. [3]

Významnou změnu přinesla novela č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, na základě které došlo k selektivnímu zvýšení daně. V nejmenších obcích do 300 obyvatel novela zvýšila stávající velikostní koeficient z dosavadní hodnoty 0,3 na 1,0. V obcích od 300 do 600 obyvatel pak z dosavadní hodnoty 0,6 rovněž na 1,0.

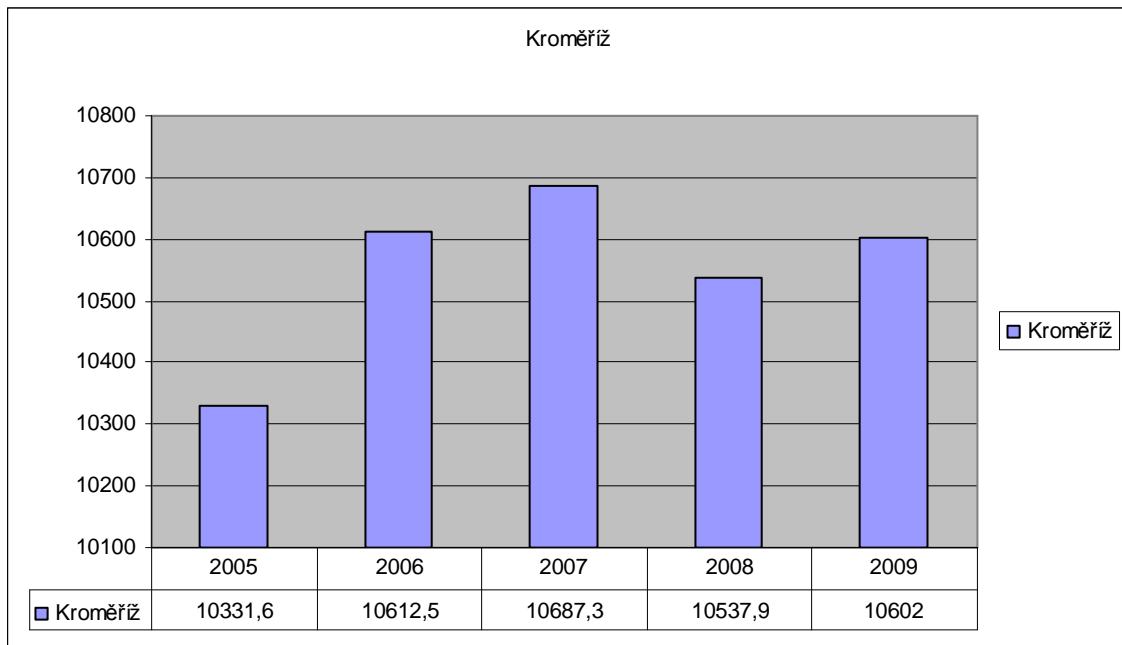
Novelou získaly obce možnost stanovit si na území obce místní koeficient ve výši 2,3,4 nebo 5. Tímto koeficientem se následně vynásobí daňová povinnost poplatníka, čímž obec může ovlivňovat konečnou výši daňového zatížení. Místní koeficient je obec povinna vyhlásit v obecně závazné vyhlášce. Rovněž mohou obce při splnění zákonných podmínek osvobodit od daně pozemky, konkrétně ornou půdu, trvalé travní porosty, ovocné sady, chmelnice a vinice.

Na základě výše uvedené novely došlo ke zrušení osvobození od daně u novostaveb a u nově zateplených budov.

Daň z nemovitosti je daň stabilní a to z důvodu neměnnosti v čase, neboť i po 18 novelách je téměř shodná jako při schválení v roce 1992.

Graf 23: Vývoj daně z nemovitosti Vizovic, Slušovic, Horní Lidče a Držkové v tis.Kč (Zdroj: obce, vlastní zjištění)

Graf 24: Vývoj daně z nemovitosti města Kroměříž v tis.Kč (Zdroj: město Kroměříž, vlastní zjištění)

Z grafu č.23 a 24 vyplývá, že vývoj výnosu této daně se lišil téměř u každé obce. Jednoznačný vývoj je patrný u obce Horní Lideč, kde se daň z nemovitosti vyvíjela od roku 2005 do roku 2009 vzestupně v průměru o 3,11 %. Nejvyšší nárůst jsem zaznamenala v období mezi roky 2008 a 2009, kdy výnos této daně narostl o 6,78 %.

U města Slušovic se jednalo o nerovnoměrný vývoj, kdy v roce 2006 došlo k poklesu výnosu daně oproti roku 2005 o 10,03 %. V roce 2007 byl zaznamenán nárůst o 11,27 % a následně v roce 2008 a 2009 pokles výnosu daně o 1,58 % a 2,42%.

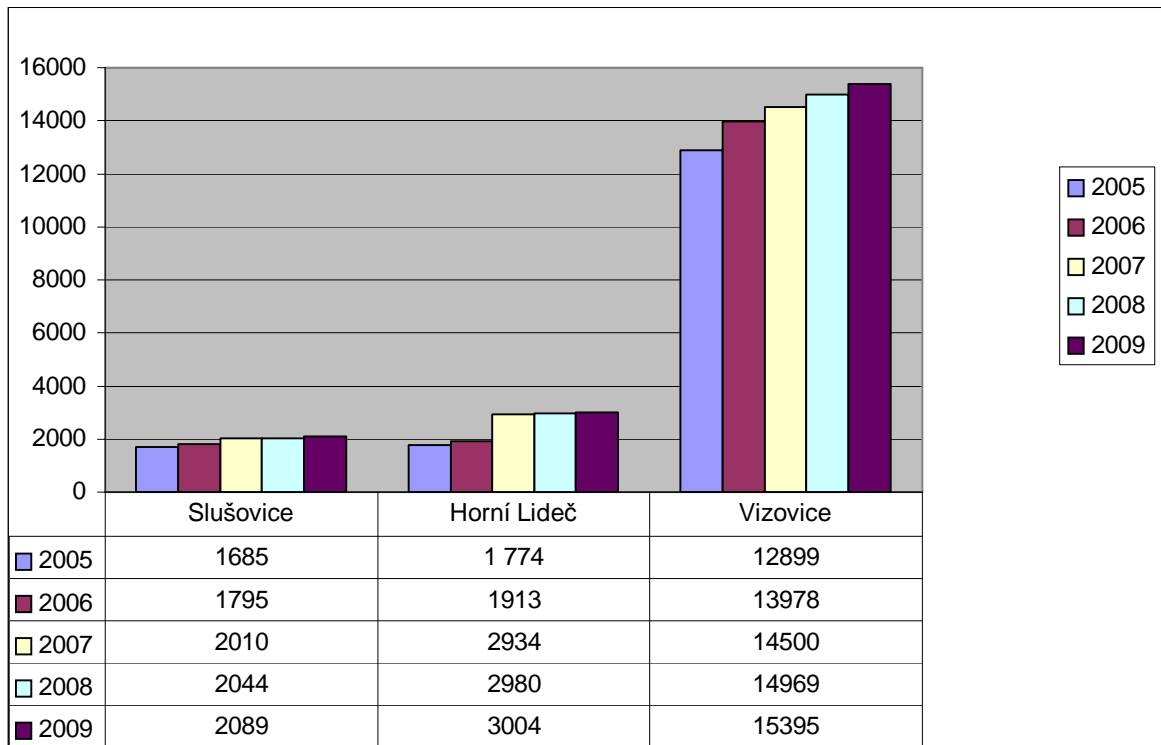
Město Vizovice zaznamenalo mezi roky 2005 a 2006 pokles výnosu daně o 0,38 %. V roce 2007 došlo k nárůstu o 7,07 %, v roce 2008 následoval pokles výnosu daně o 1,62% a v roce 2009 k nárůstu výnosu příjmů o 7,89%.

Město Kroměříž zaznamenalo nejvyšší nárůst výnosu daně v roce 2006, kdy se tento výnos zvýšil o 2,72%, následně v roce 2007 se výnos zvýšil o 0,70 %. V roce 2008 došlo k poklesu o 1,40% a v roce 2009 se výnos opět zvýšil o 0,61%.

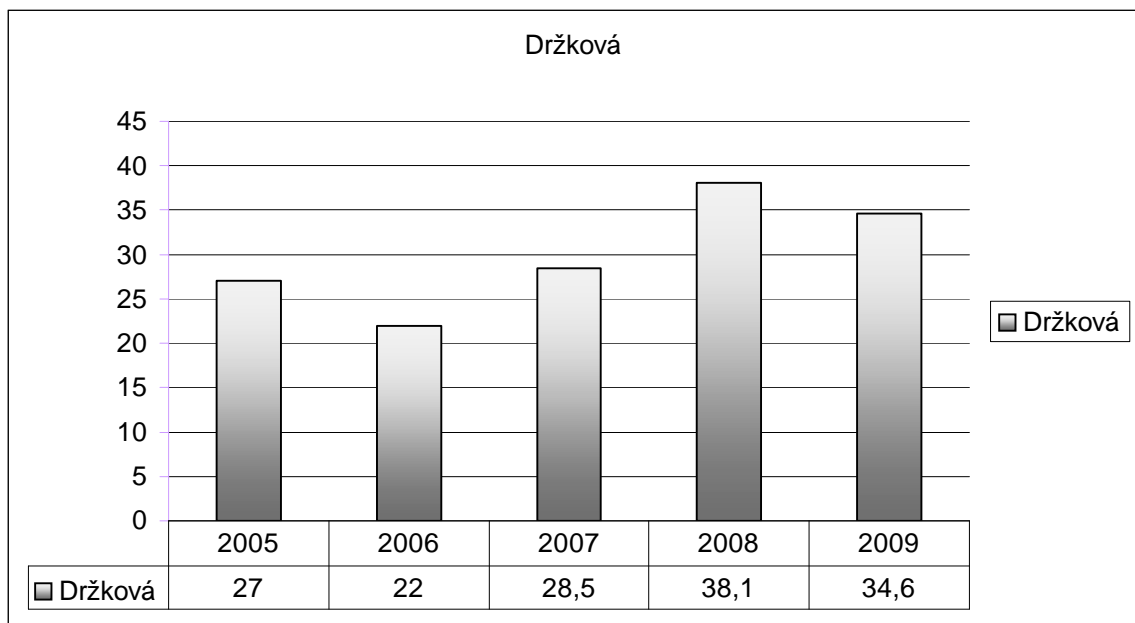
Obec Držková zaznamenala v letech 2006 a 2007 pokles příjmů daně z nemovitosti v průměru o 1,35 %. V roce 2008 a 2009 dochází k postupnému nárůstu o 7,18 % a 5,80 %.

4.3 Rozbor příspěvku na výkon státní správy

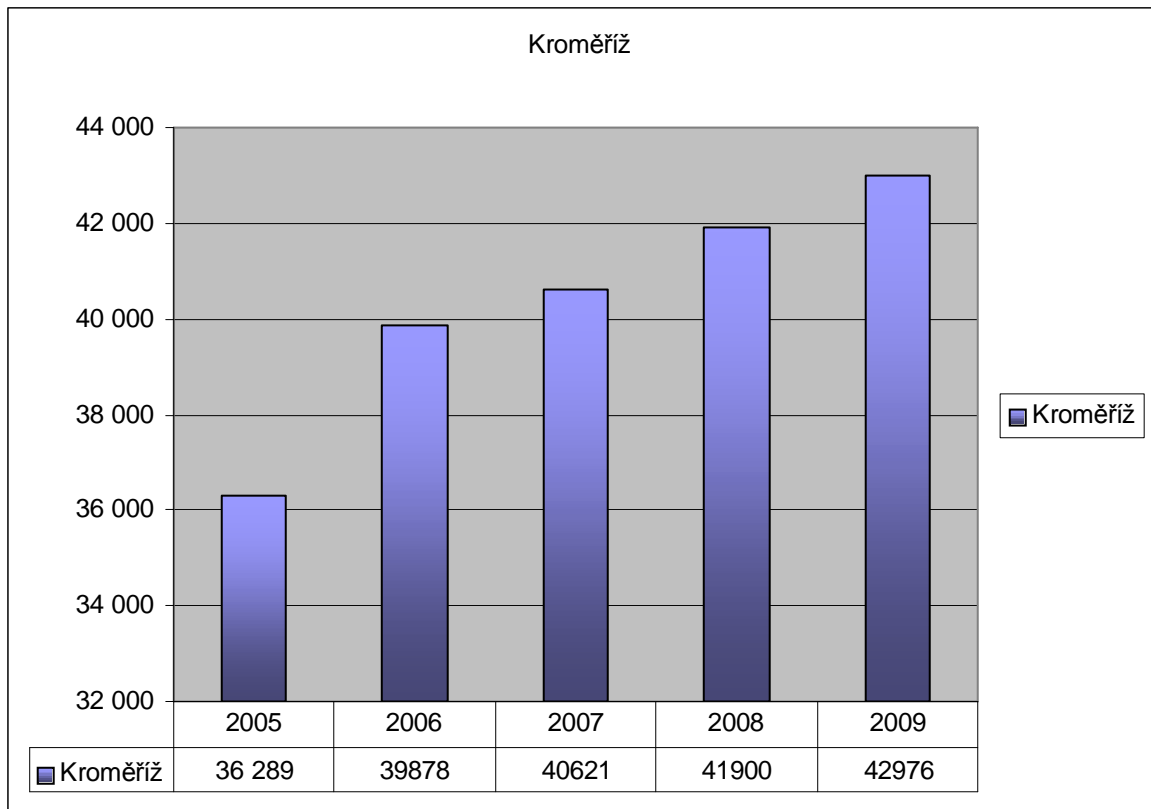
Jedná se o dotaci poskytovanou v rámci souhrnného finančního vztahu státního rozpočtu k obcím. Tato dotace či příspěvek je určen na částečnou úhradu osobních a věcných výdajů spojených s výkonem státní správy. Od roku 2006 platí nová metodika výpočtu, na základě které byl sjednocen přístup pro výpočet příspěvku pro všechny typy působností obcí. Ke změně metodiky došlo z důvodů, že malé obce, které neměly působnost obcí s rozšířenou působností byly podhodnoceny a velké obce spíše nadhodnoceny. [4]

Graf 25: Vývoj výše příspěvku na výkon přenesené působnosti obcí Vizovic, Slušovic a Horní Lidče v tis.Kč (Zdroj: obce, vlastní zjištění)

Graf 26: Vývoj výše příspěvku na výkon přenesené působnosti obce Držková v tis. Kč (Zdroj: obec, vlastní zjištění)

Graf 27: Vývoj výše příspěvku na výkon přenesené působnosti města Kroměříž v tis. Kč (Zdroj: město Kroměříž, vlastní zjištění)

Z grafů č.25, 26 a 27 vyplývá, že výše příspěvku na výkon státní správy je u všech obcí rostoucí. Nejpatrnější nárůst výše příspěvku zaznamenala obec Horní Lideč v roce 2007, kdy se příspěvek zvýšil o 53,37%, což souvisí se změnou metodiky výpočtu. Ostatní města a obce tak výrazný nárůst nezaznamenaly.

V roce 2006, od kdy vstoupila v platnost nová metodika, činil průměrný nárůst u obcí bez ohledu na typ jejich výkonu státní správy 8,16 %.

V roce 2007, tedy rok po změně metodiky, došlo k výraznému nárůstu u obce Horní Lideč (již výše zmiňovaných 53,37%), dále u města Slušovic, kde nárůst činili 11,98%. Oproti tomu město Kroměříž zaznamenalo nárůst pouze 1,86 % a město Vizovice 3,73 %.

V roce 2008 je vývoj u všech obcí shodný dochází k mírnému navýšení a to v průměru o 2,41 %. Obdobný vývoj je i v roce 2009 kdy dochází rovněž k mírnému navýšení a to v průměru o 2,1 %.

Poněkud rozdílný vývoj jsem zaznamenala u obce Držková, kde v roce 2006 dochází k poklesu výše příspěvku o 18,52 %, v roce 2007 nárůst o 29,55 %, v roce 2008 nárůst o 33,68 % a v roce 2009 mírný pokles o 9,19 %.

5 MOŽNOSTI EFEKTIVNĚJŠÍHO VYUŽITÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ POSKYTOVANÝCH NA VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY ÚZEMNÍM SAMOSPRÁVÁM

V současné době je téma efektivního využívání finančních prostředků velmi aktuální. Česká ekonomika vykázala v roce 2009 propad hospodářského růstu, dle odhadů přibližně o 4,3% a pro rok 2010 se počítá pouze s mírným nárůstem. Tyto skutečnosti budou mít značné dopady i na hospodaření územních samospráv, které musí počítat s nižším zdrojem příjmů plynoucího ze státního rozpočtu. Tento trend potvrzuje i mnou provedená analýza jednotlivých rozpočtů obcí, ze které je zřejmé, že výše daňových příjmů v roce 2009 znamenala u všech sledovaných obcí a měst výrazný pokles. Negativní vývoj daňových příjmů bude mít vliv na výši a strukturu realizovaných výdajů.

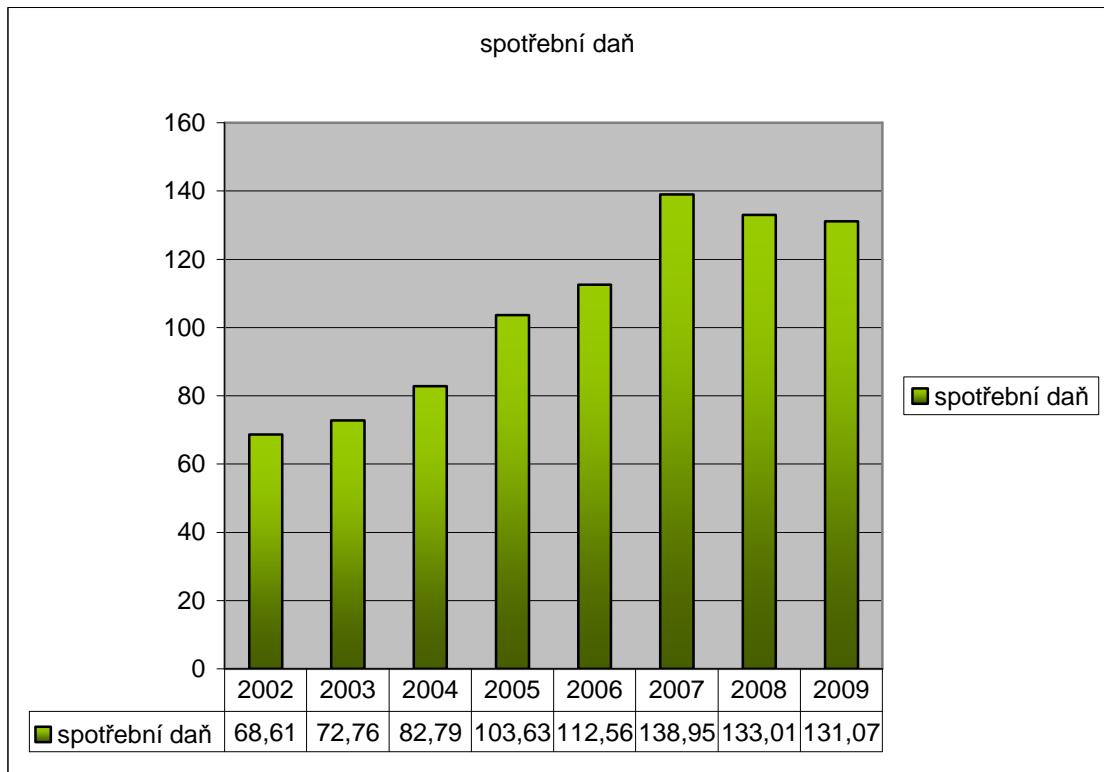
Skutečnost je o to alarmující, neboť výdaje územních rozpočtů mají vzrůstající tendenci a to v důsledku provedené decentralizace kompetencí na územní samosprávy a dále růst výdajů související s regionálním rozvojem a potřebami jeho financování. Jednu z největších skupin výdajů tvoří zajišťování lokálních a regionálních statků v přenesené působnosti.

V současné době však existují již omezené možnosti navyšování příjmové stránky rozpočtu, neboť poslední novela v systému sdílených daní se uskutečnila v roce 2008 a Ministerstvo financí zřejmě v blízké době další novelizaci nepřipravuje, protože dle zveřejněného plánu legislativních prací pro rok 2010 se rozpočtové určení daní v něm neobjevuje.

Ve své práci bych se pokusila navrhnout a zhodnotit dvě varianty zvýšení příjmů obecních rozpočtů a to možnost rozšíření o podíl na výnosu ze spotřebních daní a zvýšením příjmů daně z nemovitosti. Dále z důvodu vyváženosti objektivitu rovněž zvážím i možnosti úspor z hlediska výdajů obcí.

5.1 Podíl na výnosu ze spotřebních daní

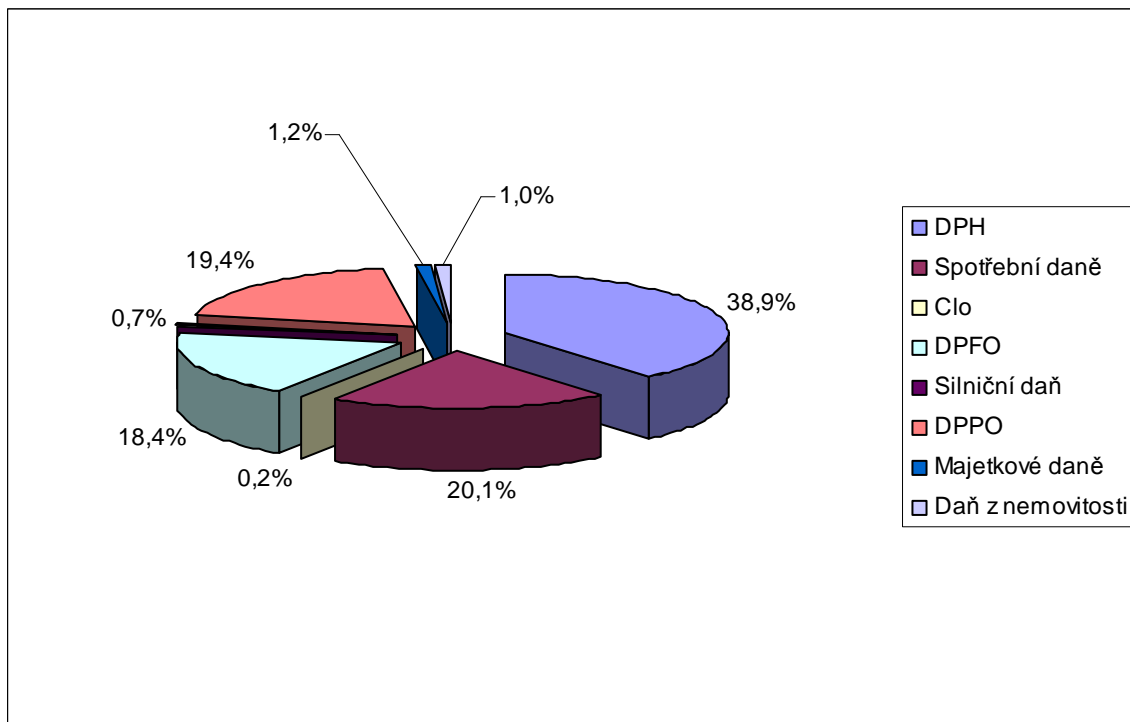
Spotřební daň je nepřímá daň, kterou zavádí stát za účelem regulovat cenu určitých komodit na trhu. Účelem může být buď zvýšit příjmy státního rozpočtu nebo snížit prodávané množství škodlivého zboží. V České republice jsou předmětem daně minerální oleje, tabákové výrobky, líh, pivo, víno a ekologické daně, které se vztahují na plyn, pevná paliva a elektřinu.

Graf 28: Vývoj výnosu spotřební daně v ČR v letech 2002 - 2009 v mld. Kč (Zdroj: MFČR)

Jak vyplývá z výše uvedeného grafu č.28 v letech 2002 až 2007 docházelo k postupnému nárůstu daňových příjmů u spotřební daně. Celkově se výběr této daně od roku 2002 do roku 2007 zvýšil o 102,52 % . Následně v roce 2008 výnos poklesl o 4,27% a v roce 2009 byl zaznamenán pokles o 1,46%. Nárůst daně do roku 2007 byl způsoben harmonizací sazeb daní na úroveň požadovanou Evropskou unií, která byla dokončena v roce 2008.

Z výše uvedeného grafu se spotřební daň jeví jako stabilní daň, kterou by bylo možné využít jako další možný finanční zdroj pro samosprávy. Je zde nutné však podotknout, že v rámci příjmů ze spotřební daně je fiskálně nejvýznamnější daní daň z minerálních olejů, která jako jediná je daní sdílenou jak státním rozpočtem, tak i Státním fondem dopravní infrastruktury. Např. v roce 2006 činil podíl daně z minerálních olejů 78,84 mld. Kč z celkového výběru 112,60 mld Kč. Částka určena pro Státní fond dopravní infrastruktury činila 7 mld. Kč.

Graf 29: Struktura daňových příjmů ČR v roce 2009 v mld.Kč (Zdroj: MFČR, vlastní výpočty)

Z výše uvedeného grafu č. 29 vyplývá, že spotřební daně činily 20,1 % celkových daňových příjmů, což je téměř shodné procento jako u ostatních sdílených daní - daně z příjmů právnických osob nebo fyzických osob.

Na základě výše uvedených údajů se mi spotřební daň jeví jako možný další zdroj pro financování obecných rozpočtů.

V další části své práce se pokusím nastínit finanční dopad sdílení spotřební daně na konkrétní rozpočty jednotlivých obcí za rok 2009. V úvahu bych vzala způsob sdílení této daně shodný jako v případě daně z přidané hodnoty tj 21,4 % na celostátním výnosu daně dle přepočteného počtu obyvatel.

Vzhledem k tomu, že v současné době by to znamenalo značný výpadek daňových příjmů do státního rozpočtu, zvažila bych ještě druhou variantu, kdy by byl stanoven podíl na celostátním výnosu této daně ve výši 10 %.

5.2 Konkrétní finanční dopady sdílení spotřební daně na vybrané obce

Při provádění základního propočtu podílu spotřební daně u vybraných obcí, budu vycházet z celostátního inkasa daně v roce 2009, přičemž budu vycházet z údajů pouze za státní rozpočet bez podílu určeného Státnímu fondu dopravní infrastruktury. Výše inkasa spotřební daně v roce 2009 činila 131,7 mld. Kč. K výpočtu jsem použila informace na základě Vyhlášky č. 276/2009 Sb., o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů s účinností od 1. září 2009 a vycházela jsem z příslušné přílohy k vyhlášce.

Dle provedených vlastních výpočtů by výnos spotřební daně pro jednotlivé obce byl následující:

Tabulka 47: Výnos spotřební daně v tis. Kč (Zdroj: vlastní výpočty)

Obec	Příjmy ze spotřební daně 21,4 % výnosu (v tis. Kč)	Příjmy ze spotřební daně 10 % výnosu (v tis. Kč)
Kroměříž	56 709,5	26 499,8
Vizovice	7 524,8	3 516,3
Horní Lideč	2 233,6	1 043,7
Slušovice	4 694,3	2 193,6
Držková	756,5	353,5

Dále jsem výnos spotřební daně dle vlastních propočtů aplikovala do rozpočtů jednotlivých obcí za rok 2009. Dopady předpokládaných příjmů ze spotřební daně jsou následující:

Tabulka 48: Dopady výnosu spotřební daně na jednotlivé rozpočty obcí - varianta I. (Zdroj: obce, vlastní výpočty)

	Kroměříž	Vizovice	Horní Lideč	Slušovice	Držková
Daňové příjmy	298 441,9	39 142,0	9 978,0	24 332,6	3 321,4
Spotřební daň	56 709,5	7 524,8	2 233,6	4 694,3	756,5
Nedaňové př.	53 519,0	7 168,0	646,3	4 529,1	376,7
Kapitálové př.	229 633,6	6 822,0	4 846,1	1 570,0	92,5
Dotace	223 638,4	72 696,0	33 483,9	7 840,6	542,2
CELKEM	861 942,4	133 352,8	51 187,9	42 966,6	5 089,3

Běžné výdaje	669 685,5	118 841,0	23 155,3	23 306,2	4 030,4
Investiční výd.	251 807,4	4 662,0	28 867,5	14 720,8	533,1
CELKEM	921 492,9	123 503,0	52 022,8	38 027,0	4 563,5
Výsledek hos.	- 59 550,5	+ 9 849,8	- 834,9	+ 4 939,6	+ 525,8
Navýšení daňových př. v %	+ 19,00	+ 19,22	+ 22,38	+19,29	+22,77

V případě, že by došlo v obecních rozpočtech ke sdílení spotřební daně 21,4 % došlo by k navýšení daňových příjmů v průměru o 20,53 %. Pro územní rozpočty by se jednalo zcela jistě o významnou částku, kterou by mohly použít na nejpalcivější investiční výdaje, neboť z rozpočtů jednotlivých obcí za roky 2005 až 2009 jednoznačně vyplývá, že objem výdajů směřující do investic byl postupně snižován. Výjimkou je pouze obec Horní Lideč, která v roce 2009 navýšila investiční výdaje. V případě města Vizovic a obce Držková by tato částka pokryla celé investiční výdaje.

Tabulka 49: Dopady výnosu spotřební daně na jednotlivé rozpočty obcí - varianta II. (Zdroj: obce, vlastní výpočty)

	Kroměříž	Vizovice	Horní Lideč	Slušovice	Držková
Daňové příjmy	298 441,9	39 142,0	9 978,0	24 332,6	3 321,4
Spotřební daň	26 499,8	3 516,2	1 043,7	2 193,6	353,5
Nedaňové př.	53 519,0	7 168,0	646,3	4 529,1	376,7
Kapitálové př.	229 633,6	6 822,0	4 846,1	1 570,0	92,5
Dotace	223 638,4	72 696,0	33 483,9	7 840,6	542,2
CELKEM	831 732,7	129 344,2	49 998,0	40 465,90	4 686,3
Běžné výdaje	669 685,5	118 841,0	23 155,3	23 306,2	4 030,4
Investiční výd.	251 807,4	4 662,0	28 867,5	14 720,8	533,1
CELKEM	921 492,9	123 503,0	52 022,8	38 027,0	4 563,5
Výsledek hos.	- 89 760,2	+ 5 841,2	- 2 024,8	+ 2 438,9	122,8
Navýšení daňových př. v %	+8,88	+ 8,98	+ 10,46	+9,02	+ 10,64

V případě navýšení obecních rozpočtů o výnos spotřební daně 10% by došlo k navýšení jednotlivých obcí v průměru o 9,59 % daňových příjmů. Tato částka by u města Kroměříže

v rozpočtu na rok 2009 zcela pokryla výdaje na Městskou policii, sečení trávy, údržbu dětských hřišť, pískoviště, veřejné zeleně, služby veřejného osvětlení a zimní údržbu vozovek, chodníků a veřejného prostranství. V případě města Vizovice by mohly být příjmy zcela použity na provoz Domu kultury Vizovice, provoz sportovních zařízení v majetku města nebo by mohly být využity na péči o veřejnou zeleň. V případě obce Horní Lideč by mohly být tyto finanční výdaje použity na pokrytí provozu obecní knihovny a údržbu pozemních komunikací. U města Slušovic by předmětná částka zcela pokryla výdaje související s údržbou silnic, nebo by mohla být použita na pokrytí provozu městské knihovny a kulturních zařízení v majetku obce. Obec Držková by z této částky zcela pokryla výdaje související s provozem veřejné silniční dopravy, veřejného osvětlení nebo by tím zcela pokryla investiční výdaje v roce 2009.

Z výše uvedených údajů vyplývá, že by sdílení výnosů ze spotřební daně s ohledem na objem inkasa předmětné daně byl pro rozpočty jednotlivých obcí významný. Otázkou zůstává však skutečnost, že se jedná o daně, které způsobem své konstrukce nesouvisí s místními financemi a tudíž by obce výnosnost této daně žádným způsobem nemohly ovlivnit. Další otázkou zůstává, zda v současné situaci, by bylo vůbec možné tuto změnu, z důvodů stále se prohlubujícího schodku státního rozpočtu, prosadit. Jak jsem již výše ve své práci uvedla, rozšíření sdílených daní se v současnosti nechystá.

5.3 Zvýšení příjmů daní z nemovitosti

Daň z nemovitosti je dlouhodobě stabilním daňovým výnosem, neboť vychází ze snadného určení nemobilního základu. Ze své podstaty je daň z nemovitosti z hlediska příjmů do pokladny obce nejvhodnější daní, protože zdaňuje zdroje a aktivity jednoznačně lokalizované na území obce. Ačkoliv jsou obce výlučnými příjemci daně z nemovitosti nemohou tuto daň výrazně ovlivňovat.

Určitou změnu přinesla novelizace zákona z.č.261/2007 Sb., o dani z nemovitosti, kdy byl nově zaveden tzv. místní koeficient, který obec může obecně závaznou vyhláškou vyhlásit pro všechny nemovitosti na území celé obce, koeficienty mohou nabývat hodnoty 2,3,4, a 5. Tímto koeficientem se vynásobí daňová povinnost poplatníka za jednotlivé druhy pozemků, staveb, samostatných nebytových prostorů a za byty, popřípadě jejich soubory. Je tedy plně na rozhodnutí obce, zda tuto možnost využije a zvýší daň z nemovitostí nacházejících se v jejím katastrálním území. Místní koeficient lze poprvé použít pro zdaňovací

období 2009, za podmínky, že vyhláška musí být vydána nejpozději do 1. srpna předchozího roku. Zákonem č. 1/2009 Sb., o dani z nemovitosti došlo k vyjmutí z místního koeficientu pozemky orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů.

V případě obcí, které uvádím ve své práci, ani jedna neuplatnila možnost využití místního koeficientu. Obce Držková, Horní Lideč a Slušovice, obecně závaznou vyhlášku vůbec nevydaly. V případě města Vizovice a Kroměříž byly OZV vydány, ale později byla jejich účinnost zrušena.

Například město Kroměříž zvýšilo místní koeficient na území města a jeho místních částí, s účinností od roku 2010, z čísla 1 na číslo 3. Zastupitelstvo města přistoupilo k tomuto ne příliš populárnímu kroku v souvislosti s novým zákonem, který změnil povinnost týkající se zejména zimní údržby obecních a městských chodníků. Zatímco dosud tuto povinnost měli majitelé přilehlých nemovitostí, podle nového zákona přechází veškerá odpovědnost na bedra měst a obcí, což s sebou přináší mimořádné finanční náklady. Po necelém půlroce platnosti však kroměřížská radnice vyhlášku zrušila. Město tak reagovalo na nové daňové zákony, které v rámci úsporného balíčku prosadilo ministerstvo financí a schválil Parlament. Zákon totiž už sám o sobě novelou č. 362/2009 Sb. o dani z nemovitosti s účinností od 1.1.2010 navýšil na dvojnásobek základní daňové sazby, jejichž další násobení místním koeficientem by podle zastupitelů zatížilo kapsy občanů až příliš.

5.4 Konkrétní finanční dopady využití místního koeficientu u daně z nemovitosti na vybrané obce

Ve své práci bych dále chtěla vyčíslit finanční dopady navýšení daně z nemovitosti místním koeficientem na tři obce místně příslušné Finančnímu úřadu ve Zlíně a to města Vizovice, Slušovice o obce Držková na rozpočet roku 2009. Ve svých výpočtech jsem vycházela z údajů, které mi poskytl Finanční úřad ve Zlíně. Do koeficientu jsem nezapočetla dle znění zákona výnos z pozemků typu - orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad a trvalé travní porosty.

Tabulka 50: Výnos daně z nemovitosti v roce 2009 v případě využití místního koeficientu v tis.

Kč (Zdroj: vlastní výpočty)

Daň z nemovitosti	Vizovice	Slušovice	Držková
Bez místního koeficientu	1 645 515	941 157	274 445
Koeficient 2	2 943 828	1 700 858	502 400
Koeficient 3	4 415 742	2 551 287	753 600
Koeficient 4	5 887 656	3 401 716	1 004 800
Koeficient 5	7 359 570	4 252 145	1 256 000

Tabulka 51: Podíl daně z nemovitostí na celkových daňových příjmech v roce 2009 v případě využití místního koeficientu v % (Zdroj: vlastní výpočty)

Podíl DZN v (%)	Vizovice	Slušovice	Držková
Bez místního koeficientu	4,20	3,87	8,26
Koeficient 2	7,52	6,99	15,13
Koeficient 3	11,28	10,49	22,69
Koeficient 4	15,04	13,98	30,25
Koeficient 5	18,80	17,48	37,82

Z výše uvedených výpočtů vyplývá, že v případě nevyužití navýšení daně formou místního koeficientu je DZN jedním z nejnižších daňových příjmů obcí, pohybuje se v rozmezí od 3,87 % do 8,26 %. V případě využití koeficientu 2 by se podílem výnosu stala DZN významnějším příjmem než sdílená daň z příjmů fyzických osob OSVČ. V případě využití koeficientu 4 a 5, by výnos DZN předčil výnos daně z příjmů právnických osob. Dle mého názoru by bylo ale využití koeficientu 4,5 velmi nepopulární a setkalo by se s negativním ohlasem u obyvatel a převážně u menších obcích by byla výrazná obava z reakce potenciálních voličů.

Z veřejně dostupných informací vyplývá, že pokud došlo k navýšení daně převážně byl zvolen koeficient 2. Podle zjištění deníku Práva a ČTK k těmto obcím patří například Tábor, Strakonice, Jindřichův Hradec, Tišnov, Cheb, Chodov, Svojsín na Tachovsku a Němčovice na Rokycansku, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Králíky, Polička, Litomyšl, Benešov u Prahy, Vlašim, Chotětov, Bezno, Turnov, Česká Lípa, Chrastava na Liberecku a mnoho dalších. Trojnásobně se kvůli místnímu koeficientu zvedla daň například v Českém Krum-

lově, Prachaticích a v Havířově. Čtyřnásobně stoupla daň třeba ve Frymburku a v Černé v Pošumaví. Pětkrát zvýšili daň v Lipně nad Vltavou, v Dukovanech a Rouchovanech.

V případě použití místního koeficientu u krajských měst byl místní koeficient 3 uplatněn v Hradci Králové a Ústí nad Labem, koeficient 2 byl uplatněn v Pardubicích, Jihlavě, Liberci a Karlových Varech. V jiných krajských městech, včetně Prahy, Brna, Ostravy a Plzně, nebyl v roce 2009 místní koeficient využit.

Dle mého názoru by zřejmě k lepšímu přijetí využití místního koeficientu a tím navýšení daně z nemovitosti přispěla větší informovanost občanů o této dani. Především o skutečnosti, že se jedná o daň výlučnou, která celá náleží to obecního rozpočtu a dále pokud by občané znali konkrétní účel, na který byl výnos této daně použit. Zcela jistě je navýšení daně lépe zdůvodnitelné u větších obcí a měst, které občanům poskytují více veřejných služeb. Rovněž by mohl být tento navýšený příjem využit v případě výpadku jiného daňového příjmu.

Z výše uvedeného vyplývá, že možnost obcí ovlivňovat výši daně z nemovitosti se stává významným nástrojem místní daňové politiky, který může vést ke zvýšení daňových pravomocí obcí a zvýšení příjmové soběstačnosti obce.

Z hlediska nepopulárnosti u občanů jakéhokoliv navyšování daní, jsou obce ve většině případů propadu příjmů nuceny přistoupit k omezení výdajové stránky rozpočtu.

5.5 Úsporná opatření výdajové stránky rozpočtu obce

Vyvážení nabídky veřejných služeb s místní poptávkou a požadavky občanů, umožňuje zvýšit efektivní alokaci rozpočtových výdajů samosprávy. Důraz na vazbu výdajů na služby s jejich přínosy, přispívají k lepšímu povědomí nejen o tom, kam a na co se veřejné prostředky vynakládají, ale také čeho se jimi dosahuje.

Územní samosprávy by měly dbát na to, aby provozování veřejných služeb bylo efektivní, účinné a hospodárné. Efektivnost závisí již na systému a způsobu sestavování rozpočtu a jeho následné kontrole. Další možností může být za určitých podmínek, ponechání nevyčerpaného zůstatku rozpočtu. [4]

Z hlediska hospodaření byl rok 2009 pro veškeré vybrané obce ve znamení propadu většiny daňových příjmů. Předmětné obce však tuto situaci očekávaly a zohlednily do svých rozpočtů i negativní vývoj tuzemské ekonomiky, ke kterému začalo docházet již koncem roku

2008. V další části mé práce bych se pokusila navrhnout možná konkrétní úsporná opatření pro jednotlivé obce. Kromě konkrétních položek uvedených v jednotlivých rozpočtech obcí bych navrhla úsporu mzdových prostředků a nákupu materiálu ve výši 5 %, která by souvisela se zavedením moderních metod řízení, na základě jichž by došlo k vyšší efektivnosti při fungování jednotlivých obcí.

Kroměříž

Město Kroměříž v roce 2009 vykázalo schodek hospodaření ve výši 1 058 000 tis. Kč. Navrhované úspory jsou následující:

Tabulka 52: Návrh úsporných opatření města Kroměříž

Běžné výdaje:	Rozp.pův.	Změna	Po změně
Mzdové prostředky	83 888 000	- 5 656 650	78 231 350
Nákup materiálu	6 267 000	- 313 350	5 953 650
Hřiště, pískoviště, lavičky	1 050 000	- 50 000	1 000 000
Veřejná zeleň v MČ	1 500 000	- 70 000	1 430 000
Výsadba zeleně	1 016 000	- 50 000	966 000
Montáž demontáž a obměna vánočního osvětlení	600 000	- 30 000	570 000
Opravy chodníků	2 000 000	- 80 000	1 920 000
Dopravní značení, orientační značení	2 007 000	- 80 000	1 927 000
Terénní úpravy	300 000	- 100 000	200 000
Fond starosty, pohoštění	350 000	- 20 000	330 000
Investiční výdaje:			
Rekonstrukce objektu č.p. 3191	6 391 000	- 150 000	6 241 000
Výkupy pozemků	450 000	- 25 000	425 000
Úspora		- 6 625 000	

Souhrn navržených úsporných opatření tvoří úsporu ve výši 6 625 000,- Kč. Tato úspora by znamenala změnu výsledku hospodaření na přebytek ve výši 5 567 000,- Kč.

Vizovice

Město Vizovice v roce 2009 vykázalo přebytek v hospodaření ve výši 2 325 000,- Kč. Vykázaný přebytek hospodaření by mohl částečně pokrýt případný pokles příjmů města v roce 2010. Navrhované úspory jsou následující:

Tabulka 53: Návrh úsporných opatření města Vizovice

Běžné výdaje:	Rozp.pův.	Změna	Po změně
Mzdové prostředky	21 653 000	- 1 082 650	20 570 350
Nákup materiálu	660 000	- 33 000	627 000
Opravy a dobudou. chodníku ve Vizovicích	824 000	- 30 000	794 000
Kanalizace a vodovod města Vizovice	829 000	- 30 000	799 000
Skatepark Vizovice	332 000	- 15 000	317 000
Příspěvky na sportoviště - investiční	1 000 000	- 150 000	850 000
Úspora		- 1 340 650	

Souhrn navržených úsporných opatření tvoří úsporu ve výši 1 340 650,- Kč. Tato úspora by zvýšila vykázaný přebytek na 3 665 650,- Kč, který by obec mohla využít v dalších letech.

Horní Lideč

Obec Horní Lideč v roce 2009 vykázala schodek v hospodaření ve výši 3 068 500,- Kč. Navrhované úspory jsou následující:

Tabulka 54: Návrh úsporných opatření obce Horní Lideč

Běžné výdaje:	Rozp.pův.	Změna	Po změně
Mzdové prostředky	4 998 555	- 249 927	4 748 628
Nákup materiálu	154 112	- 7 705	146 407
Silnice – opravy a udržování	100 000	- 15 000	85 000
Veřejná zeleň	205 000	- 25 000	180 000
Služby, školení místní samosprávy	50 000	- 10 000	40 000
Knihovna – nákup knih	50 000	-10 000	40 000
Úspora		- 317 632	

Souhrn navržených úsporných opatření tvoří úsporu ve výši 317 632,- Kč. Tato úspora by pouze snížila vykázaný schodek hospodaření na 2 750 868,- Kč. Obec má k 31.12.2009 stav účtu 1 396 531,29 Kč.

Slušovice

Město Slušovice v roce 2009 vykázalo přebytek v hospodaření ve výši 245 300 tis. Kč. Navrhované úspory jsou následující:

Tabulka 55: Návrh úsporných opatření města Slušovice

Běžné výdaje:	Rozp.pův.	Změna	Po změně
Mzdové prostředky	4 164 062	- 208 203	3 955 859
Nákup materiálu	243 899	- 12 195	231 704
Chodníky	500 000	- 15 000	485 000
Místní komunikace	2 020 000	- 50 000	1 970 000
Propagace města	100 000	- 10 000	90 000
Fotbalový stadion	500 000	- 30 000	470 000
Péče o vzhled města	150 000	- 25 000	125 000
Investiční výdaje:			
Zítka Círon – proti erozní	300 000	- 40 000	260 000
Úspora		- 390 398	

Souhrn navržených úsporných opatření tvoří úsporu ve výši 390 398,- Kč. Tato úspora by zvýšila přebytek hospodaření na 635 698,- Kč. Obec má k 31.12.2009 stav účtu 2 510 958,09 Kč.

Držková

Obec Držková v roce 2009 vykázala schodek v hospodaření ve výši 230 700,- Kč. Navrhované úspory jsou následující:

Tabulka 56: Návrh úsporných opatření obce Držková

Běžné výdaje:	Rozp.pův.	Změna	Po změně
Mzdové prostředky	992 574	- 49 629	942 945
Správa a údržba chodníků	50 000	- 10 000	
Veřejná zeleň	80 000	- 20 000	
Úspora		- 79 629	

Souhrn navržených úsporných opatření tvoří úsporu ve výši 79 629,- Kč. Tato úspora by snížila vykázaný schodek hospodaření na 151 071,- Kč. Obec má k 31.12.2009 stav účtu ve výši 607 963,60 Kč.

Obecně lze říci, že v případě propadu příjmu obce zavádějí úsporná opatření týkající se především omezení investic, oprav místní infrastruktury, dochází k zastavení rekonstrukce obecních budov, chodníků, místních komunikací, údržba zeleně se omezuje jen na nejnutnější práce a rovněž nákupy materiálu jsou prováděny jen v nezbytně nutném rozsahu.

V případě obecních rozpočtů nelze provádět úspory na projektech dotovaných Evropskou unií.

V případě sestavování rozpočtů na rok 2010 musely být všechny obce velmi obezřetné, protože lze očekávat obdobnou situaci, která nastala v roce 2009.

ZÁVĚR

V úvodu své diplomové práce jsem si stanovila cíl zhodnotit hospodaření a vývoj daňových příjmů za období 2005 – 2009 u měst Kroměříž, Vizovice, Slušovice a obcí Horní Lideč, Držková. Vzhledem k typu přenesené působnosti, kterou jednotlivé obce vykonávají a velikostí obcí, byl tento vývoj při vzájemném porovnání odlišný. Rovněž jsem zkoumala, jakým způsobem ovlivnily vývoj daňových příjmů obcí zákony o dani z příjmů, dani z přidané hodnoty, dani z nemovitosti a rozpočtovém určení daní, které byly v průběhu let 2005 až 2009 pozměňovány a novelizovány.

V teoretické části jsme se zaměřila na problematiku veřejné správy, územní samosprávy, rozpočtové hospodaření a rozpočtové určení daní. Smyslem přerozdělování finančních prostředků ze státního rozpočtu územním samosprávám je zajistit jejich stabilitu a dostatek finančních prostředků k poskytování kvalitních veřejných statků a služeb.

V praktické části jsem se zaměřila na analýzu hospodaření jednotlivých obcí, výpočet ukazatele dluhové služby a vývoj jejich daňových příjmů za období roku 2005 až 2009.

Z provedené analýzy vyplývá, že u všech sledovaných obcí došlo v letech 2006 a 2007 k nárůstu daňových příjmů. V případě města Vizovice, Slušovice a obce Držková tento trend pokračuje i v roce 2008, kdežto u města Kroměříž a obce Horní Lideč dochází k poklesu daňových příjmů již v roce 2008. V roce 2009 zaznamenávají výrazný propad příjmů veškeré obce.

Při bližším zkoumání konkrétních daňových příjmů vplynuly následující skutečnosti.

U daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, došlo k výraznému nárůstu výnosu daně v roce 2007, kdy byl zaznamenán nejvyšší růst v průměru o 12,54 %, což bylo způsobeno ekonomickým růstem české ekonomiky a s tím souvisejícím dynamickým růstem na trhu práce.

U daně z příjmů fyzických osob OSVČ došlo v letech 2006 a 2007 k velkému propadu výnosu daně v průměru o 33,03 % a to z důvodů využití institutu společného zdanění manželů, rozšířením výdajových paušálů u příjmů z podnikatelské činnosti a příjmů u pronájmu.

Oproti tomu daň z příjmů právnických osob zaznamenala růstový trend až do roku 2008, což bylo způsobeno skutečností, že vzhledem k režimu odvodu daně tato odráží v aktuálním roce výsledky hospodaření z předcházejících let.

Vývoj daně z přidané hodnoty se nejvíce rozdílný u jednotlivých obcí. Stabilní růstový vývoj až do roku 2009 zaznamenalo pouze město Kroměříž.

Nejmenší daňový výnos přináší obcím výlučná daň z nemovitosti, která je však vývojově stabilní a nepodléhá dramatických výkyvům.

V konečné fázi praktické části mé práce jsem navrhla možnosti rozšíření daňových příjmů v případě jejich propadu. Jedná se o návrh rozšíření sdílených daní i na daň spotřební, která by svým charakterem byla vhodná ke sdílení. V práci jsem vyčíslila konkrétní finanční dopady na jednotlivé rozpočty obcí ve dvou variantách v případě různých procentuelních podílů na této dani. Jako druhou možnost jsem navrhla obcím využití místního koeficientu u daně z nemovitosti, neboť ten konkrétní obce uvedené v mé práci v roce 2009 nevyužily. Provedla jsem výpočet výnosu daně u obcí místně příslušných Finančnímu úřadu ve Zlíně v případě použití koeficientu 2,3,4,5 a zhodnotila jejich dopad na obecní rozpočet. Jako poslední možnost efektivnějšího hospodaření v případě propadu příjmů jsem aplikovala úsporná opatření výdajové stránky rozpočtu u všech sledovaných obcí.

Závěrem lze říci, že pro obce je velmi důležité, aby uměly reagovat na jakékoliv ekonomické změny a byly na ně připraveny. Situace, kdy dojde k výraznému propadu příjmů obcí se může opakovat. V těchto situacích je důležité mít sestaven dlouhodobý rozpočtový výhled, který vychází z podrobné analýzy vývoje hospodaření za předcházející léta a zároveň zachycuje možný vývoj ekonomiky dané obce. V takovém případě lze potom lépe najít a využít případné finanční rezervy v hospodaření obce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

- [1] ČERNOHORSKÝ, Jiří. *Příručka pro člena zastupitelstva obce*. 1.vyd. Praha: Svaz měst a obcí ČR, 2006. 181 s. ISBN 87-6789-523-7
- [2] Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 4.vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. 447 s. ISBN 80-86473-80-5.
- [3] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1.vyd. Praha: Management press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4
- [4] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů teorie a praxe*. 2. aktualit. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9
- [5] REKTOŘÍK, Jaroslav. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. 1.vyd. Praha: Ekopress, 2002. 264 s. ISBN 80-86119-60-2

Seriálové publikace:

- [6] Příspěvek na výkon státní správy ovlivní metodika výpočtu a sociálně-právní ochrana dětí. *Obec a finance*. 2006, roč. XII, č.5, s.26. ISSN 1211-4189

Legislativa:

- [7] Vyhláška Ministerstva vnitra České republiky č. 338/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností
- [8] Zákon č. 490/2001 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2002
- [9] Zákon č.579/2002 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2003
- [10] Zákon č. 543/2005 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2006

Internetové zdroje:

- [11] Český statistický úřad. Veřejná databáze ČSÚ: *Počet obyvatel v obcích SO ORP v letech 2001 až 2008* [online]. [2010] [cit. 2010-01-24]. Dostupným z WWW: <<http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?cislotab=MOS+A04+OB1,199&vo=tabulka>>

- [12] FAGUS. *Oficiální stránky firmy*. [online]. [2010] [cit. 2010-01-30]. Dostupným z WWW: <<http://www.fagus.cz/index.php?novinky&rubrika=37>>.
- [13] FORM. *Oficiální stránky firmy*. [online]. [2010] [cit. 2010-01-30]. Dostupným z WWW: <<http://www.form-composite.com>>.
- [14] JOSEF FILÁK. *Oficiální stránky firmy*. [online]. [2010] [cit. 2010-01-30]. Dostupným z WWW: <<http://www.filak-reznik.cz>>.
- [15] Integrovaný portál MPSV [online]. 2005 [cit. 2010-03-09]. *Statistika nezaměstnanosti z územního hlediska*. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem?stat=2000000000053&obdobi=L&rok=2009&uzemi=174000&send=send&_piref37_240429_37_240428_240428.statse=2000000000011&_piref37_240429_37_240428_240428.statk=2000000000013&_piref37_240429_37_240428_240428.send=send&_piref37_240429_37_240428_240428.stat=2000000000053&_piref37_240429_37_240428_240428.obdobi=L&_piref37_240429_37_240428_240428.rok=2008&_piref37_240429_37_240428_240428.uzemi=174000&ok=Vybrat>.
- [16] KMOTR – Masna Kroměříž. *Oficiální stránky firmy*. [online]. [2005] [cit. 2010-01-24]. Dostupným z WWW: <<http://www.masna.cz/o-firme.php>>.
- [17] KOMA MODULAR CONTRUCTION. *Oficiální stránky firmy*. [online]. [2009] [cit. 2010-01-24]. Dostupným z WWW: <<http://www.koma-modular-construction.cz/koma/public/cs/o-nas>>.
- [18] Magneton. *Oficiální stránky firmy*. [online]. [2002] [cit. 2010-01-24]. Dostupným z WWW: <<http://www.magneton.cz/cz/uv00.asp>>.
- [19] Město Kroměříž. *Dokumenty*. [online]. [2005] [cit. 2010-04-13]. Dostupným z WWW: <http://www.kromeriz.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=1516&id_dokumenty=1697>.
- [20] Ministerstvo financí ČR. *Veřejné finance: Státní rozpočet- pokladní plnění*. [online]. [2005] [cit. 2010-01-30]. Dostupným z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_52302.html?year=2010>.

- [21] Ministerstvo financí ČR. *Veřejné finance: Státní rozpočet- státní závěrečný účet 2006*. [online]. [2005] [cit. 2010-01-30]. Dostupným z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_52302.html?year=2010>.
- [22] Plastika. *Oficiální stránky firmy*. [online]. [2009] [cit. 2010-01-24]. Dostupným z WWW: <<http://www.plastika.cz/>>.
- [23] Regionální informační servis. *Veřejná databáze Centra pro regionální rozvoj České republiky: vybrané statistické údaje za obec Držková* [online]. [2005] [cit. 2010-01-30]. Dostupným z WWW: <<http://www.risy.cz/index.php?pid=231&kraj=-1&zuj=585203>>.
- [24] Regionální informační servis. *Veřejná databáze Centra pro regionální rozvoj České republiky: vybrané statistické údaje za obec Horní Lideč* [online]. [2005] [cit. 2010-01-30]. Dostupným z WWW: <<http://www.risy.cz/index.php?pid=231&kraj=-1&zuj=542725>>.
- [25] Regionální informační servis. *Veřejná databáze Centra pro regionální rozvoj České republiky: vybrané statistické údaje za obec Kroměříž* [online]. [2005] [cit. 2010-01-24]. Dostupným z WWW: <<http://www.risy.cz/index.php?pid=232&kraj=-1&zuj=588296>>.
- [26] Regionální informační servis. *Veřejná databáze Centra pro regionální rozvoj České republiky: vybrané statistické údaje za obec Slušovice* [online]. [2005] [cit. 2010-01-24]. Dostupným z WWW: <<http://www.risy.cz/index.php?pid=232&kraj=-1&zuj=585777>>.
- [27] Regionální informační servis. *Veřejná databáze Centra pro regionální rozvoj České republiky: vybrané statistické údaje za obec Vizovice* [online]. [2005] [cit. 2010-01-26]. Dostupným z WWW: <<http://www.risy.cz/index.php?pid=232&kraj=-1&zuj=585939>>.
- [28] RUDOLF JELÍNEK. *Oficiální stránky firmy*. [online]. [2005] [cit. 2010-01-24]. Dostupným z WWW: <<http://www.rjelinek.cz/profil-spolecnosti.php>>.
- [29] Turistický informační portál Zlínského kraje. *Zlínský kraj – Východní Morava: Držková* [online]. [2010] [cit. 2010-01-30]. Dostupným z WWW: <<http://www.vychodni-morava.cz/lokalita/446/>>.

- [30] Turistický informační portál Zlínského kraje. *Zlínský kraj – Východní Morava: Horní Lideč* [online]. [2010] [cit. 2010-01-26]. Dostupným z WWW: <<http://www.vychodni-morava.cz/lokalita/138/>>.
- [31] Turistický informační portál Zlínského kraje. *Zlínský kraj – Východní Morava: Kroměříž* [online]. [2010] [cit. 2010-24-01]. Dostupným z WWW: <<http://www.vychodni-morava.cz/lokalita/26/>>.
- [32] Turistický informační portál Zlínského kraje. *Zlínský kraj – Východní Morava: Slušovice* [online]. [2010] [cit. 2010-01-24]. Dostupným z WWW: <<http://www.vychodni-morava.cz/lokalita/471/>>.
- [33] Turistický informační portál Zlínského kraje. *Zlínský kraj – Východní Morava: Vizovice* [online]. [2010] [cit. 2010-01-24]. Dostupným z WWW: <<http://www.vychodni-morava.cz/lokalita/478/>>.
- [34] Zlínský kraj. *Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínský kraj: města a obce* [online]. [2004] [cit. 2010-01-24]. Dostupným z WWW: <<http://mapy.kr-zlinsky.cz/tms/projekty/prvkuk/info/mesta.php?okres=3705>>.

Interní materiály a ostatní zdroje:

- [35] Závěrečné účty hospodaření města Kroměříž za roky 2005 – 2009
- [36] Závěrečné účty hospodaření města Vizovice za roky 2005 – 2009
- [37] Závěrečné účty hospodaření města Slušovice za roky 2005 – 2009
- [38] Závěrečné účty hospodaření obce Horní Lideč za roky 2005 – 2009
- [39] Závěrečné účty hospodaření obce Držková za roky 2005 – 2009
- [40] Rozdělení výnosů daně z nemovitosti podle druhu nemovitosti v roce 2009 obce Držková
- [41] Rozdělení výnosů daně z nemovitosti podle druhu nemovitosti v roce 2009 obce Slušovice
- [42] Rozdělení výnosů daně z nemovitosti podle druhu nemovitosti v roce 2009 obce Vizovice

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

§	paragraf
%	procento
a.s.	akciová společnost
apod.	a podobně
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSAD	Československá autobusová doprava
ČSÚ	Český statistický úřad
ČTK	Česká tisková kancelář
DPH	daň z přidané hodnoty
DPPO	daň z příjmů právnických osob
DZN	daň z nemovitosti
ha	hektar
Kč	koruna – měnová jednotka
km	kilometr
m.n.m.	metr nad mořem
MFČR	Ministerstvo financí České republiky
mil.	milion
mld.	Miliarda
MV	Ministerstvo vnitra
např.	například
obr.	obrázek
obyv.	obyvatel
odst.	odstavec

OS	organizační složka
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OZV	obecně závazná vyhláška
písm.	písmeno
PO	příspěvková organizace
POÚ	obec s pověřeným obecním úřadem
r.	rok
resp.	respektive
RIS	Regionální informační servis
RUD	rozpočtové určení daní
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
Sb.	sbírka
SK	Slovenská republika
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SR	státní rozpočet
tis.	tisíc
tj.	to je
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvaně
v.o.s.	veřejná obchodní společnost
VÚSC	vyšší územně samosprávný celek

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Veřejná správa v užším pojetí [3]	15
Obrázek 2: Veřejná správa ve vztahu k samosprávě [3]	17
Obrázek 3: Objektivizace vztahů příjmů a výdajů v územní samosprávě [4]	26

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Jednotlivé sazby příspěvku na výkon státní správy [8]	30
Tabulka 2: Hodnoty koeficientů rozsahu přenesené působnosti [10]	32
Tabulka 3: Obce s rozšířenou působností se zvláštním postavením [10]	32
Tabulka 4: Struktura daňových příjmů obcí v letech 1993 – 1995 [4]	33
Tabulka 5: Struktura daňových příjmů obcí v letech 1996 – 2000 [4]	34
Tabulka 6: Koeficienty velikostní kategorie obce [4]	37
Tabulka 7: Demografický vývoj obyvatelstva města Kroměříž v letech 1961 – 2009 (Zdroj: ČSÚ)	41
Tabulka 8 : Věková struktura obyvatel města Kroměříž v letech 1999 – 2008 (Zdroj: ČSÚ)	42
Tabulka 9: Zdravotnické zařízení na území města Kroměříž (Zdroj: RIS)	44
Tabulka 10 : Sociální zařízení na území města Kroměříž (Zdroj: RIS)	44
Tabulka 11: Školská zařízení na území města Kroměříž (Zdroj: RIS)	45
Tabulka 12: Kulturní a sportovní zařízení na území města Kroměříž (Zdroj: RIS)	45
Tabulka 13: Míra nezaměstnanosti ve městě Kroměříž, Zlínském kraji a ČR (Zdroj: MPSV)	46
Tabulka 14: Demografický vývoj obyvatelstva města Vizovice v letech 1971 - 2008 (Zdroj: ČSÚ)	49
Tabulka 15: Věková struktura obyvatel města Vizovice v letech 1999 - 2008 (Zdroj: ČSÚ)	50
Tabulka 16: Zdravotnická zařízení na území města Vizovice (Zdroj: RIS)	52
Tabulka 17: Sociální zařízení na území města Vizovice (Zdroj: RIS)	52
Tabulka 18: Školská zařízení na území města Vizovice (Zdroj: RIS)	53
Tabulka 19: Kulturní a sportovní zařízení na území města Vizovice (Zdroj: RIS)	53
Tabulka 20: Míra nezaměstnanosti ve městě Vizovice, Zlínském kraji a ČR (Zdroj: MPSV)	54
Tabulka 21: Demografický vývoj obyvatelstva města Slušovice v letech 1971 - 2008 (Zdroj: ČSÚ)	57
Tabulka 22: Věková struktura obyvatel města Slušovice v letech 1999 - 2008 (Zdroj: ČSÚ)	58
Tabulka 23: Zdravotnická zařízení na území města Slušovice (Zdroj: RIS)	59

Tabulka 24: Školská zařízení na území města Slušovice (Zdroj: RIS).....	60
Tabulka 25: Kulturní a sportovní zařízení na území města Slušovice (Zdroj: RIS).....	60
Tabulka 26: Míra nezaměstnanosti ve městě Slušovice, Zlínském kraji a ČR (Zdroj:MPSV)	61
Tabulka 27: Demografický vývoj obyvatelstva obce Horní Lideč v letech 1971 - 2008 (Zdroj: ČSÚ)	64
Tabulka 28: Věková struktura obyvatel obce Horní Lideč v letech 1999 - 2008 (Zdroj: ČSÚ)	65
Tabulka 29: Zdravotnická zařízení na území obce Horní Lideč (Zdroj: RIS)	66
Tabulka 30: Školská zařízení na území obce Horní Lideč (Zdroj: RIS).....	67
Tabulka 31: Kulturní a sportovní zařízení na území obce Horní Lideč (Zdroj: RIS).....	67
Tabulka 32: Míra nezaměstnanosti v obci Horní Lideč, Zlínském kraji a ČR (Zdroj MPSV)	68
Tabulka 33: Demografický vývoj obyvatelstva obce Držková v letech 1971 - 2008 (Zdroj: ČSÚ)	71
Tabulka 34: Věková struktura obyvatel obce Horní Lideč v letech 1991 - 2008 (Zdroj: ČSÚ)	72
Tabulka 35: Kulturní a sportovní zařízení na území obce Držková (Zdroj RIS).....	74
Tabulka 36: Míra nezaměstnanosti v obci Držková, Zlínském kraji a ČR (Zdroj: MPSV)	75
Tabulka 37: Rozpočty města Kroměříž v letech 2005 – 2009 v tis. Kč (Zdroj: město Kroměříž).....	77
Tabulka 38: Rozpočty města Vizovice v letech 2005 – 2009 v tis. Kč (Zdroj: město Vizovice).....	79
Tabulka 39: Rozpočty obce Horní Lideč v letech 2005 - 2009 v tis. Kč (Zdroj: obec Horní Lideč)	80
Tabulka 40: Rozpočty města Slušovice v letech 2005 - 2009 v tis. Kč (Zdroj: město Slušovice).....	81
Tabulka 41: Rozpočty obce Držková v letech 2005 - 2009 v tis. Kč (Zdroj: obec Držková)	83
Tabulka 42: Výpočet dluhové služby města Kroměříž v tis. Kč (Zdroj: vlastní výpočty)...	85
Tabulka 43: Výpočet dluhové služby města Vizovice v tis.Kč (Zdroj: vlastní výpočty)	85
Tabulka 44: Výpočet dluhové služby obce Horní Lideč v tis.Kč (Zdroj: vlastní výpočty) .	86
Tabulka 45: Výpočet dluhové služby města Slušovice v tis.Kč (Zdroj: vlastní výpočty) ...	86

Tabulka 46: Výpočet dluhové služby obce Držková v tis. Kč (Zdroj: vlastní výpočty).....	87
Tabulka 47: Výnos spotřební daně v tis. Kč (Zdroj: vlastní výpočty)	109
Tabulka 48: Dopady výnosu spotřební daně na jednotlivé rozpočty obcí - varianta I. (Zdroj: obce, vlastní výpočty)	109
Tabulka 49: Dopady výnosu spotřební daně na jednotlivé rozpočty obcí - varianta II. (Zdroj: obce, vlastní výpočty)	110
Tabulka 50: Výnos daně z nemovitosti v roce 2009 v případě využití místního koeficientu v tis. Kč (Zdroj: vlastní výpočty)	113
Tabulka 51: Podíl daně z nemovitostí na celkových daňových příjmech v roce 2009 v případě využití místního koeficientu v % (Zdroj: vlastní výpočty)	113
Tabulka 52: Návrh úsporných opatření města Kroměříž	115
Tabulka 53: Návrh úsporných opatření města Vizovice	116
Tabulka 54: Návrh úsporných opatření obce Horní Lideč	116
Tabulka 55: Návrh úsporných opatření města Slušovice	117
Tabulka 56: Návrh úsporných opatření obce Držková	117

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Vzdelanostní struktura obyvatel města Kroměříž v roce 2001 [ČSÚ]	43
Graf 2: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví (Zdroj: ČSÚ)	47
Graf 3: Vzdelanostní struktura obyvatel města Vizovice v roce 2001 (Zdroj: ČSÚ)	51
Graf 4: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví (Zdroj: ČSÚ)	55
Graf 5: Vzdelanostní struktura obyvatel města Slušovice v roce 2001 (Zdroj: ČSÚ)	59
Graf 6: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví (Zdroj: ČSÚ)	62
Graf 7: Vzdelanostní struktura obyvatel obce Horní Lideč v roce 2001 (Zdroj: ČSÚ)	66
Graf 8: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví (Zdroj: ČSÚ)	69
Graf 9: Vzdelanostní struktura obyvatel obce Držková v roce 2001 (Zdroj: ČSÚ)	73
Graf 10: Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví (Zdroj: ČSÚ)	75
Graf 11: Vývoj daňových příjmů fyzických osob ze závislé činnosti Vizovic, Slušovic, Horní Lidče, a Držkové v tis. Kč (Zdroj: obce, vlastní zjištění)	89
Graf 12: Vývoj daňových příjmů fyzických osob ze závislé činnosti města Kroměříž v tis.Kč (Zdroj: město Kroměříž, vlastní zjištění)	89
Graf 13: Vývoj příjmů daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v ČR v letech 2005 – 2009 v mld. Kč (Zdroj: MFČR)	91
Graf 14: Vývoj daňových příjmů fyzických osob OSVČ Vizovic, Slušovic, Horní Lidče a Držkové v tis. Kč (Zdroj: obce, vlastní zjištění)	92
Graf 15: Vývoj daňových příjmů fyzických osob OSVČ města Kroměříž v tis. Kč (Zdroj: město Kroměříž, vlastní zjištění)	92
Graf 16: Vývoj daně z příjmů fyzických osob OSVČ v ČR v mld. Kč (Zdroj : MFČR) ...	94
Graf 17: Vývoj daňových příjmů právnických osob Vizovic, Slušovic, Horní Lidče a Držkové v tis. Kč (Zdroj: obce, vlastní zjištění)	95
Graf 18: Vývoj daňových příjmů právnických osob města Kroměříž v tis. Kč (Zdroj: město Kroměříž, vlastní zjištění)	95
Graf 19: Vývoj daně z příjmů právnických osob v ČR v mld.Kč (Zdroj: MFČR)	97
Graf 20: Vývoj DPH Vizovic, Slušovic, Horní Lidče a Držkové v tis. Kč (Zdroj: obce, vlastní zjištění)	98
Graf 21: Vývoj DPH města Kroměříž v tis. Kč (Zdroj: město Kroměříž, vlastní zjištění) .	98
Graf 22: Vývoj DPH v ČR v mld. Kč (Zdroj: MFČR)	100

Graf 23: Vývoj daně z nemovitosti Vizovic, Slušovic, Horní Lidče a Držkové v tis.Kč (Zdroj. obce, vlastní zjištění)	101
Graf 24: Vývoj daně z nemovitosti města Kroměříž v tis.Kč (Zdroj: město Kroměříž, vlastní zjištění)	101
Graf 25: Vývoj výše příspěvku na výkon přenesené působnosti obcí Vizovic, Slušovic a Horní Lidče v tis.Kč (Zdroj: obce, vlastní zjištění)	103
Graf 26: Vývoj výše příspěvku na výkon přenesené působnosti obce Držková v tis. Kč (Zdroj: obec, vlastní zjištění)	103
Graf 27: Vývoj výše příspěvku na výkon přenesené působnosti města Kroměříž v tis. Kč (Zdroj: město Kroměříž, vlastní zjištění).....	104
Graf 28: Vývoj výnosu spotřební daně v ČR v letech 2002 - 2009 v mld. Kč (Zdroj: MFČR)	107
Graf 29: Struktura daňových příjmů ČR v roce 2009 v mld.Kč (Zdroj: MFČR, vlastní výpočty)	108

SEZNAM PŘÍLOH

- P I Rozdělení výnosů daně z nemovitosti podle druhu nemovitosti - Vizovice
- P II Rozdělení výnosů daně z nemovitosti podle druhu nemovitosti – Slušovice
- P III Rozdělení výnosů daně z nemovitosti podle druhu nemovitosti – Držková

PŘÍLOHA P I: ROZDĚLENÍ VÝNOSŮ DANĚ Z NEMOVITOSTI PODLE DRUHU NEMOVITOSTI – VIZOVICE

Město Vizovice: Výnos z daně z nemovitosti v r. 2009 celkem 1 645 515,- Kč

Rozdělení výnosu DZN podle druhu nemovitosti :

Druh	Název druhu nemovitosti	Výnos v Kč
A	orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad	126 046
B	trvalý travní porost	47 555
C	hospodářský les	106 138
D	rybník s intenzivním chovem ryb	-
E	zastavěná plocha a nádvoří	27 809
F	stavební pozemek	12 012
G	ostatní plocha	65 162
H	obytný dům	221 157
I	ostatní stavba tvořící příslušenství k obytnému domu	33 897
J	stavba k individuální rekreaci	29 784
K	stavba plnící doplňkovou funkci ke stavbě pro rekreaci	1 316
L	garáž vystavěná odděleně od obytného domu	26 822
M	stavba pro podnikatel. činnost – zemědělská prvovýroba	11 190
N	stavba pro podnikatel. činnost – průmysl, doprava...	332 065
O	stavba pro podnikatel. činnost – ostatní podnikání	466 997
P	ostatní stavba	61 871
R	byt	61 707
S	samostatný nebytný prostor pro podnikání - zemědělství	-
T	samostatný nebytný prostor pro podnikání – průmysl	-
U	samostatný nebytný prostor pro podnikání – ostatní	10 696
V	samostatný nebytný prostor určený jako garáž	3 126
Z	ostatní samostatné nebytové prostory	165
	CELKEM	1 645 515

PŘÍLOHA P II: ROZDĚLENÍ VÝNOSŮ DANĚ Z NEMOVITOSTI PODLE DRUHU NEMOVITOSTI – SLUŠOVICE

Město Slušovice: Výnos z daně z nemovitosti v r. 2009 celkem 941 157,- Kč

Rozdělení výnosu DZN podle druhu nemovitosti :

Druh	Název druhu nemovitosti	Výnos v Kč
A	orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad	80 469
B	trvalý travní porost	10 259
C	hospodářský les	11 012
D	rybník s intenzivním chovem ryb	-
E	zastavěná plocha a nádvoří	12 800
F	stavební pozemek	1 600
G	ostatní plocha	28 988
H	obytný dům	130 727
I	ostatní stavba tvořící příslušenství k obytnému domu	12 047
J	stavba k individuální rekreaci	5 365
K	stavba plnící doplňkovou funkci ke stavbě pro rekreaci	94
L	garáž vystavěná odděleně od obytného domu	15 999
M	stavba pro podnikatel. činnost – zemědělská prvovýroba	659
N	stavba pro podnikatel. činnost – průmysl, doprava...	277 829
O	stavba pro podnikatel. činnost – ostatní podnikání	289 500
P	ostatní stavba	13 083
R	byt	50 540
S	samostatný nebytný prostor pro podnikání - zemědělství	-
T	samostatný nebytný prostor pro podnikání – průmysl	-
U	samostatný nebytný prostor pro podnikání – ostatní	-
V	samostatný nebytný prostor určený jako garáž	186
Z	ostatní samostatné nebytové prostory	-
	CELKEM	941 157

PŘÍLOHA P III: ROZDĚLENÍ VÝNOSŮ DANĚ Z NEMOVITOSTI PODLE DRUHU NEMOVITOSTI – DRŽKOVÁ

Obec Držková: Výnos z daně z nemovitosti v r. 2009 celkem 274 445,- Kč

Rozdělení výnosu DZN podle druhu nemovitosti :

Druh	Název druhu nemovitosti	Výnos v Kč
A	orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad	8 974
B	trvalý travní porost	14 271
C	hospodářský les	158 025
D	rybník s intenzivním chovem ryb	-
E	zastavěná plocha a nádvoří	5 681
F	stavební pozemek	878
G	ostatní plocha	12 762
H	obytný dům	19 156
I	ostatní stavba tvořící příslušenství k obytnému domu	4 117
J	stavba k individuální rekreaci	16 878
K	stavba plnící doplňkovou funkci ke stavbě pro rekreaci	604
L	garáž vystavěná odděleně od obytného domu	1 784
M	stavba pro podnikatel. činnost – zemědělská prvovýroba	1 482
N	stavba pro podnikatel. činnost – průmysl, doprava...	9 935
O	stavba pro podnikatel. činnost – ostatní podnikání	15 863
P	ostatní stavba	1 455
R	byt	220
S	samostatný nebyt. prostor pro podnikání - zemědělství	-
T	samostatný nebyt. prostor pro podnikání – průmysl	-
U	samostatný nebyt. prostor pro podnikání – ostatní	2 360
V	samostatný nebyt. prostor určený jako garáž	-
Z	ostatní samostatné nebytové prostory	-
	CELKEM	274 445

